

1-9-77

వనిత

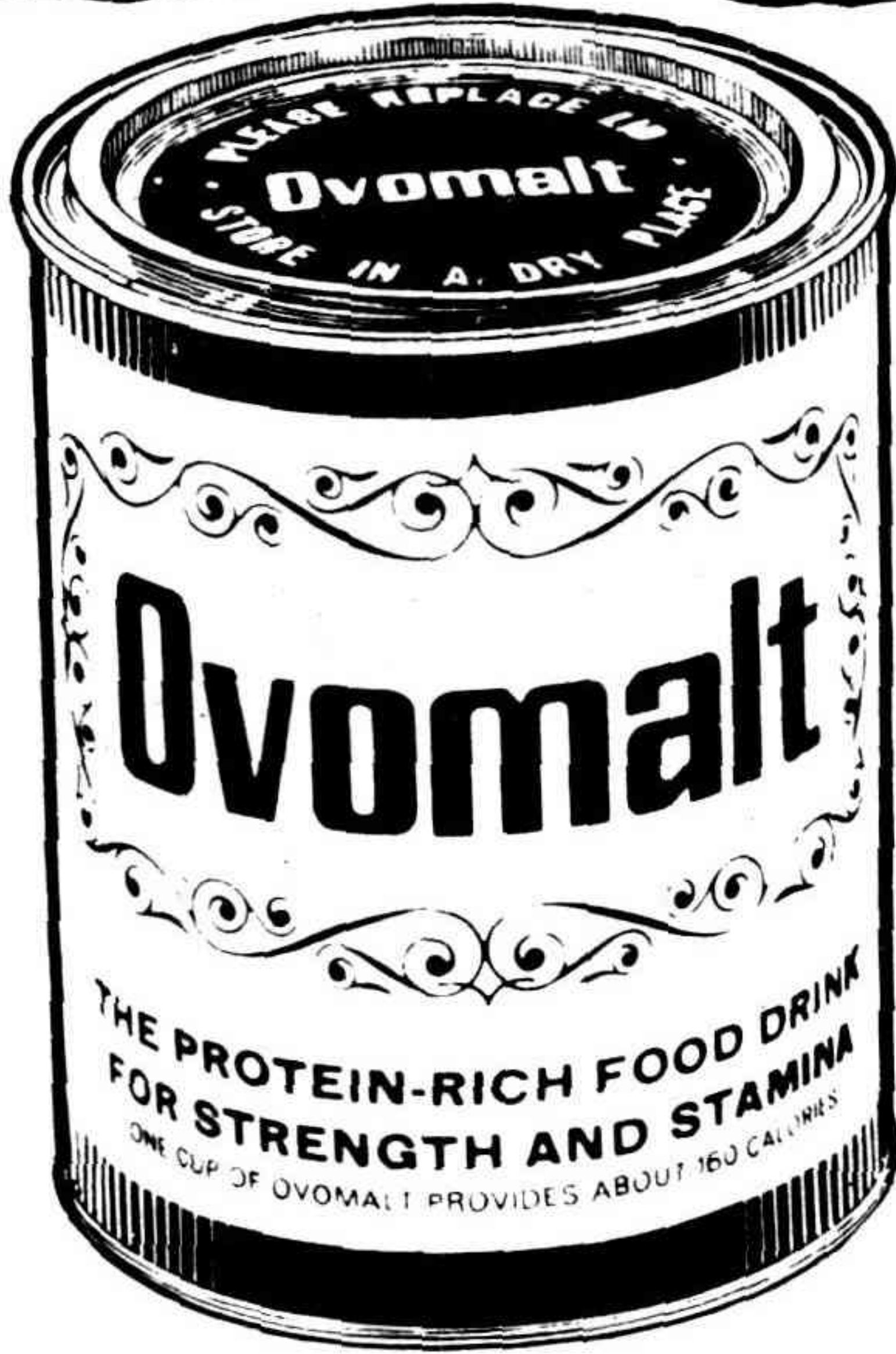
సెప్టెంబరు ఒకటి : 1977

3.
Bindu
scan

అమ్మ ఇస్తుంది
ఒవోమాల्ट్
రోజూ వెరుగుతాను
బలశాలిగా!

మాంసకృత్తులు పుష్కలంగావున్న ఆహారపానీయం.
ఒవోమాల्ट్ బార్లీ, మార్డ్, కోకో, పాలు వున్నాయి.
100% కరకర పలుకుల రూపంలో వుంటుంది.
ఒవోమాల्ट్ తాగితే కండలు, ఎముకలు, పెరుగుదల
తథ్యం. బలహీనంగా వున్నప్పుడు, జబ్బుపడి కోలు
కుంటూన్నప్పుడు శీఘ్రంగా సంపూర్ణరోగ్యం
నంపాదించటానికి సహాయపడుతుంది.

డాక్టర్లచే సిఫార్సు చేయబడినది. పిల్లలు, పెద్దలు
సేవించదగిన విశిష్టమైన పానీయం. ఒవోమార్డ్ మీరు
తాగే పాలుకు, రుచి, పుష్టి ఇస్తుంది. ఈ రోజే
ఒవోమాల्ट్-పాలు తాగే ఆలవాటు మొదలెట్టండి.

వాణిజ్య వివరాలకు

పుడ్స్ ఫ్యాక్ట్స్ అండ్
ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్
మద్రాసు-600001

ఒవోమాల्ट్
శక్తినిచ్చే పానీయం

FFF-91 TEL

వివాహాలు మరియు అన్ని శుభ కార్యాలకు

వారి A/c
సిల్వర్ హౌస్

(మేడమిద)

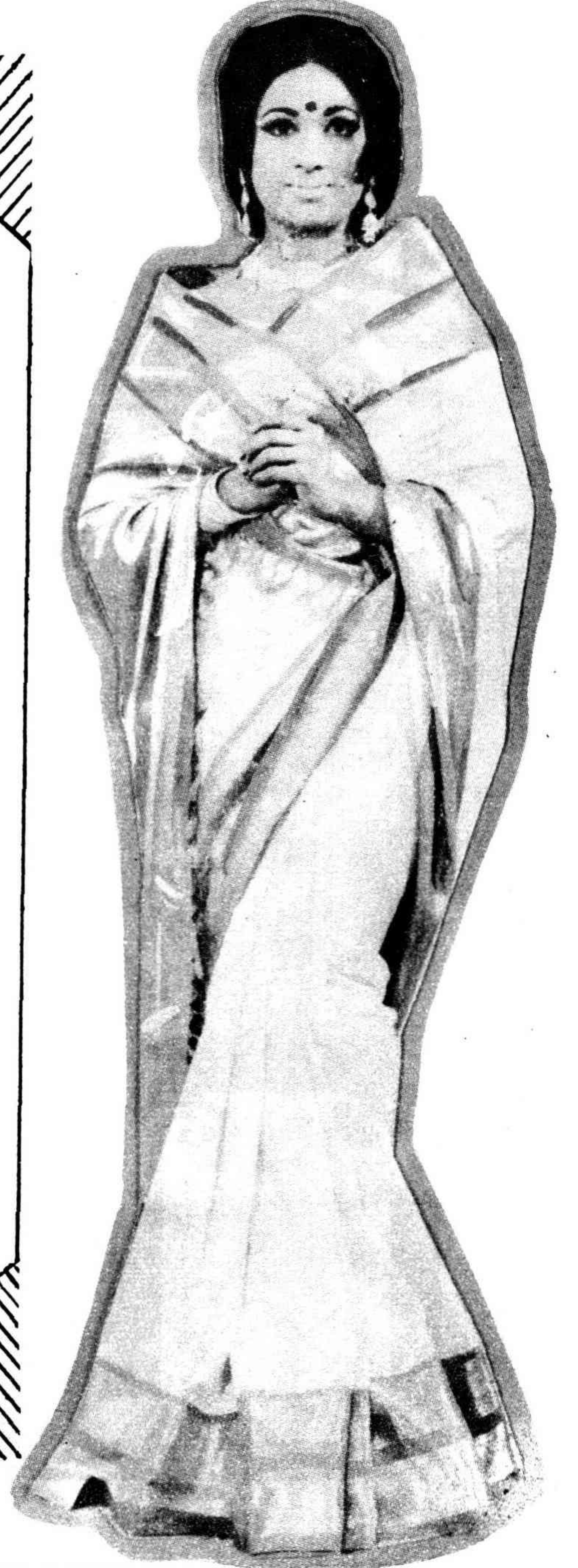
వోలి నిల్వ హౌస్

'జైన్ భవన్'

92. పాండి బజార్,

టి.నగర్, మద్రాసు-600 017

ఫోన్: 446440

మీ శ్రీవారి జీవితాన్ని ఆనందభరితంచేసే అందమైన స్త్రీలు

మీరు!

అది మీరే!

100%
పోలియెస్టర్
చీరలు

వర్షలు కూడా మనుషులే.
వాళ్ళకి కూడా జీవితంలో
కొద్దిగా కొత్తదనం,
వైవిధ్యం కావాలి. మీ
సమ్మోహనమైన రూపాన్ని
గూర్చి మీరే వారితెండుకు
చెప్ప కూడదు? ఇందుకు
మీకు తోడ్పడుతాయి
బోంబే డ్రెయింగ్ వారి
100% పోలియెస్టర్,
నూలు చీరలు. రక
రకాలరంగుల్లో, డిజైన్లలో
మీకు మ్యాచ్ అయేట్టుగా

బోంబే

అవును మీరే!

నిజంగా మీరే!

డైయింగ్

పోలియస్టర్
జార్జిట్
చీరలు
ప్రవేశపెడుతున్నారు

“రెడక్రాస్ కుటుంబని కేంద్రం”లో 482 వనితలు కుటుంబాలు నేర్చుకుంటున్నారంటే నాకు చాలా సంతోషం కలిగింది. అది ఇంత జయప్రదంగా పని చెయ్యడానికి శ్రీమతి రజియా అల్లాద్దీన్ కృషి కారణం అని చెప్పవచ్చును. అందుకు ఆమెకు నా కుభాకాంక్షలు. ఈ కేంద్రాలు కేవలం హైదరాబాద్, సికింద్రాబాదులకే పరిమితం కాక, వివిధ పట్టణాలలోనూ నెలకొలిపి, ఎందరికో ఆవకాశాలు కల్పించాలి.

—కే. కే. ఉమ, బెంగళూరు

ఆగస్టు 1వ తేదీ వనితలో పి. సుబ్బరత్నంగారి లేఖ చదివాను. ‘వనిత’ పత్రిక వనితలకే ఉద్దేశింపబడినా, అందులోని రచనలను వనితలకే పరిమితం చేయడం భావ్యం కాదు—పురుషుల రచనలను ప్రచురించడం మంచిదని వ్రాశారు. నిజమే. వనితలు అభివృద్ధి చెందాలంటే పురుషుల సహకారం అవసరమే. ఈ విషయాన్ని ఇదే సంచికలో మీరు ప్రచురించిన ‘వార్తల్లో వనిత’ “రోహిణి ఖాదిల్కర్” ద్రువపరచుచున్నది. జాతీయ స్థాయిలో జరిగే పోటీలలో ఆమె పాల్గొన కూడదని ‘అల్ ఇండియా చెస్ ఫెడరేషన్’

ఈ సంచికలోని 38 వ పేజీలో వున్న ‘తెల్లమేఘం’ కథ రాసిన శ్రీమతి భమిడిపాటి హైమవతి—హైదరాబాదులో వుంటున్నారు. ఇది ఆమె తొలి ప్రయత్నం. “చిన్నతనంలో నాన్నగారి ఉద్యోగ కాలంలో మధ్య ప్రదేశ్ లోని వివిధ ప్రదేశాల్లో వుండడం వల్ల స్కూళ్ళల్లో లభించే ‘ఫార్మల్ ఎడ్యుకేషన్’ కొనసాగలేదు. వివాహం అయ్యాక హైదరాబాదులో స్థిర నివాసం ఏర్పడినందువలన తెలుగు హిందీ భాషల్లో కొంతవరకూ కృషి చేయగలిగాను. వైవిధ్యం వున్న రచనలు చదవడం, వూహకు తోచింది రాయడం నా సరదాలు. వెలుగులోకి వచ్చిన నా మొదటి కథ ఈ ‘తెల్లమేఘం.’ వనిత సంపాదకులు నాకు అందించిన ప్రోత్సాహానికి వారికి నా కృతజ్ఞతలు” అంటున్నారు—ఆమె.

వారు చెప్పడం విచారించదగిన విషయం. స్త్రీలకు పురుషులతోపాటు సమానమైన హక్కులు కల్పిస్తున్నామంటూ కేవలం ‘అడది’ అన్న సాకుతో ఆమెను ఇటువంటి జాతీయస్థాయి పోటీల నుండి నిషేధించాలనడం అన్యాయం. ఇంతా జరిగాక మళ్ళీ చాంపియన్ షిప్ పోటీలలో ‘స్త్రీ’ పాల్గొన వచ్చునన్నాక ఎవరు మాత్రం మునుపున్న

ఉత్సాహంతో ఆడగలరు? దీన్నిబట్టి చూస్తే స్త్రీలు ఏ రంగంలో అభివృద్ధి చెందాలన్నా పురుషుల సహకారం అవసరమని తెలుస్తుంది. కాబట్టి ఇకనుంచైనా స్త్రీల అభివృద్ధిని కోరుతూ పురుషులనుండి వచ్చే రచనలకు ‘వనిత’లో కనీసం ఒక పేజీ అయినా కేటాయిస్తే బావుంటుందని నా అభిప్రాయం.

—దోనెపూడి రాధ, శ్రీకాకుళం

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి: 3 సంచిక: 5

సెప్టెంబరు ఒకటి: 1977

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

సంగ్రహ చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

శ్రీలంక: రూ. 1. 15

మలేసియా: 65 సెంట్స్

చిరునామా:

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

స్త్రీ పురుష భేదం లేకుండా ‘వనిత’ను అందరూ చదువుతున్నారు. అటువంటిప్పుడు రచనలు కేవలం స్త్రీలకే ఎందుకు పరిమితమయి వుండాలి? స్త్రీలకే నిర్దేశించబడ్డ ‘వనిత’లో పురుషులు ప్రవేశిస్తే వచ్చే రోజేమిటి? పురుషులకు కూడా స్థానం కల్పిస్తే ‘వనిత’ ఘనత మరో మెట్టు ఎక్కి-గలదు. రెండవది—వనితలో కొన్ని మార్పు చేర్పులు అవసరం. ‘పుట్టిన రోజులు’ శీర్షికవల్ల ఒక పేజీ దండుగనిపిస్తుంది. ఈ శీర్షికవల్ల కలిసొచ్చేదేమీలేదు. అదే విధంగా ‘పుస్తకాలు’ శీర్షిక పెట్టినవలలను సమీక్షించి, విమర్శిస్తున్నారు. ఈ శీర్షిక ఇంచుమించు తెలుగు వార, మాస పత్రికలన్నిటిలోనూ ఉంటున్నదే! దీనిలో కొత్తదనం లేదు. పోతే—కథలు కనీసం మూడయినా వుంటే బాగుంటుంది. ‘స్త్రీల శారీరక

వచ్చే సంచికలో

ముఖచిత్రం

రాష్ట్రపతి బహుమతులకు ఎన్నికైన చిత్ర నటీమణి లక్ష్మి, నేపథ్యగాయని సుశీల

ఒక కథ:

ముత్యాల గర్భిణి

(డాక్టర్ ఎ. విజయలక్ష్మి)

వర్ణ చిత్రాలు:

కొత్త చీరలు; వివరాలు, ధరలు

ప్రత్యేక వర్ణ చిత్రం:

తిరుచానూరు పద్మావతీదేవి

ఒక వ్యాసం:

వినియోగదారులుగా వనితల బాధ్యతలు

(‘తెరాల’)

సమస్యలు' లాంటి శీర్షికలు మెచ్చదగినవి, ఉండదగినవి.

— కొక్కిరాల వెంకటరెడ్డి, రాజమండ్రి

'వనిత'లో వచ్చిన "వృద్ధాప్యం కావమా?" అనే వ్యాసం చాలా బాగున్నది. కొందరు వృద్ధులను పరిశీలిస్తే నిజంగా అది వారికి కాపమేనేమో అనిపిస్తుంది. బ్రిటికీనంతకాలం సంసారంలోని కష్టసుఖాలు చూచుకొని, పిల్లల బరువు బాధ్యతలు వహించి వాళ్ళను యోగ్యులుగా

కాక తప్పదని అలోచించి, ఇంటిలో ఉన్న వృద్ధులపై ఆప్యాయత, ఆదరణ చూపాలి.

— జి. పూర్ణవంధిక, హైదరాబాద్

అభిప్రాయాలు శీర్షికలో
ప్రచురింపబడే ప్రతి లేఖకూ
బదురుపాపాలు పారితోషికంగా పంపుతాము

ఈ 'అభిప్రాయాలు' శీర్షికలో రాజనాల స్వర్ణలతా సుధాకర్ (తుని) గారు చేసిన సూచనకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ, ఆ ప్రకారంగానే, ఒక శీర్షికను ఆరంభిస్తున్నాము :

మన నిత్య జీవితంలో అనేక సంఘటనలు జరుగుతూ వుంటాయి. పొరపాటు వల్లనో గ్రహపాటువల్లనో - మోసపోడం, దెబ్బతినడం వంటివి జరుగుతూ వుంటాయి. అలాంటివి ఒకసారి అనుభవించిన తర్వాత అవి గుణపాఠం అవుతాయి. మళ్ళీ అలా జరగకుండా, జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూ వుంటాము.

ఇలాంటిది - మీ జీవితంలో జరిగివుంటే, వ్యాస రూపంలో దాన్ని రాసి 'వనిత'కు పంపించమని, కోరుతున్నాము. ఆ వ్యాసాలు తావు నైజులో పేజీకి మించకుండా రాస్తే, బాగుంటుంది. వ్యాసాల మీదా, వ్యాసాలు పంపే కవర్ల మీదా, "నేర్చుకున్న గుణపాఠం" శీర్షికకు - అని రాయాలి. కవర్లు మామూలుగా ఎడిటర్ 'వనిత', చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు-26 చిరునామాకు పంపాలి. ప్రచురింపబడే ప్రతి వ్యాసానికి పారితోషికం పంపుతాము. అక్టోబర్ 1 వ తేదీ సంచికనుంచి ఈ శీర్షికను ఆరంభించాలనుకుంటున్నాము. —వ. నం.

తీర్చిదిద్ది, అదపిల్లలకు వేలకువేలు కట్టాలిచ్చి పెళ్ళిళ్ళు చేసి, చివరి దశలో వృద్ధాప్యం వచ్చే సరికి, మానసికంగా, శారీరకంగా, ఆర్థికంగా బలహీనులై కుటుంబ సభ్యుల దగ్గర ఆవమానాల పాలయ్యే కొందరు వృద్ధులను చూస్తే బాధ కలుగుతుంది. 'నీవు చేసిందేమున్నది?' 'నీవు మాకు పెట్టిందేమున్నది?' అని నిర్లక్ష్యంతో ఇంటిలోని యువతీయువకులంటే వృద్ధుల గుండెలపై సమ్మెటతో కొట్టినట్లవుతుంది. ఏదో ఒక పని చేయబోతుంటే 'నీకు తెలియదు! నీవొక మూలకు కూర్చో!' 'నీవు మాకు సలహాలివ్వ నవసరం లేదు' అని నిఘరంగా ఇంటిలోని కొడుకులు, కోడళ్ళుంటే ఆ పెద్దవారి మనసప్పుడెంత వికావికలవుతుందో ఎవరికి తెలుసు? ప్రతివారికీ ఎప్పుడో ఒకనాడు వృద్ధాప్యం రాక మానదు. అందుచేత యౌవనం కాళ్ళతమైనది కాదని భావించి, తాము కూడా ఒకనాడు ముసలివాళ్ళం

కలగూరగంపలాంటి 'అభిప్రాయవేదిక' చదవడానికి ఎంతో ఆసక్తికరంగా వుంటున్నది. కేవలం వనితలోని కథలు, వ్యాసాలు చదివి 'అది బాగుంది, ఇది బాగోలేదు' అని వ్రాయడం గాకుండా, వివిధ విషయాల గురించి నిర్మోహ మాటంగా తమ తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చు తున్నవనితలు ఎంతైనా అభినందనీయులు. అయితే, 'లోకో భిన్నరుచి' అన్నట్లు ఎవరి అభిప్రాయాలు వారివి. ఒకరి అభిప్రాయం మనకు అంతగా రుచించకపోయినప్పుడు - మన అభిప్రాయాన్ని సహేతుకంగా విడమరించి, చెప్పడానికి ప్రయత్నించాలే తప్ప, ఇంకొకరి అభిప్రాయాన్ని కించపరచడానికి ప్రయత్నించకూడదు. అలాగే మన అభిప్రాయం ఎదుటివారికి అంతగా రుచించకపోయినప్పుడు, వారి అభిప్రాయాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలే తప్ప మనల్ని మనం చిన్నబుచ్చుకోకూడదు. ఇది

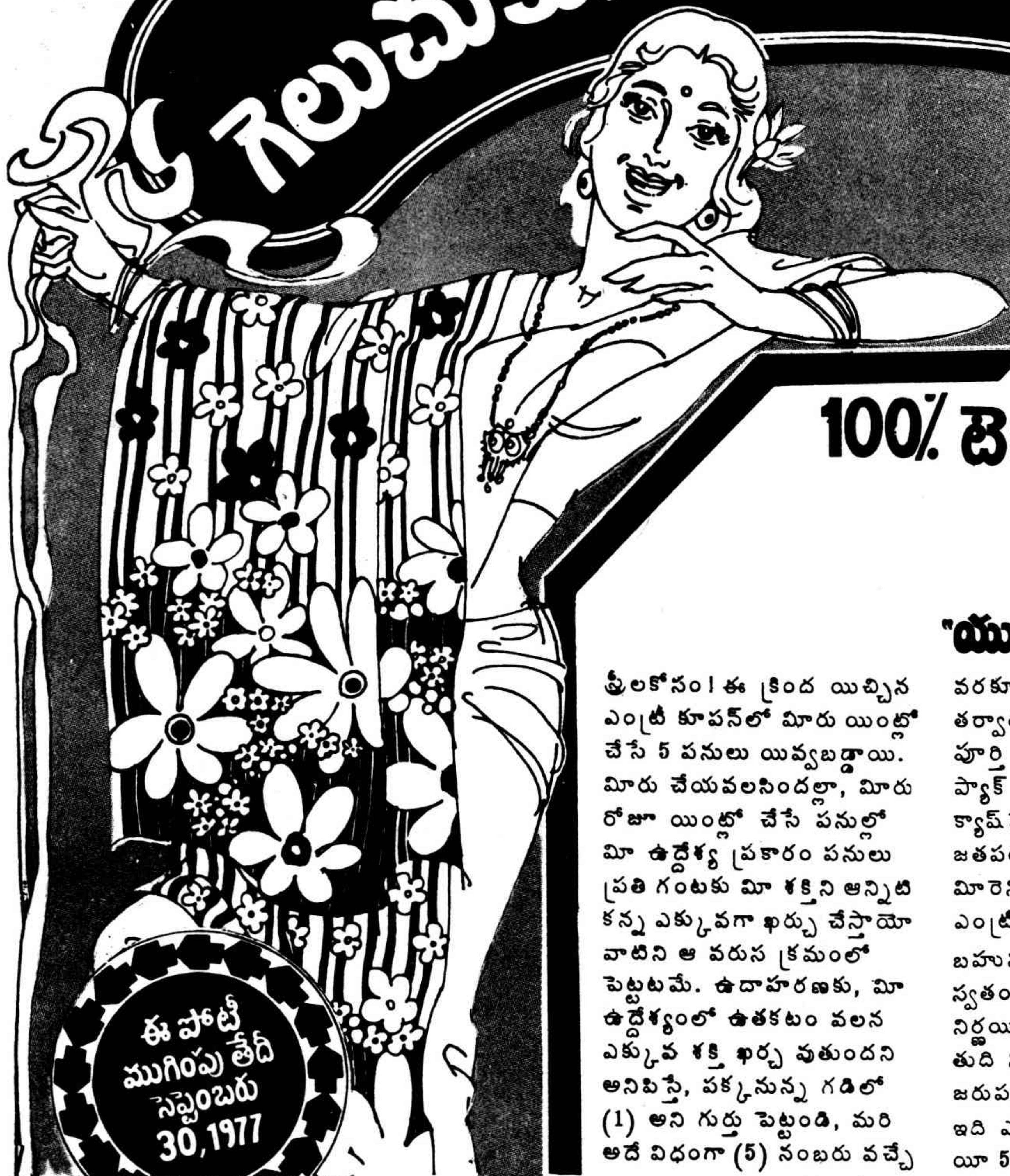
దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఇది నిజంగా ఒక చక్కని చర్చావేదికే అవుతుంది. ఒక చిన్న సలహా: మనకు నిత్యం ఎన్నో అనుభవాలు జరుగుతూ వుంటాయి. మన అనుభవాలు మనకు గుణ పాఠం నేర్పితే, మరొకరికి ముందు జాగ్రత్తగా ఉపయోగపడుతూ వుంటాయి. అలా ఉపయోగ పడేటట్లుగా వనితలో 'అనుభవాల శీర్షిక' నొకదానిని ప్రవేశపెడితే బాగుంటుంది.

— రాజనాల స్వర్ణలతా సుధాకర్, తుని

కథకళి వంటి శాస్త్రీయ కళలగురించి వ్రాసే వారికి విషయ పరిజ్ఞానమే కాక వారికి తెలిసింది పఠితలకు సులభ గ్రాహ్యంగా చెప్పగలగటమూ అవసరం. భావాలను కిన్నులద్వారానే వ్యక్తం చేస్తారన్నది అర్థం లేని మాట. "ఆంగికం" అన్న శ్లోకం తెలియని వారు నాట్యం గురించి వ్రాయుటానికి తగదు. ఆంగికం (శారీరకమైన కదలికలు), వాచికం (కథకళిలో వెనుక పాట, పాత్ర దారులే వేసే కేకలు), ఆహార్యం (వేషభూషణాలు, రంగాలంకరణ), సాత్త్వికం (ముఖ్యంగా ముఖ కవళికలు) అన్న నాలుగు మార్గాల భావ వ్యక్తీకరణ జరుగుతుంది. ఈ మాట భారత దేశంలోని అన్ని శాస్త్రీయ నాట్యాలకూ వర్తిస్తుంది. కథకళి కళాకారులు కన్నులు ఎరుపెక్కిడానికి ఒక రకం కాయలు కనుబొమ్మల్లో ఉంచుకోరు. ఇవి 'చుండప్పు' గింజలు. వీటిని క్రింది రెప్పలో పెట్టుకుంటారు - ప్రదర్శన ప్రారంభించడానికి అరగంట ముందు నుంచీ ముగిసేదాకా; కొద్ది షణాలు కాదు. వాద్యాలు వాయించే వారు, గాయకులు అందరూ కలిసి నలభై మందిదాకా వుండరు. అవసరమైనది నలుగురు మాత్రం. చెండ, మర్దళ వాద్యకారులిద్దరు; ప్రధాన గాయకుడు (పొన్నారి) చేంగళ, సహాయ గాయకుడు (సంగిడి) ఎలతాళం అన్న తాళ విశేషాలా వాయిస్తారు. చెండా వాద్యం వాయించే వాడే శ్రీ పాత్రలకు ఇదక్క వాయిస్తాడు. ఈ రోజుల్లో శ్రుతిపెట్టె గాని, హార్మోనియం (శ్రుతికి మాత్రమే) గాని ఒకడు వాయించడం రివాజైంది. పూర్వకాలంలో (50 ఏళ్ళ ముందు) ఒక కథకళి జట్టులో 42 మంది వుండే వారని ప్రతీతి. ఇవిస్థూలంగా కనిపించిన దోషాలు; సూక్ష్మమైన వింకా వున్నవి.

— ఇనుగంటి ఇందిరాదేవి, మద్రాసు

గెలుచుకునేందుకు 500 చీరలు!

**రూ.135/- ఖరీదైన
లక్ష్మి-విష్ణు
100% టెరన్ చీరను గెలుచుకోండి.**

గ్లాక్సోస్-డి®

"యువర్ బిజి డే" పోటీలో పాల్గొనండి

ప్రిలకోసం! ఈ క్రింద యిచ్చిన ఎంట్రీ కూపన్‌లో మీరు యింట్లో చేసే 5 పనులు యివ్వబడ్డాయి. మీరు చేయవలసిందల్లా, మీరు రోజూ యింట్లో చేసే పనుల్లో మీ ఉద్దేశ్య ప్రకారం పనులు ప్రతి గంటకు మీ శక్తిని అన్నిటి కన్న ఎక్కువగా ఖర్చు చేస్తాయో వాటిని ఆ వరుస క్రమంలో పెట్టటమే. ఉదాహరణకు, మీ ఉద్దేశ్యంలో ఉతకటం వలన ఎక్కువ శక్తి ఖర్చు వుతుందని అనిపిస్తే, పక్కనున్న గడిలో (1) అని గుర్తు పెట్టండి, మరి అదే విధంగా (5) నంబరు వచ్చే

వరకూ అలాగే గుర్తిస్తూపొండి. తర్వాత యిచ్చిన వాక్యాన్ని పూర్తి చేసి, గ్లాక్సోస్-డి 400 గ్రా. ప్యాక్ యొక్క ప్రభాగాన్ని, క్యాష్ మెమోనూ ఎంట్రీ కూపన్‌కు జతపరచి పోస్టుచెయ్యండి. మీరెన్ని కావలిస్తే అన్ని ఎంట్రీలు పంపవచ్చును. బహుమతి పొందగల క్రమం స్వతంత్రమైన నిర్ణయాలచే నిర్ణయించబడుతుంది. వారిదే తుది నిర్ణయంగా, అమలు జరుపబడుతుంది. ఇది ఎంతో తేలిక. మరి మీకు యీ 500 చీరలల్లో ఒకటిగాని అంతకన్న ఎక్కువగాని గెలుచు కునే అవకాశం ఉంది!

- ఎంట్రీలు ఆలస్యంగా అందినా, ఆసలే అందకపోయినా, కనబడక పోయినా, వాటికి బాధ్యత వహించబడదు.
- గ్లాక్సోస్ లేబరేటరీస్ (ఇండియా) లిమిటెడ్ మరియు డి.కె.ఎస్.ఎస్. యేట్స్ లిమిటెడ్ సంస్థల డైరెక్టర్లు, ఉద్యోగులూ లేదా ఆ డైరెక్టర్ల తాలుకు బంధువులూ, ఉద్యోగులూ యీ పోటీలో పాల్గొనుటకు అర్హులేదు.
- ప్రతి ఎంట్రీతోనూ 400 గ్రా. గ్లాక్సోస్-డి ప్యాక్ యొక్క ప్రభాగము, క్యాష్ మెమో తప్పనిసరిగా జతపరచాలి.
- ఎంట్రీలను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, హిందీ, బెంగాలీ, తమిళు, కన్నడ, మలయాళం, గుజరాతీ లేదా మరాఠీ, భాషలలో మాత్రమే రాయాలి.
- పోటీ ముగింపు తేదీ : 30 సెప్టెంబరు, 1977.
- మీ ఎంట్రీలను వెంటనే పంపండి

ఈ పోటీ
ముగింపు తేదీ
సెప్టెంబరు
30, 1977

గ్లాక్సోస్-డి

"యువర్ బిజి డే" పోటీ

వీటిలో అన్నిటికన్న మీ ఉద్దేశ్యంలో ప్రతి గంటకు ఎక్కువ శక్తి ఖర్చు చేసే పనుల క్రమాన్ని 1 నుంచి 5 దాకా గుర్తించండి.

☐ ఉతకటం ☐ వంటచెయ్యడం ☐ కుట్టుపని ☐ ఇల్లు తుడవడం ☐ దులిపి, తుడవటం

పేరు : శ్రీమతి/కుమారి.....

ఎడ్రసు.....

ఈ పోటీకి సంబంధించిన నిబంధనలకూ, షరతులకూ నేను కట్టుబడి ఉంటాను.

ఈ వాక్యాన్ని 15 మాటలకన్నా మించకుండా ఉండేలా పూర్తిచేయండి: సంతకం

నాకు శక్తి కావలసివచ్చినప్పుడు, గ్లాక్సోస్-డి.....

ఇంటిపని మీకు అలసట కలిగిస్తుందని మీకు తెలుసు. అందుకు కారణం మీ శరీరం యొక్క శక్తికి మూలాధారమైన గ్లాకోజ్ ని మీరు కోల్పోవడమే.

గ్లాకోస్-డి మీకు తక్షణమే శక్తిని ఇస్తుంది.

షరతులు, నిబంధనలు

- ఎంట్రీ కూపన్, దిద్దటం, చెరపటం మార్పులు లేకుండానూ నింపబడాలి, లేక పోయిన పక్షంలో, అది పోటీకి అనర్హమవుతుంది.
- ఈ పోటీ విషయంలో జడ్జిల నిర్ణయమే తుది నిర్ణయం. ఈ రీత్యా ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు.

గ్లాక్సోస్-డి®
తక్షణ శక్తి కోసం

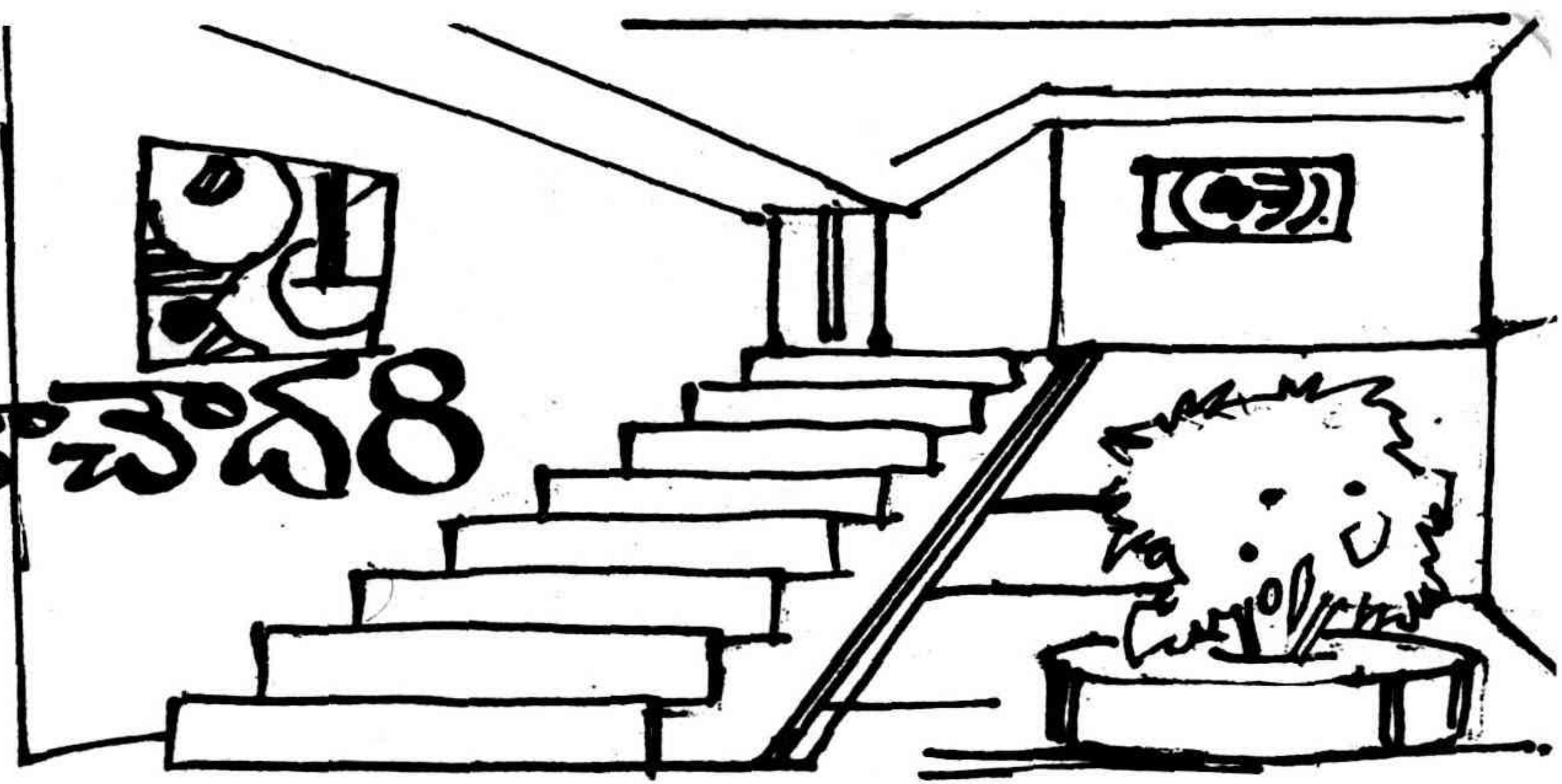
మీ ఎంట్రీలను "యువర్ బిజి డే" పోటీ, పోస్ట్ బాగ్ నం. 10026, బొంబాయి 400 001 కి పంపండి.

dCA/GL/45

ముఖచిత్రం:

అలోకాచందరి

‘అలంకరణ’ వ్యక్తులకు శోభ తెచ్చినట్లే ఇళ్ళకూ, కార్యాలయాలకూ తక్కిన ప్రదేశాలకూ కూడా శోభ తెస్తుంది. అందువల్లే గృహాలంకరణ (Interior Decoration) ఒక ప్రత్యేకమైన కళగా ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చింది.

ప్రాచీనులు కూడా గృహాలంకరణకు ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఇచ్చారు. ఇల్లు అలంకరణ, ముగ్గులు పెట్టడం, వెల్ల వేయించడం మొదలైనవన్నీ గృహాలంకరణకు దోహదంచేసేవే! ఇటీవల గృహాలంకరణ చెయ్యడానికి అనువైన అధునిక సాధనాలు ఎన్నో తయారవుతున్నాయి. గృహాలంకరణ గురించి ప్రత్యేకంగా అభ్యసించినవారు తమ అనుభవంతో గృహాలనూ, కార్యాలయాలనూ అందంగా తీర్చిదిద్దుతున్నారు.

అధునిక గృహాలంకరణ విధానాలతో, ప్రాచీన మైన భారతీయ గృహాలంకరణ విధానాలను మేళవించి గృహాలంకరణ చేసే కళాకారిణులు మనదేశంలో ఎందరో ఉన్నారు. అటువంటి వారిలో పేర్కొనదగ్గవారు గృహాలంకరణవేత్త అయిన శ్రీమతి అలోకాచందరి.

కలకత్తాకు చెందిన శ్రీమతి అలోకా-గడిచిన ఆరేళ్ళలోనూ ‘ఇంటిరియర్ డెకొరేషన్’ చేసే నిపుణురాలిగా ఎన్నెన్నో కొత్త అందాలు సమకూర్చారు. “కలకత్తాలో చూడ చక్కని కార్యాలయాలనో, ఇళ్ళనో, హోటళ్ళనో చూడడం తటస్థమే ఆ అందం వెనుక అలోకాచందరి కృషి ఉంది తీరుతుంది” అని కలకత్తాకు చెందిన

పెద్దమనిషి ఒకాయన అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు.

కలకత్తాలోని ఏర్ పోర్ట్ హోటల్, గ్రామఫోన్ కంపెనీ కార్యాలయం, ఏర్ ఇండియా సంస్థ భవనం, హిందూస్థాన్ లీవర్ వారి కార్యాలయం- మొదలైన చోట్ల కనిపించే అలంకరణలు అలోకా హస్త కళా కౌశలానికి నిదర్శనాలు.

బాల్యంలోనే పెళ్ళి చేసుకుని, చదువు పూర్తయ్యే రోగా తల్లి కూడా అయిన అలోకా తమ ఇరవై ఐదవయేట గృహాలంకరణ విధానాలు నేర్చుకోవడం ప్రారంభించారు. అలా పోలండ్ కు చెందిన అంతర్జాతీయ గృహాలంకరణ నిపుణురాలైన శ్రీమతి నెలిన్ స్కి దగ్గర ఆమె మూడేళ్ళు గృహాలంకరణలోని మెలకువలు నేర్చుకున్నారు. లండన్ లో గృహాలంకరణ గురించి ఉన్నత విద్యాభ్యాసం చేశారు. అంతకుముందు ఐదేళ్ళబాలు ఆమె కలకత్తాలో ప్రభుత్వ కళాశాలలో శిక్షణ పొందారు.

“అయితే మా అబ్బాయిలిద్దరూ కొంచెం పెద్ద వాళ్ళయ్యాడక నా ఆసక్తిని ఆచరణలో పెట్టలేక పోయాను” అంటారు అలోకా. 1971లో ఆమె ‘ఏ. చందరి ఆసోసియేట్’ పేరిట ఒక సంస్థ నెలకొల్పారు. ఆ సంస్థ మన దేశంలోనేగాక విదేశాలలో కూడా గృహాలంకరణ చేసే అవకాశాలు సంపాదించడం విశేషం! ఐంగ్లాండ్ లో అధ్యక్షుడి భవనాన్ని అలోకా చందరి అందంగా అలంకరించి ఆ భవనానికి అందచందాలు సంతరించారు.

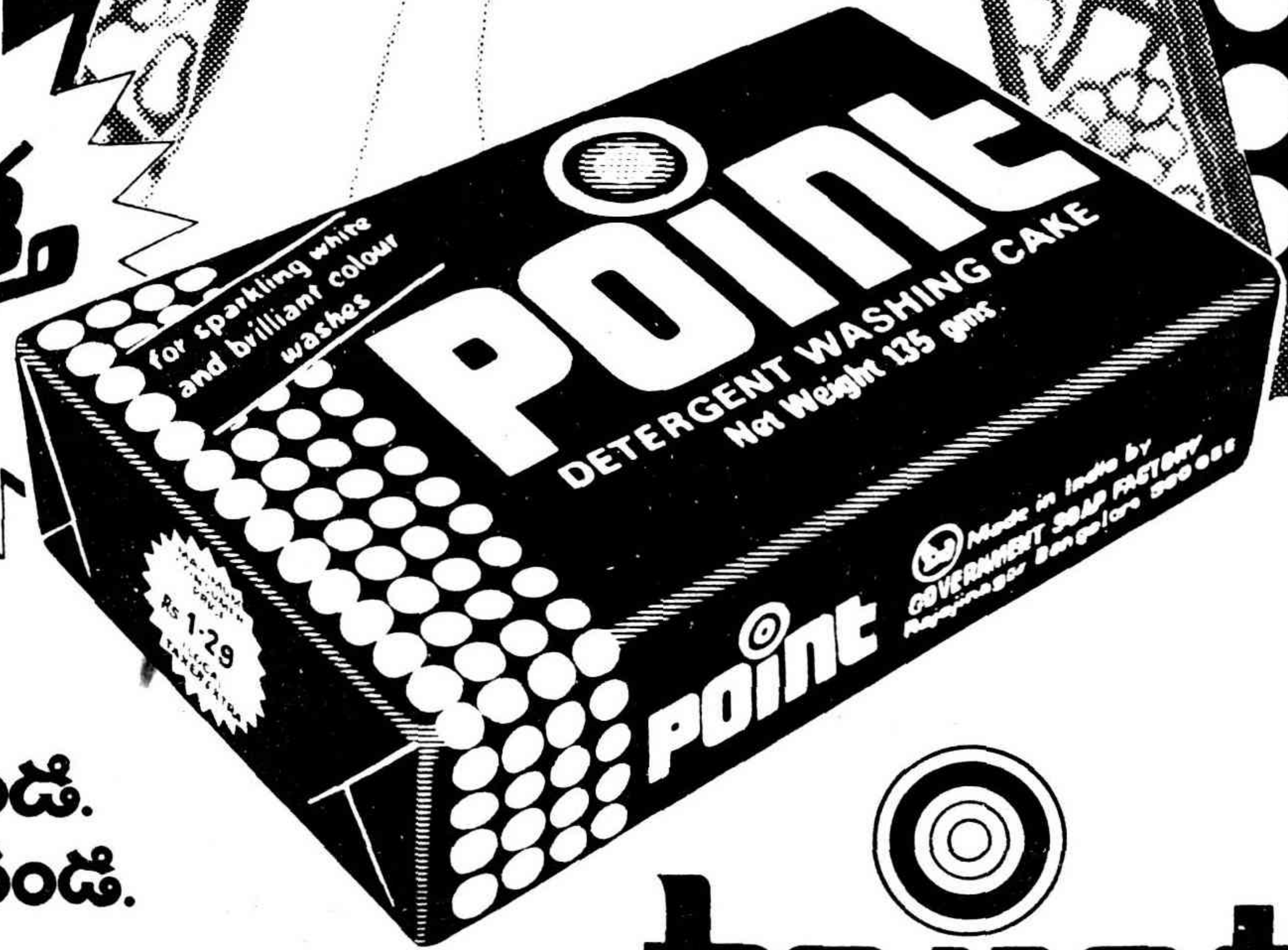
“గృహాలంకరణ కేవలం ధనవంతులకు మాత్రమే సంబంధించిందన్న అభిప్రాయం ఒకటి మనదేశంలో వ్యాప్తిలో ఉంది. అయితే ఆ అభిప్రాయం సరైనది కాదు. ఉన్నంతలో ఇళ్ళను అందంగా ఉంచుకోవడం ఘనకార్యమేమీ కాదు!” అంటారు ఆమె.

“భారత ప్రీలలో నిగూఢమై ఉన్న సౌందర్యాభిలాషను బహిర్గతంచేసి వారికి గృహాలంకరణ అవశ్యకతను కొంత మాత్రమైనా వివరించాలన్నదే నా జీవితాశయం” అని చెప్పే అలోకా 1978 నుంచి ఇండో-అమెరికన్ సొసైటీ నడిపే గృహాలంకరణ తరగతులకు డైరెక్టర్ గా పనిచేస్తున్నారు. బొంబాయి, ఢిల్లీ, బెంగళూరు, హైదరాబాదు మొదలైన చోట్ల ఆ తరగతులు జరుగుతుంటాయి. ఇటీవల మద్రాసులో కూడా ఆ తరగతులు జరిగాయి. ఆ తరగతుల ద్వారా గృహాలంకరణ గురించిన అవగాహన కల్పించడానికి అలోకా ప్రయత్నిస్తున్నారు.

ప్రస్తుతం విసుగూ విరామమూ లేకుండా వివిధ ప్రదేశాలలో తమ సంస్థ తరపున సాగుతున్న అలంకరణ కృషిని పర్యవేక్షిస్తున్నారు శ్రీమతి అలోకా. “నాకు తీరిక లభిస్తే వంట చేస్తాను. అయితే ఇంటిపని చేసుకోవడానికి మాత్రం వీలుండడం లేదు” అంటారు ఆమె. ఆమె వ్యావృత్తి - కవిత్వ రచన. బెంగాలీలోనూ, ఆంగ్లంలోనూ ఆమె రాసిన కవితలన్నీ పత్రికలలో వెలువడ్డాయి.

మరి-ఆమె గృహాలంకరణ నిపుణురాలిగా సాధించిన విజయాలకు ఆమె భర్త తోడ్పాటు కూడా ఉందా? ఈ ప్రశ్న విని శ్రీమతి అలోకా చందరి చిరునవ్వు నవ్వారు. “ప్రేమ తలుచుకుంటే అసాధ్యమైనవేవీ ఉండవు. నేను ఈ గృహాలంకరణ వృత్తిలో ప్రవేశించినప్పటినుంచీ క్రమకు వెనుదియ్యక కృషి చేస్తున్నాను. ఈ కృషిలో నా స్వయంకృషినే నేను నమ్ముకున్నాను!” అన్నారు ఆమె. అలోకా భర్త శ్రీ వసంత్ చందరి బెంగాలీ చిత్రాలలో నటిస్తుంటారు.

క్రొత్త

వెలను పరిశీలించండి.
గుణమును పరీక్షించండి.

మీ అంతట
మీరే తెలుసుకోండి.

పాయింట్
డిటర్జంట్ ఉత్పత్తి బిల్లు

Ⓜ గవర్నమెంట్ సోప్ ఫ్యాక్టరీ, బెంగళూరు వారి నాణ్యమైన ఉత్పాదన.

మార్కెట్ చేయువారు: Ⓜ మైసూర్ సేల్స్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, బెంగళూరు

PDC/52 Tel

"భారతదేశంలో మౌరుతున్న ప్రజాత్రు"

మద్రాసు స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్లో ఈమధ్య మూడు వారాలపాటు ఒక సదస్సు జరిగింది. "భారత దేశంలోని ప్రీతి స్థితి గతులు-మారుతున్న ప్రీతి పాత్రలు" అన్న విషయాన్ని చర్చాంశంగా తీసుకుని, 25 మంది అమెరికన్ ప్రతినిధులు చర్చ జరిపారు. ఆ సదస్సుకు అమెరికా దేశపు విద్యాశాఖవారు, భారతీయ విద్యా (మంత్రిత్వ) శాఖవారు కలిసి నిర్వహించారు. ప్రతినిధులలో చాలామంది సాక్రమెంట్లోని కాలిఫోర్నియా స్టేట్ యూనివర్సిటీకి చెందినవారు.

సదస్సులో చర్చించిన ముఖ్య విషయాలు:

1. కుటుంబంలో, ప్రభుత్వంలో, మతంలో, విద్యలో, ఆర్థిక విషయాలలో-మారుతున్న ప్రీతి పాత్ర. ఈ విషయాలలో అమెరికా ప్రీతిలో భారత ప్రీతిను సరిపోల్చి పరిశీలించే కృషి చెయ్యడం. ఆ పరిశీలన సాంప్రదాయకమూ, సాంస్కృతికమూ అయిన విలువలకూ, సమకాలీన వివరణలకూ సంబంధించినది.

2. భారత దేశంలోనూ, అమెరికాలోనూ వున్న ఉద్యోగినుల సమస్యలను పరిశీలించడం. ఉద్యోగాలు రెండు దేశాల్లోనూ వున్న ప్రీతి మీద ఎలాంటి ప్రభావాలు చూపాయో సరిపోల్చి చూడడం.

3. భూర్పు, పడమర దేశాలలోని ప్రీతివాన్ని పరిశోధించడానికి అంతర్జాతీయ సంఘాన్ని నెలకొల్పడం.

4. ఈ 'పథకం'లో పాల్గొంటున్న కాలిఫోర్నియా యూనివర్సిటీ, తత్తిమ్మా విద్యాలయాలలో ప్రీతి విద్యాకృషిని బలపరచడం; ఆధునికంగా మలచడం.

5. కళాకాలలు, మార్గమిక, ప్రాథమిక పాఠశాలల స్థాయిలో రెండు దేశాల సాంస్కృతిక విధానాలనూ పరిచడానికి చక్కని అవకాశాలు కల్పించడం.

ఆ ఇరవైవైదుమంది సభ్యులూ ఐదు విభాగాలుగా ఏర్పడి, ఈ విషయాల గురించి పరిశీలన జరిపారు. ఆ ఇరవైవైదుమందిలోనూ విశ్వవిద్యాలయ అధ్యా

పకులూ, నిర్వాహకులూ, పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు వున్నారు. ప్రతి విభాగమూ వ్యక్తిగతమైన చర్చల ద్వారా, ప్రత్యేకమైన ఇంటర్వ్యూల ద్వారా, వై సమస్యలను చర్చించి విషయగ్రహణ చేసింది. ఈ ఐదు విభాగాలూ ఈ విషయాలపై పరిశీలన ప్రారంభించాయి:

1. వ్యవసాయంలో సహా తక్కిన వృత్తులలో వున్న ప్రీతిలో కలుగుతున్న పరిణామాలు.
2. లైంగిక జీవనం.
3. ప్రీతి-రాజకీయాలు.
4. గతంలోనూ, ప్రస్తుతమూ భారతీయ సంస్కృతిలో ప్రీతిపాత్ర.
5. కుటుంబ వ్యవస్థలో ఈమధ్య వచ్చిన పరిణామాలు.

ఈ పరిశీలనా కార్యక్రమంలో పాల్గొంటున్నవారు ఎన్నో ఉపన్యాసాల ద్వారా, చర్చల ద్వారా, విషయ సేకరణ చేశారు. సిద్ధాంతపరంగానే కాక, ప్రీతి, శిశు సంక్షేమాలకు సంబంధించిన వలు శిక్షణాలయాలకు వెళ్ళి ప్రత్యక్షంగా పరిశీలించడానికి కూడా వారికి ఎన్నో అవకాశాలు కలిగాయి.

"భారత ప్రీతి" అన్న విషయం మీద వివిధ దృక్పథాలు, కోణాలనుంచి కూలంకషమైన చర్చలు జరిపారు. ఉపన్యాసాలలో ఈ కింది అంశాలు చర్చించబడ్డాయి:

1. కులం, సాంఘిక వ్యవస్థ.
2. సామాజిక వికాసం-పంచాయితీరాజ్
3. కుటుంబ విధానాలలో వస్తున్న మార్పులు, ప్రీతిపై ఆ ప్రభావం
4. జనాభా పెరుగుదల, కుటుంబ నియంత్రణ
5. లైంగిక జీవనం
6. వృత్తిరీత్యా ప్రీతికు 'హోదా' లలో కలుగుతున్న మార్పులు
7. స్వాతంత్ర్యోద్యమం-భారతీయ ప్రీతి దాస్య విమోచన
8. ప్రీతి - రాజకీయాలు
9. భారతీయ సాహిత్యంలో ప్రీతి
10. భారత దేశంలో సన్యాసినులు

11. గ్రామీణ పనితలకు వైద్య సౌకర్యాలు
12. ప్రీతిగల చట్టబద్ధమైన హోదా
13. ప్రీతి-ఉన్నత విద్య.
14. పరిపాలనా శాఖలలో ప్రీతి
15. వైద్య వృత్తిలో ప్రీతి

"నా జీవితంలో ఏ విషయం గురించి ఇంత విపులంగా తెలుసుకోలేదు. భారతదేశంలో వుండి ఇలాంటి అనుభవం పొందినందుకు నేను ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను" అన్నారు సదస్సులలో ఒకరైన కార్లా పెర్ట్.

సదస్సులందరూ మన సంస్కృతిని గురించి స్థూలంగా తెలుసుకున్నారు. దేవాలయాలు చూశారు; జానపద, శాస్త్రీయ నాట్యాలు చూశారు; శాస్త్రీయ, వాద్య సంగీతాలు విన్నారు. బ్రాహ్మణ విధానంలో జరిగే వివాహానికి వెళ్ళి, ఆక్కడ జరిగే ప్రతి తంతునూ, వింతగా ఉత్సాహంగా తిలకించారు. భారతీయుల ఇళ్ళకు వెళ్ళారు; జీవన విధానాలను చూశారు; ఆహార పానీయాలను రుచి చూశారు.

వారు తమ కార్యక్రమంలోని ఒక భాగంగా మనదేశంలోని చాలా ప్రదేశాలు తిరిగారు. ఢిల్లీ, బొంబాయి, జైపూర్, ఆగ్రా, అస్సామ్, బెంగళూర్, మైసూర్, కొచ్చిన్, మదురై - సందర్శించారు. వివిధ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన ఈ సందర్శనలు విషయ సేకరణకు వారికి ఎంతో దోహదం చేశాయి.

ఈ ఉద్యమ నిర్వాహకురాలు ఎలిజబెత్ అస్టిన్ - (కాలిఫోర్నియా స్టేట్ యూనివర్సిటీలో ప్రొఫెసర్ ఎమెరిటస్) వివిధ విభాగాలలో విషయ సేకరణ చేస్తున్న సభ్యులందరికీ, ఎన్ని విధాలుగానో సహాయపడ్డారు. ఆమెను 'ముద్దు'గా 'బెట్టీ' అంటారు. బెట్టీ మనదేశం రావడం ఇది రెండోసారి. తొలిసారి వచ్చినప్పుడు, ఆమె బెంగళూరులో వుండి 'భారతీయ హస్తకళలు'ను పరిశీలించారు. కాలిఫోర్నియాలోని సాక్రమెంట్లో వున్న 'వీవర్స్ గిల్డ్'లో ఆమె సభ్యురాలు కూడా. ఈ మూడు వారాల సదస్సులో పాల్గొన్న అమెరికన్ ప్రతినిధుల అనుభవాలను పురస్కరించుకుని సాక్రమెంట్లో మళ్ళీ ఒక సదస్సు ఏర్పాటు చెయ్యాలనుకుంటున్నారు ఆమె.

ఆ సదస్సుకు మద్రాసులో జరిగిన సదస్సు ఎంతగానో దోహదకారి కాగలదని-ఆమె నమ్మకం వెలిబుచ్చారు.

—క. కు.

విదేశాల్లో నట్టబోయే వేస్తున్న జయ మణి

ఒక దేశంలోని ప్రజల గురించి, ఆ దేశ సంస్కృతి గురించి చక్కగా తెలుసుకోవడానికి ఆ దేశంలోని కళల గురించిన సమగ్రమైన అవగాహన సాయపడగలదు' అన్నారు ఒక ప్రముఖ రచయిత. బహుశా ఈ అభిప్రాయం

లోని సత్యాన్ని గుర్తించే కాబోలు వివిధ దేశాలకు చెందిన కళాకారుల బృందాలు వేర్వేరు దేశాలలో పర్యటన జరుపుతూ ఉంటారు. కొన్ని సందర్భాలలో ఒక దేశం వారు మరో దేశానికి వెళ్ళి అక్కడ తమ స్వదేశ కళలకు వ్యాప్తి కల్పించే ప్రయత్నమూ చేస్తూ ఉంటారు.

అలా వివిధ దేశాలలో మన సంప్రదాయ సంగీతమూ, నాట్యమూ నేర్పి అలా భారతీయ సంస్కృతికి విదేశాలలో వ్యాప్తి కలుగజేస్తున్న వారు ఎందరో ఉన్నారు. అటువంటి వారిలో అమెరికాలో పెన్సిల్వేనియా రాష్ట్రంలోని స్లిప్పరీ రాక్ లో భరతనాట్యం నేర్పుతున్న శ్రీమతి జయ మణి కూడా ఒకరు.

శ్రీమతి జయ మణి తాము ఏదేళ్ళ బాలికగా ఉన్నప్పటి నుంచి భరతనాట్యం నేర్చుకోవడం ప్రారంభించి 1957లో 'రంగప్రవేశం' చేశారు. వివిధ ప్రాంతాలలో ఆమె నాట్య కచేరీలు చేసి 'నాట్య కళావతి' బిరుదు గడించారు.

1970లో ఆమె తమ భర్త డా॥ మణితో అమెరికా వెళ్ళారు. ఆయన స్లిప్పరీరాక్ స్టేట్ కాలేజీలో ప్రొఫెసరుగా పని చేస్తున్నారు. భర్త సహాయ సహకారాలతో శ్రీమతి జయ రంగస్థలం మీదా, టెలివిజన్ లోనూ నాట్య కచేరీలు చెయ్య సాగారు. ఒకసారి స్లిప్పరీరాక్ కు 50 మైళ్ళ దూరాన ఉన్న పిట్స్ బర్గ్ లో శ్రీమతి జయ - భరతనాట్యం చేశారు. ఆమె నాట్యం చూసిన అక్కడి భారతీయులు కొందరు (పిట్స్ బర్గ్ లో దాదాపు 800 భారతీయ కుటుంబాలు ఉన్నాయి. ఆమెను పిట్స్ బర్గ్ లో భరతనాట్య పాఠశాల ప్రారంభించమని కోరారు. వాళ్ళ కోరిక మేరకు ప్రతి ఆదివారమూ శ్రీమతి జయ పిట్స్ బర్గ్ లో ఒక అంగడి కింది భాగాన నాట్య పాఠశాల నిర్వహించసాగారు.

ప్రతి ఆదివారమూ నాట్య శిక్షణ ముగిశాక అక్కడ భారతీయ దేవతా మూర్తుల చిత్రాలకు పూజచేసి ప్రసాదాలు పంచేవారు. అలా ప్రారంభమైన ఆ కార్యక్రమం - ఇవాళ పిట్స్ బర్గ్ లోని వేంకటేశ్వరస్వామి దేవాలయానికి నాంది పలికిందట! ప్రస్తుతం ఆ దేవాలయ ప్రాంగణంలో శ్రీమతి జయ మణి భరతనాట్యం నేర్పుతున్నారు. భరతనాట్యం కాక అక్కడ వీణ, వేణువు, గాత్ర సంగీతం మొదలైనవి కూడా నేర్పుతున్నారు.

పిట్స్ బర్గ్ లో 20 మందికి భరతనాట్యం నేర్పుతున్న శ్రీమతి జయ స్లిప్పరీరాక్ లోనూ ఆ చుట్టుపక్కలా ఉన్న భారతీయ బాలికలకు కూడా భరతనాట్యం బోధిస్తున్నారు. ఇప్పటిదాకా ఆమె దగ్గర భరతనాట్యం అభ్యసించిన వారు నలుగురు 'రంగప్రవేశం' చేశారు. ఆమె దగ్గర మూడేళ్ళ

సంవత్సర పరిక్షలలో నెగ్గినవారు

రెండవసారి జరిపిన 'వనిత సంవత్సర పరీక్ష'లో - కిందటి సంవత్సరంకంటే అధికోత్సాహంతో పాఠకులు పాల్గొనడం సంతోషకరమైన విషయం! ఈసారి ఈ పరీక్షలో పాల్గొన్నవారిలో చాలామంది, సమాధానాలను 'గజిబిజి'గా రాశారు. కొన్ని ప్రశ్నలకు వివరాలు అడిగితే - చాలామంది 'వివరం'గా రాయలేదు. 'మీకు ఏ మాత్రమూ నచ్చని అంశం ఏది?' (ప్రశ్న-2) అన్నదానికి చాలామంది రాసిన సమాధానాలు సహేతుకంగా లేవు. కొందరు ముగ్గులు సరిగ్గా వెయ్యలేదు. 'రాధ' నవల మీద అభిప్రాయం రాయమంటే, కొందరు మరీ తక్కువగా రాశారు. ఇలాగే, ఎన్నో కారణాలు.

ఇహ - అన్నివిధాలా బాగుండి, చక్కని సమాధానాలు రాసినవారు - 41 మంది వచ్చారు. వీరిని అభినందిస్తూ, పాల్గొన్న తక్కినవారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ నెగ్గినవారి పేర్లను ఇక్కడ ఇస్తున్నాము. వీరందరికీ 'ఉపయోగకరమైన బహుమతులు' నెలరోజులలోగా పంపుతాము.

పేర్లు : 1. జీనత్ బాదర్, నరసారావుపేట 2. వరలక్ష్మి, చాగల్లు 3. ఎన్. రాజకుమారి, కామన దొడ్డి 4. పెమ్మరాజు శకుంతల, బెంగళూరు 5. జి. కృష్ణకుమారి, హైదరాబాదు 6. ఆర్. లీల, మహబూబ్ నగర్ 7. యస్. రజని, ఖమ్మం 8. కె. భారతి, మహబూబ్ నగర్ 9. పద్మా శ్రీనివాసన్, హైదరాబాదు 10. వి. యస్. గిరిజాకుమారి, హైదరాబాదు 11. డి. జీవలక్ష్మి, ఏలూరు 12. కె. అనితా వసుందర, పితాపురం 13. పెద్దిరి సత్యవతి, నర్సీపట్నం 14. చెన్నోజు సువర్ణ, సునాబేదా 15. డి. వసుందర, కావలి 16. నిష్ఠల అరుణా శ్రీనివాస్, కలకత్తా 17. డి. భ్రమర, కాకినాడ 18. యర్. వసుంతలక్ష్మి, మల్లవరం 19. యమ్. విజయలక్ష్మి, హైస్కేట 20. చుండూరు లక్ష్మి ప్రసన్న, గోగినేనిపాలెం 21. యమ్. బాసుమతి, కాకినాడ 22. వి. రాజేశ్వరి, నెల్లూరు 23. కె. భారతి, హైదరాబాదు 24. తూములూరి పద్మవర్ధి, చీరాల 25. ఎ. లక్ష్మి, పలాంక 26. నాళం కమలాదేవి, పెదవద్దపూడి 27. ఎ. మైత్రేయి, కాకినాడ 28. ఆర్. సరళ, హైదరాబాద్ 29. అంగర శ్రీదేవి, విశాఖపట్నం 30. వరదా రాజేశ్వరి, విశాఖపట్నం 31. వై. యస్. రాణి, గుడివాడ 32. ఉదయబాను, బిలాస్ పూర్ 33. కె. కోదా జనార్దన్, తిరుపతి 34. విస్సా అమృతవర్ధి, మద్రాసు 35. శిలేశ్వరపు రాజరాజేశ్వరి, మంగళగిరి 36. యం. అనసూయాదేవి, తిరుపతి 37. వి. సుజాత, కాకినాడ 38. పి. సరస్వతి, అనంతపూర్ 39. బి. కాంత, హాలహర్వి 40. కె. సూర్యప్రద, హైదరాబాద్ 41. పద్మగిరి సుశీల, ఆలమూరు

బాబు భరత

నాట్యం ఆద్యసించిన

సూసన్ అనే అమెరికన్

యువతి స్లిప్పరీరాక్ స్టేట్ కారేజిలో

అమెరికన్ మాడర్న్ డాన్స్ బోధిస్తున్నారు.

శ్రీమతి జయ "నా కృషి,

నాట్యబోధనతోనే ఆగిపోలేదు. నాకు మొక్కల పెంపకం అంటే చాలా ఇష్టం. ఇప్పుడు నేను స్లిప్పరీరాక్ స్టేట్ కారేజిలో ఛాయాగ్రహణం, ఆభరణాల తయారీ, చిత్రకళ, ప్రథమ చికిత్సా విధానాలు - సామాజిక ఆరోగ్య విధానాలు మొదలైనవి నేర్చుకుంటున్నాను." అన్నారు. భరతనాట్యంతోపాటు ఆమె కూచిపూడి నాట్యంలోనూ, హవాయికి చెందిన హాలా నాట్యంలోనూ కూడా ప్రావీణ్యం గడించారు. "ప్రస్తుతం మెక్సికోకు చెందిన ప్రసిద్ధమైన టేప్ డాన్స్ నేర్చుకోవాలనుకుంటున్నాను."

అని చెప్పారు ఆమె.

“స్మైల్ మాట్లాడదామని వచ్చాను స్వరూపా! కానీవు పర్మిషన్ తీసుకొంటే అలా బయటకెళ్ళి మాట్లాడుకొందాం!”

స్వరూపకు ఏమనడానికి తోచలేదు.

తనతో ఏం మాటలుంటాయోతనికి!

ఒకవేళ సృజన్ బాబు రాసిన ఉత్తరం గురించి మాట్లాడతాడేమో!

తనూ, సృజన్ వివాహం చేసుకోబోవటం నిజమేనా అని అడుగుతాడేమో!

సమయానికి సృజన్ బాబు లేకుండాపోయాడే! అతనుంటే ఎంతో బావుండేది. అంతా అతనే మాట్లాడేవాడు.

లేచి అతనితోపాటు ఆఫీస్ వరండాలోకి నడిచిందామె. ఫెన్స్ మీద చేయివేసి నిలబడి ఆమెవంక చూసి నవ్వాడతను.

“ఎలా చెప్పాలో తెలీటం లేదు స్వరూపా!—నీతో నేను ప్రవర్తించిన తీరు నాకే సిగ్గు కలిగిస్తోంది! క్షమించమని అడగడానిక్కూడా మొఖం చెల్లటంలేదు! ఇంతకాలం కళ్ళ మూసుకుపోయి అహంకారంతో నిన్ను కాదని కాలం గడుపుతూ వచ్చాను. కాని నాకిప్పుడు జ్ఞానోదయమైంది. నేను చేసిన పని ఎంత దారుణమో, నేనెంత మూర్ఖుడినో తెలిసివచ్చింది....”

“ఏచివేషారేస్తే ప్యూన్ తో చెప్పి బయటకు గెంటాల్సివస్తుంది...” అంది రోషంగా.

“ఇందులో తప్పేముంది స్వరూపా! భార్యను తాకడం నేరమా?” నవ్వుతూ అన్నాడతను!

“చీ! సిగ్గుండక్కర్లేదూ ఆమాటనడానికి? భార్యట భార్య! నీకు భార్యనవడంకంటే చావుని సంతోషంగా ఆహ్వానిస్తాను! అయినా నీలాంటి కుక్కతో నాకేమిటి మాటలు!”

కళ్ళల్లో నిప్పులు కురుస్తూండగా అని ఆఫీస్ లోపలకు నడిచి తన సీట్లో కూర్చుండిపోయింది. అప్పుడే సృజన్ బాబూ, ఆ యువకుడూ లోపలికొచ్చారు.

సురేంద్ర సహనం నశించిపోయింది. ఆమె అన్నమాటలకు అగ్రహం ఆకాశాన్నంటింది.

దురదృష్టవశాత్తూ అది ఆఫీస్ యిపోయింది. లేకపోతే ఆమె తన చేతిలో ప్రాణాలు పోగొట్టుకొనేది.

స్వరూపనుంచి జరిగిందంతా తెలుసుకున్న సృజన్ బాబు బయటికొచ్చి సురేంద్రకు ఎదురుగా నిలబడ్డాడు.

సాంఘిక కిరణాలు

17

శీలంకెట్టి
రమాదేవి

స్వరూప ఆశ్చర్యంగా వింటోందతనిమాటలు.

సృజన్ బాబు వెళ్ళి అడిగినా, కాదన్న మనిషి ఇంతలోనే హఠాత్తుగా ఎలా మారిపోయాడు? ఇంతకూ ఇప్పుడతను చెప్పదలచుకొన్నదేమిటి? అదంతా తనకు చెప్పాల్సిన అవసరం ఏమిటి?

“ఇదంతా నేనెందుకు చెప్తున్నానో నీకీపాటికి అర్థమయే వుంటుంది స్వరూపా! మనం భార్యాభర్తలం! మన మధ్య దురదృష్టవశాత్తూ ఆవేశాలు-అపార్థాలు చోటు చేసుకొన్నయే! అంతమాత్రాన మనం శాశ్వతంగా విడిపోవాల్సిందేనా? నువ్వు చదువుకొన్నదానివి స్వరూపా! నీ బాగోగులు నువ్వే ఆలోచించుకోవాలి! ఒకరి మాట విని నీ జీవితం పాడుచేసుకోవద్దు! నాతో వచ్చేనెయ్యే! మనం ఈరోజునుంచే నూతన జీవితం ప్రారంభిద్దాం!”

స్వరూపకు అర్థమయిపోయింది. అతనిమీద కోపం పొడుచుకొచ్చింది.

జరిగిందంతా తను మర్చిపోయిందను కొంటున్నాడేమో! అలా ప్రేమగా వీలవగానే కౌగిల్లో వారిపోతుందని కలలు కన్నాడేమో!

అతనిమీద అసహ్యంతో వళ్ళు జలదరించిందామెకి.

“మనసు విరిగిన తర్వాత అతకటం అసాధ్యం! మీరింక వెళ్ళవచ్చు....” అనేసి వెనక్కుతిరిగి ఆఫీస్ లోపలకు నడువబోయిందామె.

“స్వరూపా!” ఆమె చేయి పట్టుకొని ఆపబోయాడతను.

ఉగ్రురాలయి చేయి విడిలించి కొట్టిందామె.

“స్వరూప చెప్పింది—నువ్వొచ్చావని...” అన్నాడూ సృజన్ బాబు గంభీరంగా.

“అవును! ఆమెను మా ఇంటికి తీసుకెళ్ళడానికి వచ్చాను!”

“ఎందుకు?”

“భార్యను ఎవరయినా ఎందుకు తీసుకెళ్తారు?” క్రూరంగా నవ్వుతూ అన్నాడు సురేంద్ర.

“కాని ఆమె—నీతో రావడానికి ఇష్టపడటం లేదు!”

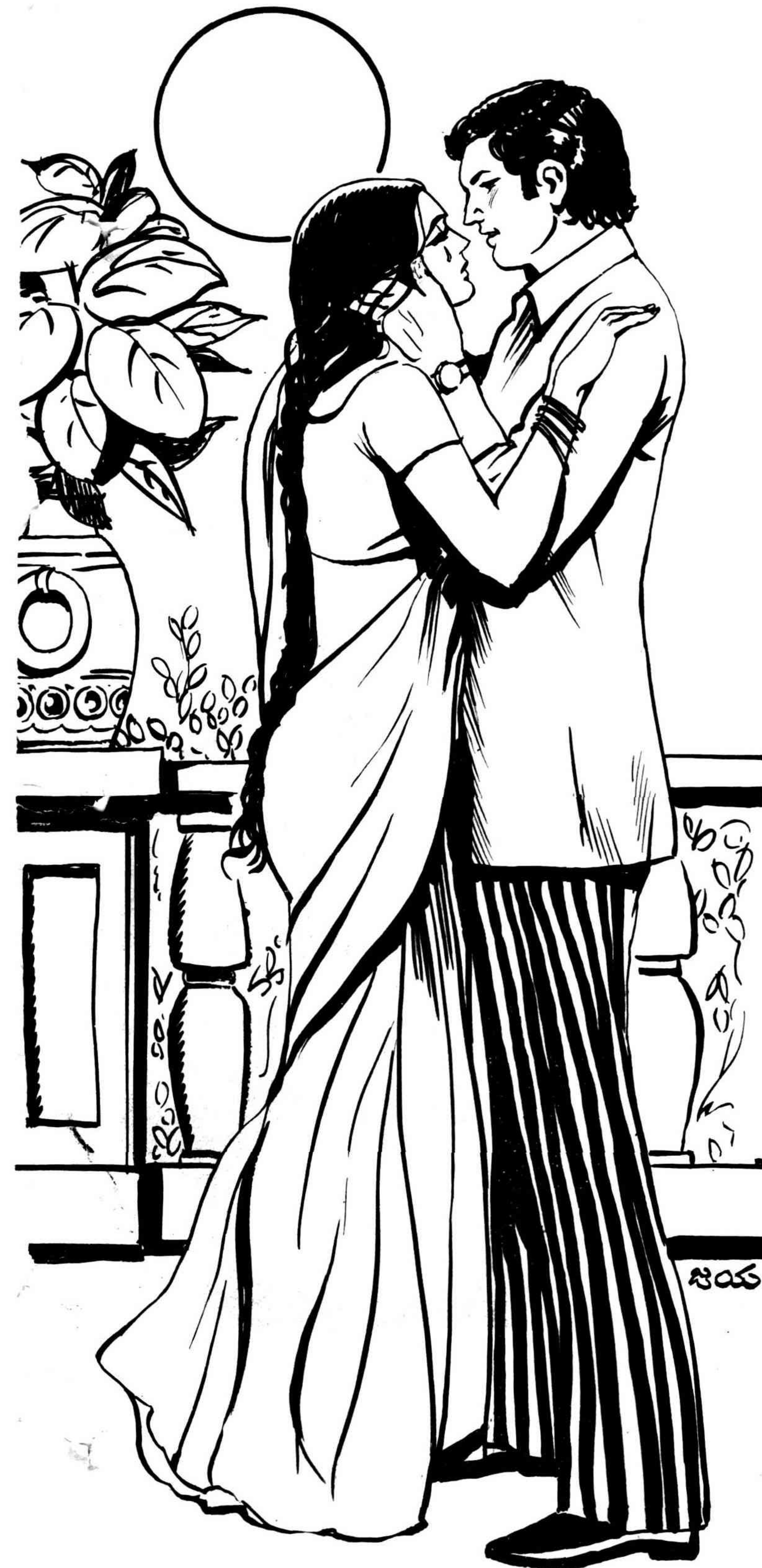
“ఇష్టా ఇష్టాలదేముంది! భార్యాభర్తలన్న తరువాత కీచులాటలు వస్తుంటాయ్! మళ్ళీ సర్దుకుపోతుంటాయి....”

“సురేంద్రా! నిన్ను నువ్వే ఎందుకట్లా మభ్యపెట్టుకుంటావ్! స్వరూప నీ మొఖం చూడ్డానికి కూడా ఇష్టపడదన్న విషయం నీకూ తెలుసు! మేమిద్దరం వివాహం చేసుకోబోతున్న విషయం నా ఉత్తరం ద్వారా తెలిసే ఉంటుంది.”

“తెలిసింది. స్వరూపను లోబరుచుకోడానికే నువ్వీ ఎత్తులన్నీ వేశావని!”

“సురేంద్రా! నేను అలాంటివాడినయితే ఆనాడు స్వరూపని ఏలుకొమ్మని నీ దగ్గరకొచ్చి బ్రతిమాలి ఉండేవాడిని కాదు!”

“అదంతా నటన!”

“సరే : నా గురించి ఇలాంటి అభిప్రాయమున్న నీతో మాట్లాడేందు కేమీ లేదు : స్వరూప కోర్టు ద్వారా నీకు విడాకు లివ్వకుండా చేయడానికి- ఈ కొత్త నాటకం ఆడుతున్నావన్న సంగతి నాకూ తెలుసు : కాని కోర్టులో వాదాలు, సాక్షులవరకూ వెళ్తే అభాసుపాలయేది నువ్వే అన్న సంగతి కూడా గుర్తుంచుకో :....”

“పరవారేదు : నేను ఏమయిపోయినా నాకిష్టమే : కాని నా కంఠంలో ప్రాణం ఉండగా మీ వివాహం జరగడానికి వీల్లేదు :” అనేనీ అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడతను.

కొద్దిసేపటివరకూ చలనం లేకుండా నిలబడిపోయాడు సృజన్ బాబు. తనకు ప్రాణన్నేహితుడయిన సురేంద్రతోనే ఇలాంటి ఘర్షణలోకి దిగటం బాధగా ఉందతనికి.

తిరిగి లోపలికెళ్ళి తన షేజుర్ దగ్గర కూర్చున్నాడు.

అన్ని సమస్యలూ అధిగమించామనుకొనేవేళ ఈ కొత్త సమస్య పుట్టుకురావటం అతనిని కృంగదీసింది.

స్వరూప అతనితో మాట్లాడటానికి సాహసించలేకపోయింది.

సురేంద్ర-అతనితో కూడా అలాగే మాట్లాడివుంటాడు.

మధ్యాహ్నం లంచ్ కి కూడా వెళ్ళడానికి మనస్కరించలేదు సృజన్ బాబుకి.

సాయింత్రం ఆఫీస్ నుంచి స్వరూపతోపాటు ఇంటికి బయల్దేరాడు. బస్ స్టాప్ దగ్గర నిలబడ్డాధిద్దరూ.

“ఏమన్నాడు ?” కుతూహలం అణచుకోలేక అడిగింది స్వరూప.

“మన వివాహం-తన కంఠంలో ప్రాణం ఉండగా జరగడానికి వీల్లేదట....”

“మరి....ఇప్పుడెలా ?” భయంగా అడిగిందామె.

మరొకసారి తను తుపానులో చిక్కుకొందోంది :

జీవం లేకుండా నవ్వాడతను.

“మనం భయపడితే లాభం లేదు : ధైర్యంగా ఎదుర్కోవాలి :” ఇద్దరూ బస్ లో ఇల్లు చేరుకొన్నారు.

శాంతి, వినోద్ ఇద్దరూ కారమ్మే ఆడుకొంటున్నారు.

“రండి : మీకోసమే ఎదుర్చుస్తున్నాం : కానేవు అందరం ఆడు కొందాం :” అన్నాడు వినోద్.

బట్టలు మార్చుకొని వచ్చి కూర్చుని ఆడటం మొదలెట్టారు సృజన్ బాబూ, స్వరూప :

అందరూ భోజనాలు ముగించాక వినోద్ వెళ్ళిపోయాడు. శాంతి తన గదిలోకి వెళ్ళి చదువుకొంటూ కూర్చుంది.

స్వరూప ఒక్కరే మేడ మీద కెళ్ళి వెన్నెలలో విట్టగోడ మీద కూర్చుంది. నిశ్శబ్దంగా, ప్రశాంతంగా ఉండక్కడ :

మరి కొద్దిసేపటికి సృజన్ బాబు కూడా అక్కడికి వచ్చాడు. ఆమెకు కొద్ది దూరంలో కూర్చుని ఆమెవంకే తదేకంగా చూడసాగేడు. ఈమెను ఎప్పటికయినా ఈ దుఃఖం నుంచి దూరం చేయగలడా తను ?

అలా చాలాసేపు మాటల్లేకుండానే కూర్చుండిపోయారు.

వివాహాలకూ
అన్ని
శుభకార్యాలకూ
మైలాపూర్
వాణి సిల్క్స్ వారి

పట్టు చీరలు ధరించి
ఆనందించండి!
కాంచీపురం, ఆరణి,
దర్మవరం పట్టు చీరలు
ఉత్పత్తి ధరలకే
లభిస్తాయి

వాణి సిల్క్స్

(ఏర్కండిషన్ షోరూమ్)
132, రాయపేట హైరోడ్
'జమ్మి బిల్డింగ్ దగ్గర'
మైలాపూరు,
మద్రాసు-600 004
ఫోన్ : 7 6 3 5 9

చలిగాలి రివ్వన వీచి అతనిని అలోచనలోంచి బయటకు లాగింది. స్వరూప కదలకుండా అందమైన బొమ్మలా చూస్తోంది. నెమ్మదిగా అమె దగ్గరకు నడిచాడతను.

వెన్నెల్లో అమె కళ్ళవెంబడి జారుతున్న కన్నీటిచారలు మెరుస్తూ కనిపించినయ్.

“స్వరూపా!” వెనుక నుంచి అమె చెక్కిళ్ళపై నిమరుతూ పిలిచాడతను.

“ఊ....” లేచినుంచుంటూ అందోమె.

“ఏడుస్తున్నారా?” అనునయంగా అడిగాడతను.

“అవును! నా మూలంగా మీక్కూడా బాధలు మొదలయినయ్!” అమెకు దుఃఖం ఇంక అగలేదు.

అనకట్ట తెగిన నదిలా కన్నీళ్ళు జారిపోసాగినయ్.

ఉప్పెనలా అతని గుండెల మీదకు వరిగిపోయి ఏడ్చేయసాగింది.

గాఢంగా అమెను తన హృదయానికి హత్తుకొన్నాడతను.

“నన్ను తప్పక మీదాన్ని చేసుకొంటారుకదా! మీరూ వదిలేస్తే నేనేమయిపోతానో నాకే తెలీదు” వెక్కివెక్కి ఏడ్చేస్తోందామె.

“ఏచి స్వరూపా! నువ్వెందుకలా అనుకొంటావ్! నిన్నువదలి నేను మాత్రం ఉండగలనా?”

చాలానేపటి తర్వాత అమెనలాగే ఎత్తుకెళ్ళి అమె గదిలో మంచం మీద పరుండబెట్టాడతను.

“ఇంక నిద్రపో!” అమె కళ్ళ మీద చుందించి గదిలో నుంచి బయటకు నడిచాడతను.

28

సురేంద్ర ఆ రోజే బయల్దేరి మర్నాటికి ఇంటికి చేరుకొన్నాడు. ఉన్నాడం అవహించినట్లయిందతనికి. స్వరూప కోర్టుకెక్కుతుందన్నమాట! అమె ఎలా నెగ్గుతుందో తనూ చూస్తాడు. తనూ, స్వరూపా సుఖంగా సంసారం చేసుకొంటున్నారనీ, సృజనబాబు మధ్యలో కలతలు లేవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడనీ చెప్తాడు.

వారం రోజులు తిరక్కుందానే కృష్ణకుమారి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చిందతనికి.

“అన్నయ్యా!

నిన్నిలా పిలివడానికే నాకు సిగ్గుగా ఉంది. జరిగిందంతా స్వరూప నాకు ఉత్తరం రాసింది. వీరో ఇంతటి దుర్మార్గత్వం ఉందని నేనెప్పుడూ ఊహించలేదు. వెంటనే అమెకు విడాకులిచ్చి నీదారినువ్వు చూసుకో! లేకపోతే జరిగిందంతా నేనే కోర్టుకొచ్చి చెప్తాను! అంతేకాదు. మా అమ్మనీ. మీ అమ్మనూ కూడా వప్పించి..అందరిచేతా నిజం చెప్పిస్తాను. అప్పుడు నువ్వొక్కడివీ ఏం చేయగలవో చూస్తాను!....కృష్ణకుమారి.”

ఆ ఉత్తరం చదువుతూనే అతని మొఖం వాడిపోయింది. కృష్ణకుమారి మీద విపరీతమయిన కోపం వచ్చింది గాని ఏమీ చేయగలిగిందిలేక కోపం అణచుకొన్నాడు.

మర్నాడు తనకు పరిచయమున్న ఓ లాయరు దగ్గరకు వెళ్ళాడతను. ఆయన దగ్గర అప్పటికే మరి కొంతమంది క్లెంట్స్ కూర్చుని ఉన్నారు.

“ఏమిటిలా వచ్చారు?” అడిగాడు లాయరు నవ్వుతూ.

“మీతో పని వచ్చింది....”

“ఏమిటది?”

“తీరిగ్గా చెప్తాను! ముందు వారి పనేదో చూడండి!” అన్నాడు సురేంద్ర అక్కడ కూర్చున్నవారివంక చూపుతూ.

“ఆల్ రైట్ - ఆ చూడండి సాంబయ్యగారూ! ఆ అస్తి తండ్రి స్వార్థితం అయినప్పుడు కొడుకులతోపాటు, కూతుళ్ళకు కూడా ఆ అస్తి మీద హక్కుంటుంది. కనుక....ఇప్పుడు మనం ఆ అమ్మాయి క్కూడా ఎంతోకొంత ముట్టజెప్పి-అమె కోర్టుకెక్కుకుండా చూసుకోవాలి....”

వాళ్ళు తలూపారు విచారంగా.

మరి కొద్దిసేపు మాట్లాడిన తరువాత వాళ్ళు అక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోయారు.

“ఆ! మీ విషయమేమిటో చెప్పండి!” సురేంద్రవేపు తిరుగుతూ అన్నాడు లాయరు.

“మీరు నాకు చాలా పెద్ద సహాయం చేయాలి!”

“చేయగలిగిందయితే తప్పక చేస్తాను....” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

“సంగతేమిటంటే....నేను పెళ్ళిచేసుకొని చాలా రోజులయిన విషయం మీకు గుర్తుందనుకొంటాను!....”

“అవునవును!”

“ఈ మధ్య కాలంలో నాకూ నా భార్యకూ ఏవో మనస్పర్థ తొచ్చినయ్! అమెను మరింత రెచ్చగొట్టి మా ఇద్దరినీ వేరు చేయాలని అమె స్నేహితుడు ఒకతను ప్రయత్నిస్తున్నాడు. నిజానికి ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాలకే విడాకులవరకూ పోవటం నాకేమాత్రం ఇష్టం లేదు. వివాహం అనేది వందేళ్ళవంటి అని నా అభిప్రాయం. ఒకవేళ విడాకుల కోసం నా భార్య కోర్టుకెక్కితే నేను ఏం చేయాలో, మా వివాహాన్ని రక్షించుకోడానికి ఎలా ప్రయత్నించాలో మీకు చెప్పాలి! మీరే నా తరపున పని చేసి - ఆ మేలు చేశారంటే - ఎంతో సహాయం చేసినవారవుతారు. మీరెంత ఫీజు అడిగినా ఇవ్వడానికి సిద్ధమే!....”

లాయరు చాలాసేపు ఆలోచిస్తూందిపోయాడు.

సురేంద్రే మళ్ళీ మాట్లాడాడు.

“నా దురదృష్టమేమిటంటే, మా విన్ని కూతురూ, నా భార్య మంచి స్నేహితురాండ్రు. అందుచేత అమె కూడా నా భార్యను బాహుళంగా సమర్థిస్తోంది. నేను భార్యను ఎప్పుడో వదిలేసినట్లూ - అమెకూ నాకూ వివాహం అయినా తరువాత ఎలాంటి సంబంధమూ లేకుండా గడిపినట్లూ అమె కల్పించి కోర్టులో చెబుతుందట....”

“ఇప్పుడు మీ భార్య మీ దగ్గరే ఉందా?”

“ఊహ! మనస్పర్థలు వచ్చాక వాళ్ళింటి తెళ్ళిపోయింది. అక్కడి నుంచి హైద్రాబాద్ వెళ్ళిపోయి అక్కడ ఉద్యోగంలో చేరింది.”

“అక్కడ ఎవరి దగ్గరుందోంది?”

చెప్పడానికి తటపటాయించాడు సురేంద్ర.

“నా దగ్గర నిజం దాచటానికి ప్రయత్నించకండి : నాకే. అబద్ధం కప్పేవారి తరపున - నేనెప్పుడూ వాదించను : అది నేను ఏర్పరచుకొన్న యమం : ఎంత వీటిచ్చినా సరే - అలాంటి వారి తరపున వకలా వుచ్చు కోను : ఒకటి రెండుసార్లు అలా అబద్ధం చెప్పినందుకు కేసు మధ్యలో ఉదిలేశాను. వాళ్ళు అంతవరకూ నా కిచ్చిన డబ్బుంతా విసిరి వాళ్ళ ముఖాన కొట్టాను....”

సురేంద్ర కంగారు పడ్డాడు.

“అబ్బే ! మీ దగ్గర అబద్ధం చెప్పాల్సిన అవసరం నాకు లేదు : - హైదరాబాద్ వెళ్ళిన కొత్తలో ఆమె తన స్నేహితురాలితోపాటు ఉండేదిట. తరువాత ఆమె స్నేహితుడని చెప్పాను చూడండి : అతనింట్లోనే ఉండోంది....”

“నేనిలా అడుగుతున్నానని మీరేమీ అనుకోకండి : ఆమెకి - ఆమె స్నేహితునికి మధ్య ఏమయినా అక్రమ సంబంధం ఏర్పడిందా ?”

“ఊహ : లేదు : కాని అతనికి అలాంటి అభిప్రాయం ఉందని గొడవ : నాకు విడాకు లిప్పించి, నా భార్యను వివాహం చేసుకోవాలనే తనీ వ్యూహం పన్నాడు.”

“మరి ఈ విషయంలో మీ భార్య అభిప్రాయం ఏమిటి ?”

“ఏమో మనస్పర్థలొచ్చాక మేము మాట్లాడుకోనే లేదు.”

“ఆమెను తిరిగి మీ ఇంటికి వచ్చేయమని మీరు అడగలేదా ?”

“అడిగాను : తనకు రావాలని లేదంది.”

“అంటే అతనిని వివాహం చేసుకోవాలనే అభిప్రాయం ఆమెకూ ర్పడి ఉండవచ్చు కదా !”

“ఏమో : చెప్పలేను !”

“ఆమె మీ దగ్గర నుంచి వెళ్ళిపోయి ఎంతకాలమవుతుంది ?”

“ఐచ్చితంగా తారీఖు నాకు గుర్తులేదు !”

“పుమారు రెండేళ్ళవుతుందా ?”

“రెండేళ్ళలోపే అనుకొంటాను !”

“మీతో కాపురం చేయడం తనకిష్టం లేదనీ - తన స్నేహితుడినే వివాహం చేసుకుంటాననీ ఆమె కోర్టులో చెప్తే మీరు-ఎం చేయాలను కొంటున్నారు ? అప్పటికే ఇంకా ఆమె తన మనసు మార్చుకొంటుందనే భావిస్తున్నారా ?”

“అవును : నా కా నమ్మకముంది !”

“ఒకవేళ -మీ భార్యకూ - అతనికి ఇప్పటికే అక్రమ సంబంధం ఏర్పడి ఉంటే-ఆ తరువాత ఆమె తన తప్పు తెలుసుకొని మీ దగ్గరకొస్తే- అప్పుడు మీరామెని తమించి, అంగీకరించగలరా ?”

“ఊహ : అప్పుడెలా అంగీకరిస్తాను ?”

“అలాగే - ఇప్పుడు తామిద్దరిమధ్యా అక్రమసంబంధం ఉందనీ - వివాహం చేసుకోవాలనుకొంటున్నామనీ - ఆమె కోర్టులో చెప్తే - విడాకు లివ్వడం మీ కిష్టమేనా ?”

[నశేషం]

కడుపులో పాప కడుల్తోంది!

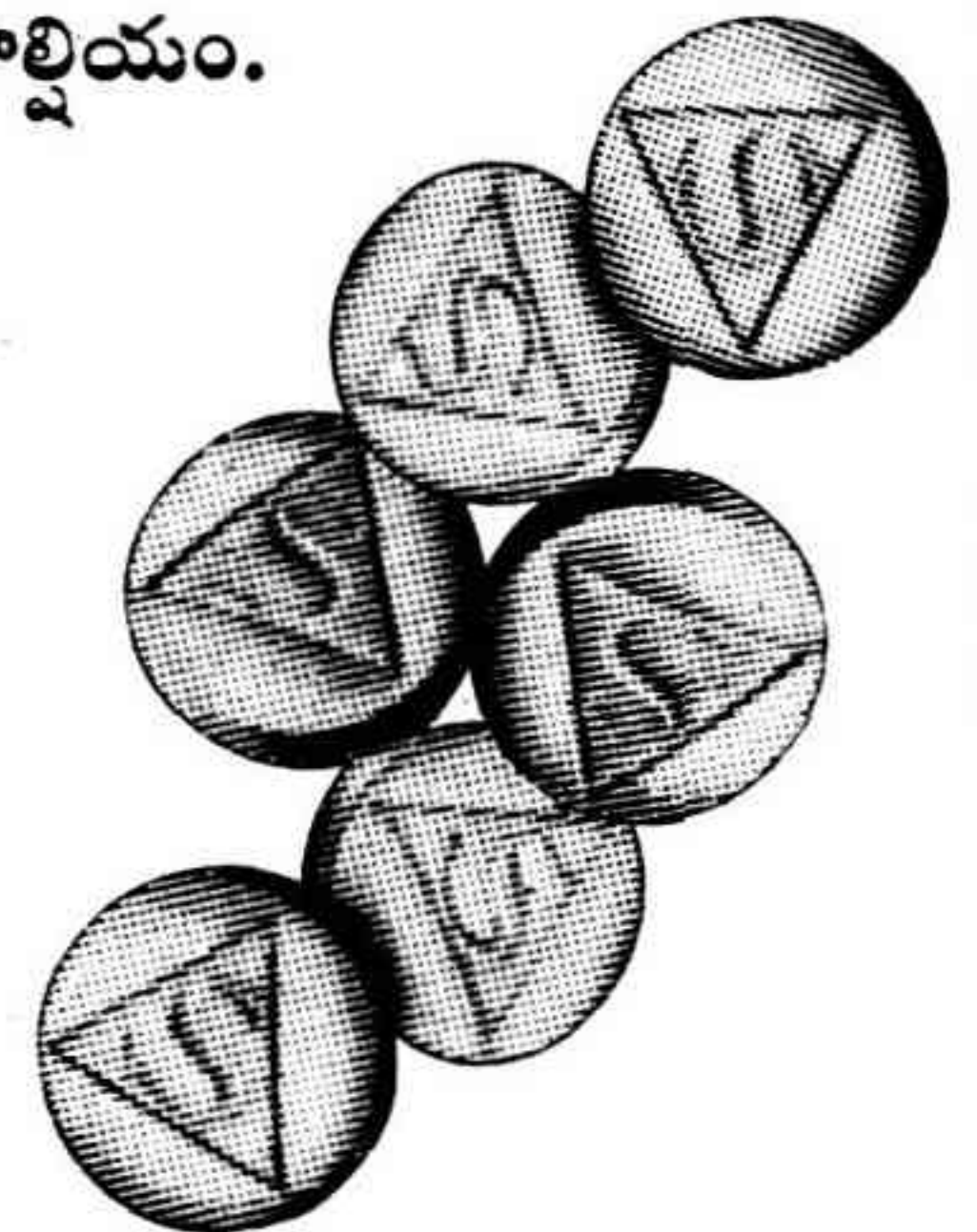

మీ కడుపులో ఒక చిన్నజీవం తన రహస్య ప్రపంచంలో అన్వేషణ జరుపుతోంది. ఒక చిన్నశరీరం, పుట్టిన తర్వాత పెరిగేవారి కన్న, ఎంతో త్వరగా మీలో పెరుగుతోంది. అలా పెరుగుతున్నప్పుడు, పుట్టబోయే మీ పాప పోషణకు, కాల్షియం సరఫరాకు మీపైనే ఆధారపడుతుంది. కాల్షియం-గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన ఎముకల పెరుగుదలకు, పెంపుకూ అత్యవసరమైన మూలపదార్థం.

రోజుకు మారు కనీసం 6 కాల్షియం-శాండ్ డోజ్ విళ్ళు తీసుకోవడం ఎంతో ముఖ్యం. రుచికరమైన రాస్బెర్రీ రుచిగల కాల్షియం విళ్ళులు విటమిన్ సి, డి మరియు బి12తో బలపరచబడినవి. గుర్తుంచుకోండి - కాల్షియం-శాండ్ డోజ్ విళ్ళులు సాధారణంగా గర్భిణీగా ఉన్నప్పుడు వచ్చే కాళ్ళ తీపుల్ని నివారిస్తాయి.

కాల్షియం-శాండ్ డోజ్ -స్విట్టర్ ల్యాండ్ లోని శాండ్ డోజ్ వారు రూపొందించినది, ప్రపంచంలోని అత్యుత్తమమైన కాల్షియం.

దానింతరాళ్ళు కాల్షియం-శాండ్ డోజ్ విళ్ళులు తీసుకుంటూనే ఉండాలి. దానింతరాళ్ళకు, మామూలు వాళ్ళకన్న 3 రెట్లు కాల్షియం ఎక్కువగా కావాలి. ఆమె ప్రతిరోజు 6 కాల్షియం-శాండ్ డోజ్ విళ్ళులు తీసుకోవాలి - ప్రతిసారి భోజనానికి ముందు మూడు విళ్ళులు.

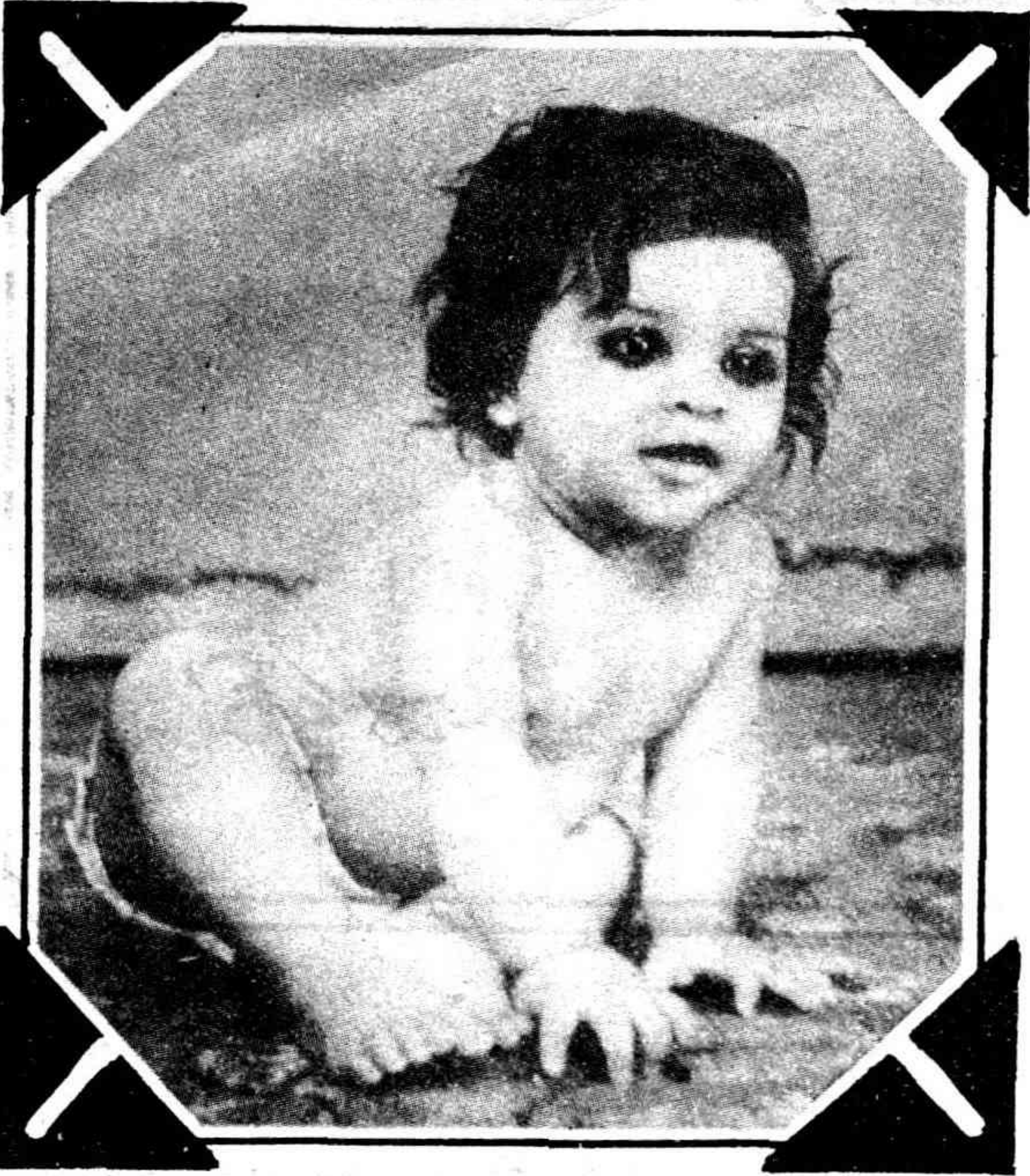

కాల్షియం-శాండ్ డోజ్®

గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన ఎముకలకోసం

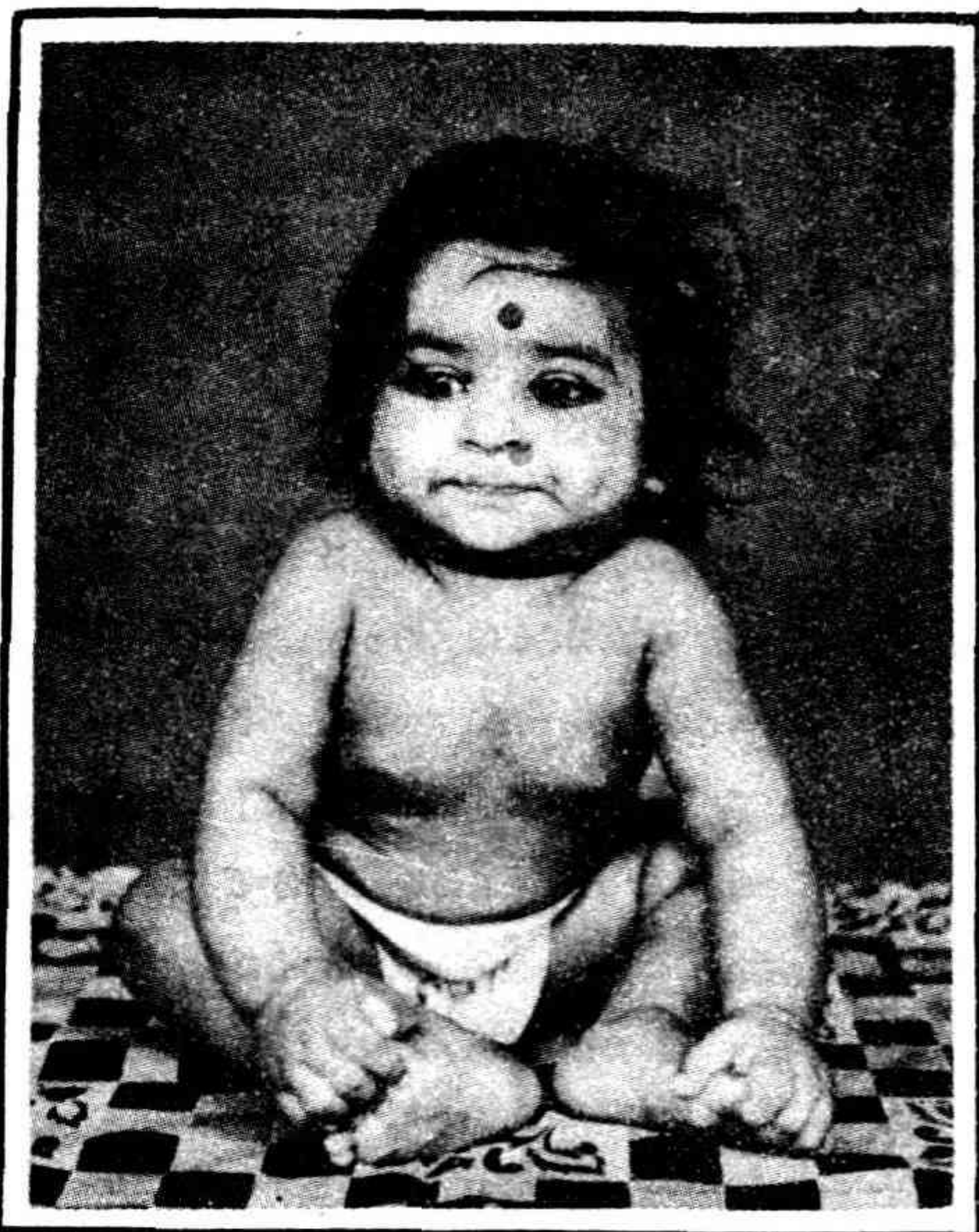
daCunha/CS/21 K TEL

పీసపాటి సుమ (విజయనగరం) పుట్టిన తేదీ :
7-9-76 తల్లిపేరు : పి. విజయ

కె. సతీష్ బాబు (రాజమండ్రి) పుట్టిన తేదీ :
6-9-76 తల్లిపేరు : కాశిన దుర్గాదేవి

ఈ నెల 1.15 తేదీల మధ్య-పుట్టిన
రోజులు జరిగే బాలల పోటోల్లో
ఆరోగ్యమైనవారిని ఐదు ఫోటోలు
ఎన్నిక చేసి, ఇక్కడ ప్రచురిస్తు
న్నాము. వీరిలో ఆందరికం తె
ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న

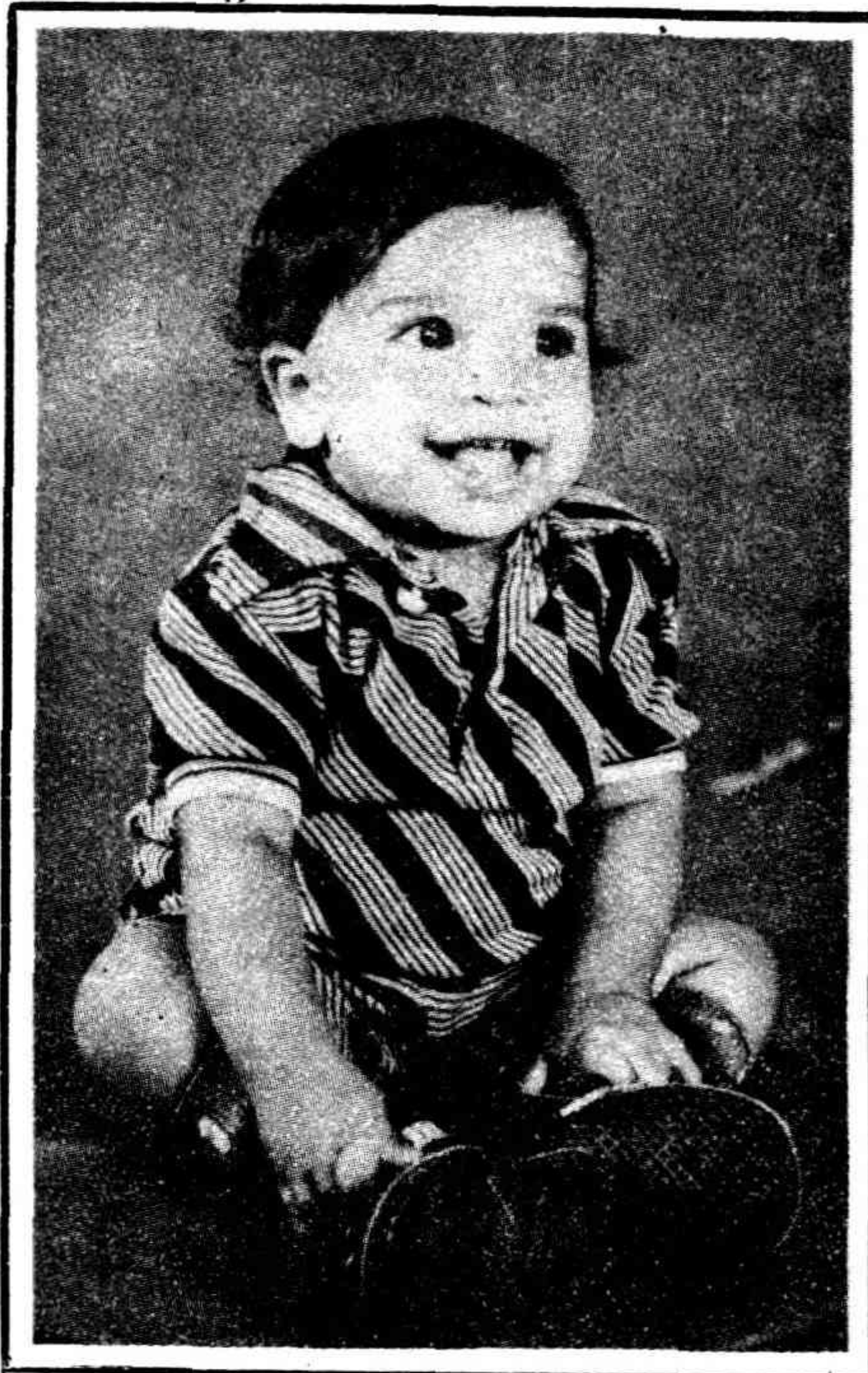
పీసపాటి సుమ ను

ఈ 'పక్షపు-శిశువు'గా నిర్ణయించి
"పుట్టిన రోజు కానుక"ను పంపు
తున్నాము.

పుట్టిన రోజులు

ఎన్. మహీధర్ (మదనపల్లి) పుట్టిన తేదీ : 5-9-76

తల్లిపేరు : ఎన్. రేఖ జయరాం

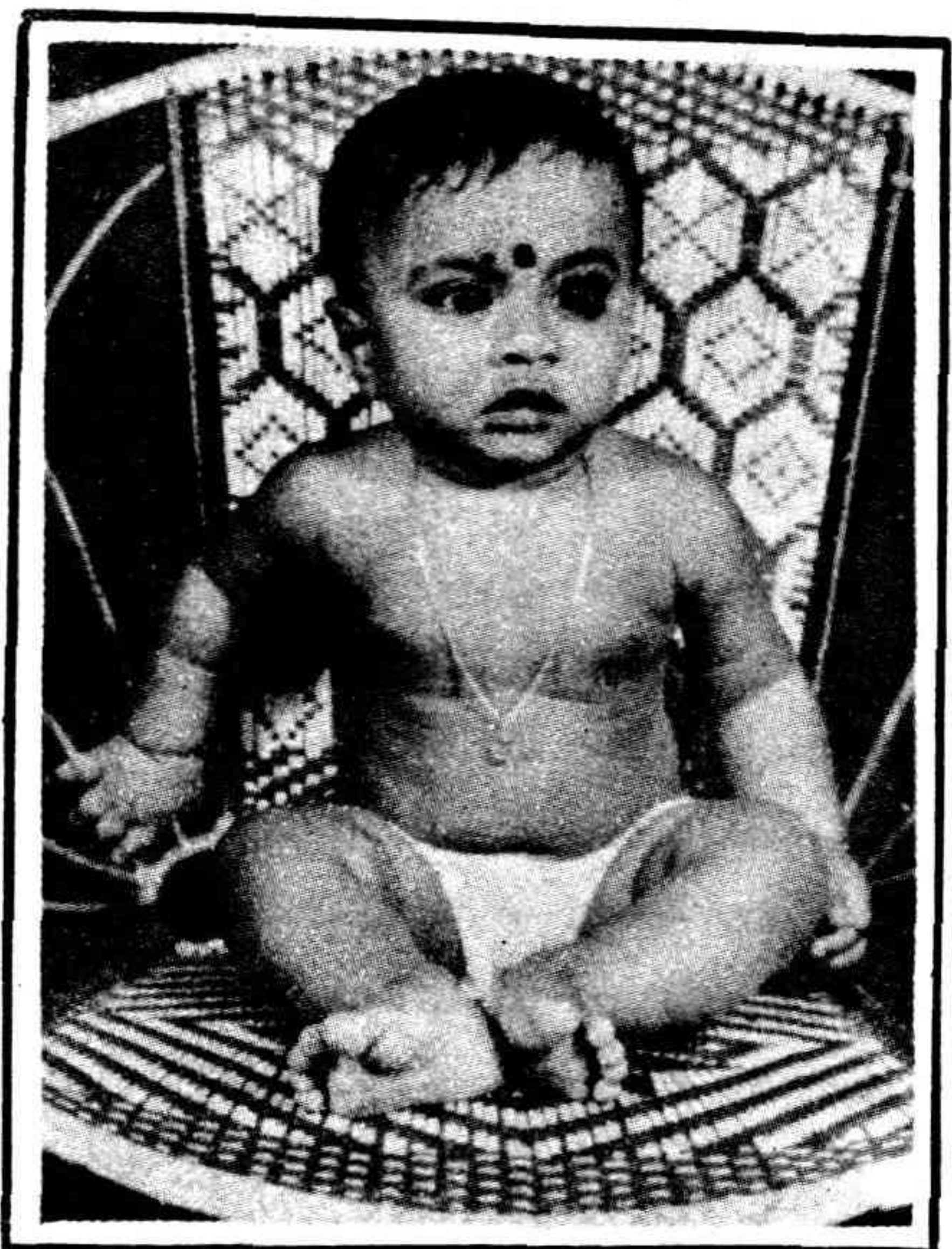
కె. జయంతి (విజయవాడ) పుట్టిన తేదీ : 6-9-76

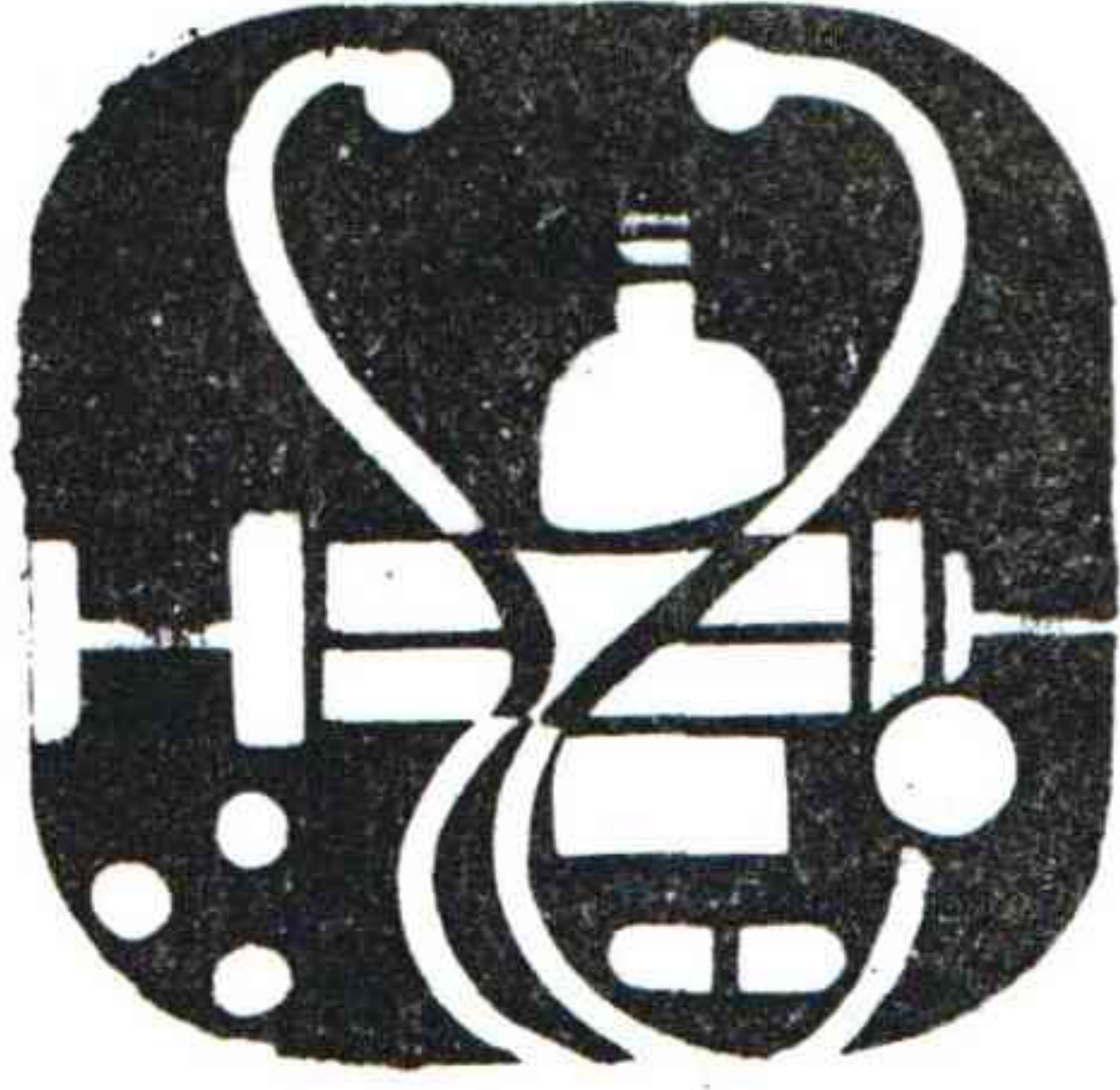
తల్లిపేరు : కె. సుజాత

పి. శ్రీవాణి (ఒంగోలు) పుట్టిన తేదీ : 10-9-76

తల్లిపేరు : చేపూరు వసుంధరాదేవి ఎం.ఎ; బి. ఇది.

ప్రేమ శారీరక సమన్వయం

డాక్టర్

గర్భవతులు ఆహారంలో ఉప్పును ఎక్కువగా తాడకూడదు. ఉప్పును ఎక్కువగా వాడడం వల్ల ముఖం, కాళ్ళు చేతులు వాచి పోవచ్చును.

గర్భవతులు ఎంత నీరు తాగాలి? మామూలుగా వారు రోజూ ఎంత నీరు తాగుతారో గర్భంగా ఉన్నప్పుడూ అంత నీరు తాగితే చాలు.

గర్భవతులు తీసుకునే ఆహారం నుంచి గర్భస్థ శిశువుకు ఆహారం లభ్యమవుతుందని తెలుసు కున్నాము. అసలు శిశువు గర్భంలో ఉన్నప్పుడే కాక, పుట్టి పెరుగుతున్న దశలో కూడా ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి గర్భ కాలంలో తీసుకునే ఆహారమే ఆధారమవుతుంది. గర్భంలో ఉన్నప్పుడు, పాలుతాగే ప్రాయంలో శిశువు శరీరంలో రోగ నిరోధక శక్తి ఏర్పడడానికి తల్లి తీసుకునే ఆహారంలో పోషక పదార్థాలు ఉండడం అవసరం. గర్భకాలంలో ప్రేమ ఆహారం గురించి పట్టించుకోకపోతే ఆ గర్భఫలితంగా పుట్టే పిల్లలు తర్వాత అనారోగ్యవంతులయ్యే ప్రమాదం ఉంది.

గర్భవతులు ఇలా ఒకవైపు తమ ఆహారం గురించి జాగ్రత్త పడుతూ మరి కొన్ని నియమాలు కూడా పాటించాలి. గర్భ కాలంలో ధరించే దుస్తులు మరి విగువుగా ఉండకూడదు. ముఖ్యంగా కడుపు భాగంలోనూ వక్షస్థలంలోనూ ధరించే దుస్తులు వీలైనంత వదులుగా ఉంటే మంచిది.

గర్భ కాలంలో శరీరస్థితిలో వచ్చే మార్పును బట్టి గర్భవతులు ఎత్తు మడమల చెప్పులను కాక

మామూలుగా ఉండే చెప్పులు ధరిస్తే, వీపు నొప్పి రావడం వంటి దుష్పరిణామం ఉండవు.

వీలైనంతవరకు గర్భం ఏర్పడిందని తెలిసిన తొలి మూడు నెలలలోనూ, నిండు చాలాలుగా ఉన్న చివరి నెలలలోనూ ప్రయాణాలు చెయ్యకుండా ఉంటే మంచిది. ప్రయాణంలో ఏర్పడే ఒడిదుడుకులు గర్భస్థ శిశువు మీద తమ ప్రభావం చూపవచ్చును. ప్రయాణం ముందు వైద్యుల సలహా తీసుకోవడం లాభకరంగా ఉండగలదు.

మోహనమంత్రి

గండుకోయిల కమ్మని కంఠమందు
కొసరి పలికెడు రాగాలు కోటికలవు
కోటి, కోయిల రాగాల కొదమ తిపి
నీదు మురళిలో నిండెనో నీరజాక్ష!

మోహనమ్మగ నీ ముద్దు మోవి నుండి
మురళిమోయింపరారమ్మ ముద్దులోలుక
సుందరమ్మైన నీ రాగ సుధల తనిసి
పల్లవించెడు నా జన్మ భవ్యమగును.

రాధ నయ్యెద నీ అనురాగమందు
వలపు రాగాల నొలికించు వంశీనగుదు
పసిడి పాదాలు పూజించి పద్మనయన
కోటి సుఖముల స్వర్గాలు కొల్లగొందు.

—ఎస్. ఎస్. ప్రసాద

గర్భకాలంలో రోజూ నురి వెచ్చని నీటితో స్నానం చెయ్యాలి. అప్పట్లో మరి చన్నిళ్ళు గాని, మరి వేడి నీళ్ళుగాని స్నానానికి వాడకుండా ఉంటే మంచిది.

గర్భవతులు కుట్టు మిషన్ తొక్కడం, ఈత కొట్టడం వంటి శ్రమతో కూడిన పనులు చెయ్యకూడదు. వారు అదేపనిగా కుట్టడం కూడా మంచిది కాదు; అలా కుట్టడం వల్ల తలనొప్పి రావడం, కంటికి శ్రమ కలగడం జరగవచ్చును.

వారు ప్రతిరోజూ బాగా నిద్ర పోవాలి. రాత్రుళ్ళు ఎక్కువ నేపు మేలుకోవడం గర్భిణుల ఆరోగ్యాన్ని పాడుచేస్తుంది. వాళ్ళు రాత్రి పూట ఎంత బాగా నిద్రపోగలిగితే అంత మంచిది.

మధ్యాహ్నం విశ్రాంతి తీసుకోవడం, సాయం కాలం కాస్త దూరం పికారు చెయ్యడం వంటివి గర్భవతి మానసికారోగ్యానికి, శరీరారోగ్యానికి దోహదం చెయ్యగలవు.

ఇక దాంపత్య జీవితానికి సంబంధించి గర్భిణీ ప్రేమ అనుసరించ వలసిన జాగ్రత్తలు కొన్ని ఉన్నాయి. అంతకు ముందు గర్భ ప్రాశం ఏదైనా జరిగి ఉంటే, గర్భ కాలంలో మొదటి మూడు నెలలూ దాంపత్య జీవితంలో పాల్గొనకుండా ఉంటేనే మంచిది. అలాగే గర్భం చివరి మూడు నెలలలోనూ ఆ నియమం పాటించడం మేలు. గర్భ కాలంలో దూషలు కూడా తీసుకోరాదు.

గర్భవతులు మలబద్ధం రాకుండా జాగ్రత్త

పదాలి. ఆహారంలో ఆకు కూరలు, పళ్ళు ఎక్కువగా తీసుకుంటే మలబద్ధం ఇబ్బంది ఉండదు. మలబద్ధం ఉంటే మూల వ్యాధి వచ్చే అవకాశం కూడా ఉంటుంది.

కొందరు గర్భవతులు మలబద్ధాన్ని అరికట్టడానికి, విరేచనాలు కావడానికి ఆముదం వంటి మందులు వాడుతూ ఉంటారు. అయితే అలా తీసుకునే మందులు ఘాతైనవైతే, గర్భవతుల ఆరోగ్యం చెడిపోయే ప్రమాదం ఉంది. మలబద్ధం ఉంటే గర్భవతులు వైద్యులను సంప్రతించి వారి సలహా ప్రకారం నడుచుకోవడం మంచిది.

గర్భకాలంలో ఎప్పటికప్పుడు వైద్యులను సంప్రతించి శరీరారోగ్యం గురించి పరీక్షలు జరిపించుకుంటూ ఉండడం చాలా అవసరం. ఆరు నెలలు నిండినప్పటినుంచీ ఒక పక్షానికి ఒకసారైనా డాక్టరును సంప్రతించాలి. అలా సంప్రతించడం వల్ల గర్భవతి బరువు, రక్తపు పోటు మొదలైన వాటిని గుర్తించి, వాటిని బట్టి అవసరమైన చికిత్సలు జరిపించుకోవడం అవసరం. శరీరంలో ఏ రకమైన అనారోగ్య లక్షణం కనిపించినా అక్రద్ధ చెయ్యకుండా పరీక్ష జరిపించుకోవడం మంచిది. అలా పరీక్ష జరిపించుకుంటున్నప్పుడు తమ అనారోగ్య లక్షణాల గురించి ఏ మాత్రమూ దావరికం లేకుండా వైద్యులకు చెప్పడం చాలా అవసరం.

గర్భవతులలో సాధారణంగా కాన్పురోజులు దగ్గరయ్యేకొద్దీ కాళ్ళు వాచవచ్చును. ముఖం వాచడం, దృష్టి సరిగా ఉండకపోవడం, మూత్ర విసర్జన ఎక్కువ కావడం, తల నొప్పిగా ఉండడం—ఇలా రకరకాల లక్షణాలు కనిపించవచ్చును. ఈ లక్షణాలు వాటికే సర్దుకుపోతాయని వదిలిపెడితే, గర్భవతి ఆరోగ్యం తోటాటు గర్భస్థ శిశువు ఆరోగ్యం కూడా దిగజారిపోయే అవకాశం ఉంటుంది.

వైద్యుల చేత పరీక్ష చేయించుకుంటే గర్భస్థ శిశువు స్థితిగతులు ఎలా ఉన్నాయో తెలుస్తుంది. కాన్పుకాలం దగ్గరపడే కొద్దీ ఇటువంటి పరీక్షలు మరింత తరుచుగా చేయించుకుంటే ప్రసవం సులభంగా అవుతుందో కాదో తెలుసుకోవచ్చును.

గర్భధారణ జరగడానికి ముందు ఋతు స్రావం ఎప్పుడో జరిగిందో తెలిస్తే, దాన్ని బట్టి ప్రసవకాలాన్ని ఉజ్జాయింపుగా నిర్ణయించడానికి వీలవుతుంది.

చిత్రకళాప్రదర్శనలో వసతులు 'వెళ్ళి'

వెల్లటూరులో ఇటీవల నాల్గవ అఖిల భారత చిత్రకళా ప్రదర్శన ఏర్పాటు చెయ్యబడింది. పాంఘిక, రాజకీయ, సాహిత్యరంగాలలో వసతులు విశిష్ట స్థానాన్ని పొందిన నంగతి తెలిసినదే. అయితే చిత్రకళా రంగంలో కూడా వసతులు ముందంజ వేయగలగడం ఈ అఖిల భారత చిత్రకళా ప్రదర్శనలో జరిగింది. ఈ ప్రదర్శనలో ఉత్తమ బహుమతి, స్వర్ణవతకాన్ని ఒక వసిత పొందినగలగడం వసితాలోకానికి గర్వకారణం. రాజమండ్రికి చెందిన కుమారి వి. రాధారాణి చిత్రం 'మారేజ్'కు స్వర్ణవతకం లభించింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లలిత కళా అకాడమికి అనుబంధ సంస్థ అయిన నవరంగ్ చిత్రకళా నికేతన్ వారు ఈ అఖిల భారత చిత్రకళా ప్రదర్శనను ఏర్పరిచారు. భారతదేశంలోని నలుమూలల నుండి చిత్రకారులు వందకు పైగా పాల్గొన్నారు. ఈ ప్రదర్శనలో ఇరవై నాలుగు మంది వసితల చిత్రాలకు బహుమతులు లభించడం ముదావహం.

ప్రకృతిలోని రమణీయతకు, ప్రజా జీవితాలలోని వైవిధ్యానికి దర్పణం వట్టాయి ఈ ప్రదర్శనలోని చిత్రాలు. రంగుల మేళవింపులో, రేఖా వివ్యాకళా ప్రదర్శనల వరుసలో నాల్గవది. —కె. సీత 'వైవేద్యాలు'

సంలో, సందేశాత్మక, రచనలో చిత్రకారిణుల వైఫల్యం ప్రశంసనీయం.

స్వర్ణవతకం పొందిన వి. రాధారాణిగారి చిత్రం 'వెళ్ళి' సంప్రదాయ చిత్రకళారీతిని సంతరించుకుంది. ఈ కోవకు చెందినదే శ్రీమతి ఇ. లక్ష్మి ప్రభాకర్గారి 'వైవేద్యాలు' చిత్రం.

శ్రీమతి వి. విమ్మ రచించిన చిత్రం 'పాలవేళ' కూడా మన సంప్రదాయ చిత్రకళా రీతులకు దర్పణం వట్టింది. ఈ చిత్రానికి నగదు బహుమతి లభించింది.

శ్రీమతి జ్యోతిబాయ్ గంగాధర్ (బొంబాయి) గారి లాండ్స్కేప్ చిత్రానికి (గోల్డెన్ డస్క్) కూడా నగదు బహుమతి లభించింది.

ప్రత్యేక బహుమతిని పొందిన కుమారి అభిలేక్ష్మిగారి చిత్రం 'రిప్రజెంటేషన్ ఆఫ్ వార్డ్స్ ఏజ్' భావప్రకటన రీత్యా విశిష్టమైనది.

ఇంకా ఎందరో వసతులు కన్సోలేషన్ బహుమతులను, ప్రశంసా పత్రాలను పొందేరు.

ఈ చిత్రకళా ప్రదర్శన నవరంగ్ చిత్రకళా నికేతన్ వారు ఏలేటా ఏర్పరిచే జాత్యాహిక చిత్రకళా ప్రదర్శనల వరుసలో నాల్గవది. —కె. సీత 'వైవేద్యాలు'

కుష్టువ్యాధి-నివారణ

ద్రవించింది. ఆ వ్యాధిని ఎలాగైనా పొక్కకుండా చెయ్యాలన్న తలంపుతో ఆతను, కొన్ని పోదోలు తీసి-జర్మనీలోని తన సహ విలేకరులకు వాటిని పంపించాడు. వారు చేసిన ప్రచారంతో, జర్మనీ దేశస్థులకు జాలి కలిగింది. వారందరూ కుష్టు నివారణకు ధన సహాయం చెయ్యడం ఆరంభించారు. చాలా మంది పెద్ద పెద్ద మొత్తాలలో విరాళాలు ఇచ్చారు. ఆ నిధితో, ఆ సంస్థ ఏ దేశ

వ్యాధులలో కొన్ని భయంకరమైన వ్యాధులున్నాయి. వాటిల్లో కుష్టు వ్యాధి ఒకటి. మన దేశంలో ఈ వ్యాధితో బాధపడుతున్న వారు - ముప్పై లక్షలకు పైగా వుంటారని అంచనా. ముఖ్యంగా తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్, పశ్చిమ బెంగాల్, బీహార్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలలో - ఎక్కువ మంది కుష్టు రోగులున్నట్టుగా లెక్కలు చెబుతున్నాయి.

మనదేశంలో కుష్టు వ్యాధిని నిరోధించడానికి, నయం చెయ్యడానికి "జర్మన్ లెప్రసీ రిలీఫ్ ఆసోసియేషన్" ఎంతగానో పాటుపడుతున్నది.

కుష్టు వ్యాధి-కంటికి కనిపించని సూక్ష్మజీవుల ద్వారా వ్యాపిస్తుంది. అయితే, కుష్టువ్యాధి అంటు రోగం అనీ, ఎవరికైనా వస్తే అది నయం కాదనీ చాలామంది అనుకుంటారు. కాని, అది పూర్తిగా నిజం కాదు.

ఈ వ్యాధిలోనే రెండు రకాలున్నాయి. అందులో ఒకటి అంటు వ్యాధి, మరొకటి అంటు వ్యాధి కానిది. మనదేశంలో వున్న కేసులలో 25 శాతమే అంటు వ్యాధి. ఈ వ్యాధిగల వాళ్ళతో చాలాకాలం సహవాసం చేసినప్పుడు, ఆ వ్యాధి అంటుకునే ప్రమాదం వుంది. ఈ వ్యాధి సోకిన తొలి రోజుల్లోనే కనుక్కోగలిగితే - మందుల వల్ల దాన్ని పూర్తిగా నివారించవచ్చును. వ్యాధి వున్నట్టు తెలుసుకోకపోయినా, మందులు తీసుకోకుండా వున్నా, వ్యాధి ముదిరిపోయి, మనిషిని 'కుంటి' చేస్తుంది.

ఈ క్రిమికి నాడీ కేంద్రాలను నాశనం చేసే 'గుణం' వుంది. అందువల్ల అంగవైకల్యం సంభవిస్తుంది. నాడీ కేంద్రాలు నాశనమైపోవడంతో మనిషికి ఎలాంటి స్వర్ణ జ్ఞానమూ వుండదు. దీనివల్ల, తెలియకుండానే ఎన్నో గాయాలు తగలడం, దానివల్ల అంగవైకల్యం కలగడం జరుగుతాయి. ఐతే, ఈ వ్యాధి వంశ పారంపర్యంగా వచ్చే వ్యాధి మాత్రం కాదు!

ఈ వ్యాధి ఎలా సోకుతుందంటే, ముందు చర్మం మీద పాలిపోయిన మచ్చల్లాంటివి ఏర్పడతాయి. ఆ మచ్చ చర్మంతో కలిసినట్టుగాగాని, లేదా కాస్త ఉబ్బినట్టుగాగాని కనిపిస్తుంది. అది, కొంతకాలంపాటు అలాగే వుండవచ్చు; లేదా, మరికొంత మేర పాతనూ వచ్చు. అలాంటి అనుమానం వచ్చినప్పుడు, డాక్టర్లకు చూపితే, వారు చర్మ పరీక్ష జరిపి, అవునా, కాదా అన్నది తేలుస్తారు. ఒక వేళ 'అవును' అనిపిస్తే-చికిత్స మొదలు పెడతారు. ఆ చికిత్స కాస్త ఎక్కువ కాలం పాటే సాగినా, వ్యాధి మాత్రం ముదరదు; పూర్తిగా నయమూ అయిపోతుంది.

జర్మన్ కుష్టు వ్యాధి నివారణ కేంద్రం వారు- ఈ వ్యాధిని నిరోధించడానికి ఎంతగానో కృషి చేస్తున్నారు. పశ్చిమ జర్మనీలో 1957లో ఈ సంస్థ ఆరంభమైంది.

ఒక జర్మన్ పత్రికా విలేకరి, ఒకసారి ఇతి యోపియా వెళ్ళాడు. అక్కడ ఆతను కొంత మంది కుష్టు రోగులను చూశాడు. ఆతని మనసు

లలో కుష్టువ్యాధి ప్రజలంగా ఉందో-ఆ దేశాలకు సహాయం చెయ్యడం ఆరంభించింది. ఆ సంస్థ ఇంత వరకూ 47 దేశాలలో వున్న 200 కుష్టు నివారణ సంఘాలకు ధన సహాయం అందజేసింది. ఆ విధంగా 5 లక్షల మంది వ్యాధి వీడితులు-లాభం పొందగలిగారు.

మన దేశంలో ఈ సంస్థ 11 రాష్ట్రాలకు బాగా ధన సహాయం అందజేస్తున్నది. 1957 నుంచి, 77 వరకూ దాదాపు 5 కోట్ల రూపాయలను ఈ సంస్థ ఈ వ్యాధి నివారణకు గాను వెచ్చించింది!!

జర్మన్ లెప్రసీ రిలీఫ్ ఆసోసియేషన్ కు మద్రాసులో ప్రాంతీయ కార్యాలయం ఉన్నది. ఈ కార్యాలయం, తమిళనాడులో ఉన్న 30 కేంద్రాలను, పర్యవేక్షిస్తూ, సహాయ సహకారాలు అందజేస్తూ ఉంటుంది. "గ్రెమ్లేట్స్" అన్న పేరుతో, ఈ పథకం కింద వారు-కుష్టు వ్యాధికి చికిత్స చెయ్యడం, ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన పలు విషయాలను జనసామాన్యానికి బోధించడం-చేస్తూ ఉంటారు. స్కూల్సుకు, మురికిపేటలకూ

వెనుతూ, వైద్య సదుపాయాలు అందజేస్తూ వుంటారు.

మద్రాసులో ప్రస్తుతం వారు ఉత్తరప్రాంతాన్ని ఎక్కువగా చూస్తున్నారు. మురికిపేటలు ఉత్తర మద్రాసులో ఎక్కువగా వున్నాయి. ఈ మురికి పేటలలో దాదాపు 11 లక్షల జనాభా వున్నది :

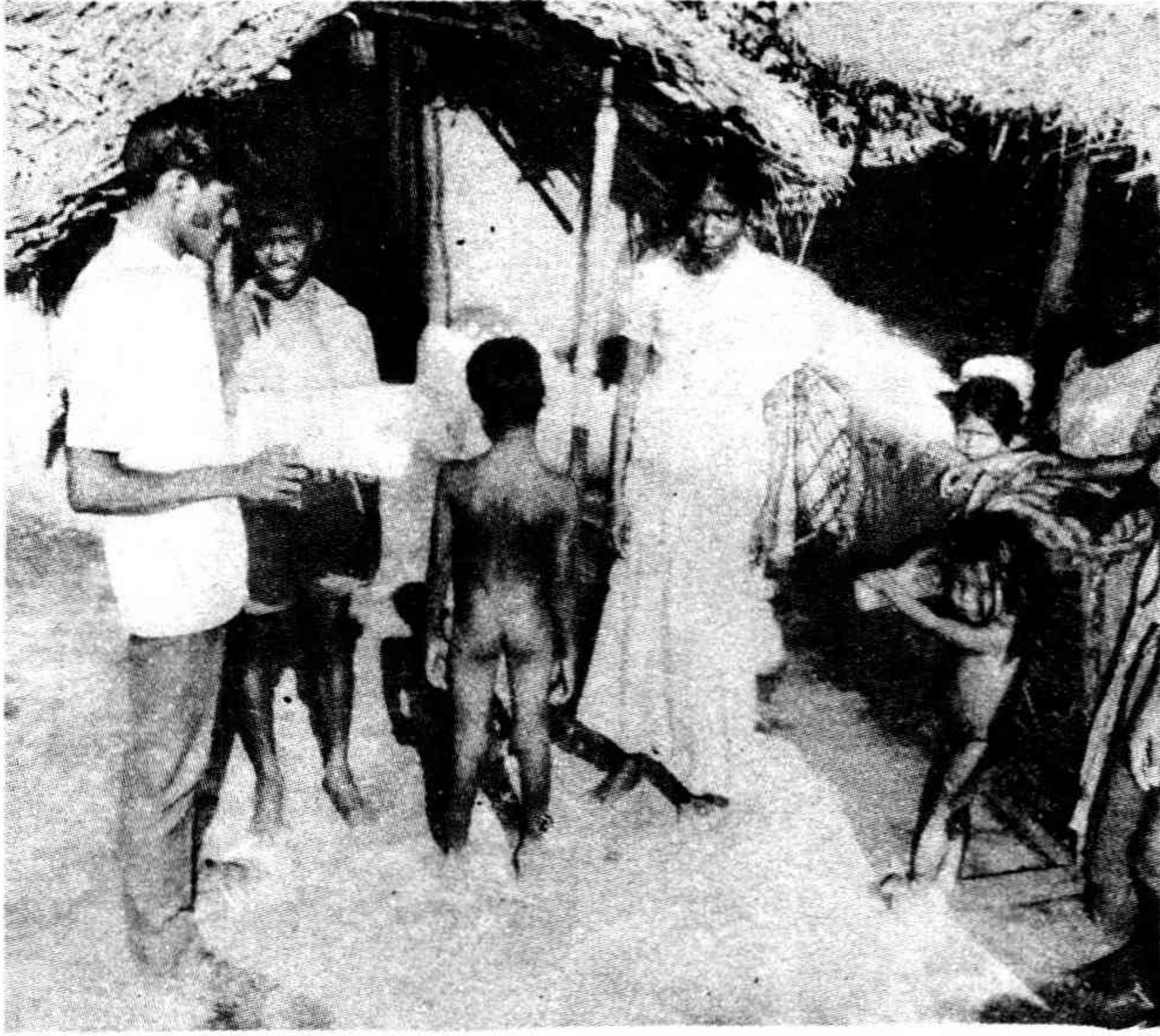
ఇంత వరకూ వారు, 353 స్కూళ్ళకు (కార్పొరేషన్, ప్రైవేట్) వెళ్ళి 1,87,325 మంది

అని వుంటాయి. అవి ఇస్తారు. ఈ చెప్పుల రోపల మెత్తని రబ్బరువుంటుంది; బయట మామూలుగా పాతచైర్తో వుంటుంది.

జర్మన్ లెప్రసీ రిలీఫ్ అసోసియేషన్-చికిత్సా కేంద్రాలకు మందులు, పాలపొడి, విటమిన్ మాత్రలూ - రోగుల నిమిత్తం, సంపుతూ వుంటుంది. రోగుల పునరావాసానికి కూడా ఈ సంస్థ ధన సహాయం అందజేస్తుంది. వ్యాధి

ఇస్తారు; కుటుంబ వ్యాధికి సంబంధించిన 'వైడ్స్'తో నినిమాల వేస్తారు. ఈ విధానాలవల్ల, ఆ వ్యాధి గలవారు తమలోతాము కృశించిపోకుండా దైర్యంగా చికిత్స చేయించుకోడానికి రావడం, అనుమానం వున్నవారు వైద్య పరీక్షలకు రావడం జరుగుతున్నది.

ఇంతటి గొప్ప కార్యక్రమాలన్నీ పశ్చిమ జర్మనీ ప్రజల ఔదార్యబుద్ధివల్లనే నడవగలుగు

పిల్లలను పరీక్షించారు. ఇది చర్మ పరీక్ష. ఈ పరీక్షద్వారా ప్రతి వెయ్యి మంది పిల్లల రోనూ ఎనిమిది మంది పిల్లలకు కుటుంబ వ్యాధి లక్షణాలున్నట్టుగా వారు కనుక్కున్నారు. 1976లో ఈ సంస్థ ఉత్తర మద్రాసులో వున్న 10,367 మందికి చికిత్స చేసింది. మురికి పేటలకు వెళ్ళి, అక్కడి ప్రతి ఇంటికి వెళ్ళి అక్కడ వున్న వారందరినీ పరీక్షిస్తారు. ఒక కుటుంబంలో ఒక వ్యాధిగ్రస్తుడువుంటే-కుటుంబంలోని సభ్యులందరినీ పరీక్షించి-వ్యాధి నిరోధక ఔషధాలు ఇస్తారు.

ఉత్తర మద్రాసులో-మూల మూలగా ఈ సంస్థ 16 కుటుంబ చికిత్సా కేంద్రాలను స్థాపించింది. వ్యాధి సోకినవారందరినీ ఆ చికిత్సా కేంద్రాలలో వుంచి, చికిత్స చేస్తారు. ప్రతి కేంద్రంలోనూ డాక్టర్లు, నర్సులూ వుంటారు. వాళ్ళతోపాటు చెప్పులు కుట్టేవారూ వుంటారు. రోగికి పూర్తిగా నయమై, అతనికి పునరావాసం కల్పించేవరకూ వారు చికిత్స చేస్తారు. వ్యాధి ముదిరిపోయి, పాదవైకల్యం ఏర్పడినవారికి 'మైక్రో - నెయ్యిలర్' చెప్పులు-

నయమైనవారికి, వృత్తులు కూడా కల్పిస్తుంది. దానికిగాను అవసరమైతే, ముందుగా వారికి "అప్పు" ఇస్తుంది. ఈ అప్పుకు వడ్డీ వుండదు. తమ వృత్తి ద్వారా, ధన సంపాదన చేసి, వారు వీలున్నప్పుడల్లా ఆ అప్పు తీర్చేసుకోవచ్చును. ఈ చికిత్సా కేంద్రాలలో పని చేసేవారు ముందుగా అందుకు సంబంధించిన శిక్షణ కేంద్రాలలో ఆరు మాసాలపాటు శిక్షణ పొందుతారు. శిక్షణకాలం పూర్తయిన తర్వాత, వారికి 'డిప్లొమా'లు ఇస్తారు.

స్వచ్ఛంద సంస్థలు - వేరే ఎక్కడైనా కుటుంబ నివారణ కేంద్రాలు నడుపుతూ వుంటే - వారికి ఈ సంస్థ ఆర్థిక సహాయమూ, వైద్య సహాయమూ అందజేస్తుంది. ఈ సంస్థ-ఆరోగ్య విషయాలను బోధిస్తూ, కుటుంబ వ్యాధిని అదుపులో పెట్టడానికి, దాన్ని పూర్తిగా నశింపజేయడానికి ఎంతగానో కృషి చేస్తున్నది. దీనికిగానూ ఏర్పాటయిన బృందంలో శిక్షణపొందిన డాక్టర్లు, సంఘసేవకులూ వున్నారు. వీరు ఆయాప్రాంతాలకు వెళ్తూ ఉపన్యాసాలు

తున్నాయి. దీనికి మనం కూడా నడుం కట్టుకుంటే చెయ్యగలిగే మేరకు సహాయం చెయ్యగలిగితే - వ్యాధితో పీడింపబడే దురదృష్టవంతులైన మన తోటివారిని మనం రక్షించుకోగలుగుతాము.

—కమలాకుమారి

"మీ శరీరానికి తగలిన దెబ్బ మిమ్మల్ని బాధపెడుతోంది. కాని నా మనస్సుకి తగలిన గాయం మీరు ఊహించలేరు. నాకు పొగరంటున్నారా? అవును పొగరే! నోరూ నాయీలేని వాహిని యిన్ని మాటలందోందనుకుంటున్నారా? ఓర్పుగల భూదేవి కూడా తటాలున బ్రద్దలవుతుంది సమయమానన్నమైతే! ఆనాడు కోనేటిదగ్గర కూర్చున్నప్పుడు ఎన్ని మధురమైన మాటలు చెప్పారు? ఎన్ని ప్రమాణాలు చేశారు? మీ అమ్మతో మాట్లాడి మన పెళ్లి త్వరలో జరిపిస్తా కన్నారే? అవన్నీ ఉత్త మాటలేనా? అవన్నీ కేవలం నన్ను లొంగదీసుకుందుకు చెప్పిన మాయ మాటలేనా? 'మవ్వులేని నేనులేను. ఈ ఉదయమే లేడు' అంటూ నన్ను స్వర్గపు అంచులకి తీసుకు పోయారు. మీ మాయ మాటలు విని మీ ఆకర్షణలో పడి నేను సర్వనాశనమయ్యాను. నాకేది దారి? నన్ను మిన్నూ కానకుండా ప్రవర్తించినందుకు మీరు మగవారు కనుక తప్పించుకున్నారు. కాని ప్రకృతిముద్ర నామీద పడింది. తగవంతుడు నన్ను శిక్షించాడు. నిన్నటివరకు ఇది మన సురాగ ఫలమని మురిసిపోయిన నాకు ఇప్పుడు లిసింది. యిది మన పాప ఫలమని." కన్నీళ్ళతో అంటున్న వాహినిని చూసి, "అంటే.... అవ్వు...." అర్థోక్తిగా అగిపోయాడు ప్రకాష్.

"అవును నేనిప్పుడు గర్భవతిని...." అంటూ రెండు క్షణాలు మౌనంగా వున్న వాహిని ప్రకాష్ మొహంలో రేఖామాత్రంగా అయిశాంతోషం కనిపించకపోయేసరికి, నిట్టూర్చింది. ఈమారు మనమిద్దరం కలుసుకున్నప్పుడు హృదయం మీద వారి మీ చెవిలో ఈ మధుర హాస్యాన్ని చెబుదామని ఆశపడ్డాను. కాని.... అప్పుడు నన్ను ఈ అవమాన భారం కాల్చి పోతోంది...." దుఃఖంతో గద్గదమై పోయింది వాహిని గొంతు.

"....ఐనీ.... రియల్లీ! ఐయామ్.... వెరీ.... రీ.... వాహినీ.... మగవాడికి ఫరవాలేదు కాని దాదానిమీద ప్రకృతి ముద్ర పడుతుంది. పోనీ క పని చేద్దాం...."

వాహిని కళ్ళల్లో ఆశ తొంగిచూసింది.

"ఏమిటి....?"

"రేపు నాతో వస్తావా? నాకు తెలిసిన డాక్టరు కతను వున్నాడు. అతన్ని కన్సల్ట్ చేద్దాం.

విముషాల మీద పని జరిగిపోతుంది. నీకేమంత బాధ వుండదు."

"అవండి....!" చెవులు రెండూ మూసుకుని గట్టిగా అరచింది వాహిని.

"మిమ్మల్ని మిమ్మల్ని ఏం చేసినా పాపం లేదు.... వెళ్ళండి.... నా కళ్ళెదుటనుంచి తక్షణం వెళ్ళిపోండి."

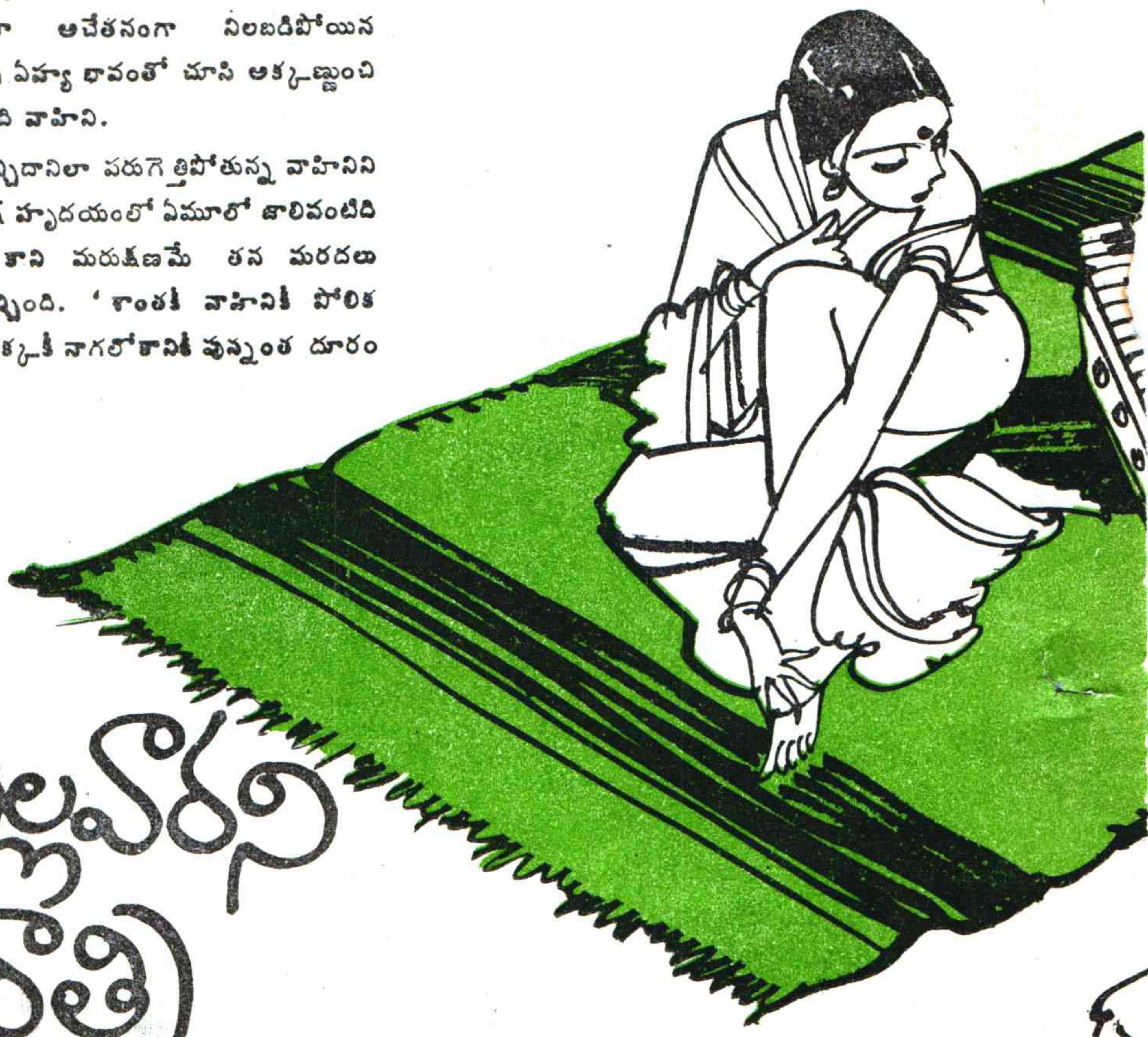
తెల్లబోతూ అచేతనంగా నిలబడిపోయిన ప్రకాష్ వైపు ఏహ్య భావంతో చూసి ఆక్కణ్ణుంచి పారిపోయింది వాహిని.

అలా ఏచ్చిదానిలా పరుగెత్తిపోతున్న వాహినిని చూసి ప్రకాష్ హృదయంలో ఏమూలో జాలివంటిది కలిగింది. కాని మరుక్షణమే తన మరదలు జ్ఞానకం వచ్చింది. 'కాంత! వాహిని! పోలిక ఎక్కడ? నక్కకి నాగలోకానికి వున్నంత దూరం

మైతే వాహిని నిండుగా పారే నదిని తలపిస్తుంది.'

ఇద్దరినీ త్రాసులో రెండువేపులా వేసి తూచాడు ప్రకాష్. మనస్సనే ముల్లు కాంతవైపే మొగ్గు చూపింది.

యౌవనోద్రేకంలో ఒక సారి చేసిన తప్పు ఇంతదాకా వస్తుందనుకోలేదు. వాహిని తను

తల్లవర్షం రోతి

వుంది యిద్దరికీ. కాంత చదువుల సరస్వతి. వాహిని పల్లెటూరిపిల్ల. కాంత బి. ఏ పానైంది. వాహిని చదువుకోలేదు. కాంత వీణవాద్యంలో సరస్వతిని మరిపిస్తుంది. వాహినికది పూజ్యం. కాంత దగ్గర తనకి కావలసిన నాగరికత వుంది. వాహిని అమాయకురాలైన యువతి. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైనది కాంత లక్ష్మీదేవి ముద్దుల కూతురు. వాహిని అందుకు విరుద్ధం. ఆమె ఇంట్లో జ్యేష్ఠాదేవి కాండవమాడుతుంటుంది. ఇద్దరూ అంద గత్తెలే. కాంత మెరిసిపోయే తార అయితే వాహిని చల్లని వెన్నెల. కాంత ఎత్తునుండి వురికే జలపాత

అనుకున్నంత అమాయకురాలు కాదు. చెట్టంత మనిషిని పట్టుకుని ఎంతెంత మాటరింది! చెట్టుని దులిపినట్లు దులిపేసింది. అంటే అన్నది కాని యింతటితో వదిలిపోయి గొడవ చెయ్యకుండా తన పాల్లేవో తను పదితే బాగుండును అనుకుని నిట్టూర్చాడు ప్రకాష్.

By...

పెదప్రూడి రిచ్చలక్ష్మీదేవి

అలాగే భోజనాలయి అంతా పడుకున్నారు.

వాణి నెమ్మదిగా వర్తనమ్మ దగ్గరికి వచ్చి
“అమ్మా.....! అక్క ఎందుకో ఏడుస్తోందమ్మా!
ఎంత అడిగినా చెప్పడం లేదు,” అంది.

“అక్క ఎక్కడుంది?” అడిగింది వర్తనమ్మ.

“పడుక్కుంది.”

“ఋరే....అంతా నా ఋరే. ఇన్నేళ్ళకి
యింట్లో పిల్ల పెళ్ళిచేసి వస్తే అచ్చటా ముచ్చటా
లేదు సరిగదా! ప్రపంచ మంతా గొడ్డుపోయి
నట్లు రెండో పెళ్ళి సంబంధం తెచ్చారు మీ నాన్న
గారు. అసలే అది నోట్లో నాయక లేని పిల్ల.
ఇష్టం లేదని గట్టిగా చెప్పగలదా ఏమన్నానా;
వయసులో వున్న పిల్లకి రెండో పెళ్ళి వాడి

గురించి ఆలోచిస్తే ఏడుపు రాక ఏమవుతుంది?
ఇష్టం లేని సంబంధం చేస్తే బ్రతుకంతా ఏడుపే
అవుతుంది. ఇంతకీ గ్రహచారం: ఏ రాణివాసం
లోనో పుట్టాల్సిన పిల్ల ఏ కాపంవల్లో మనింట్లో
పడింది.” అని సణుగుతూ ఈ సంబంధం
నిశ్చయించమని తనే భర్తతో చెప్పిన మాట
మరచిపోయిన వర్తనమ్మ “పద అక్కని చూద్దాం”
అంటూ లేచి దాదా మీదికి వెళ్ళింది.

మంచం మీద గోడవైపు తిరిగి పడుక్కుని
వుంది వాహిని.

“వాహిని.....! ఎందుకమ్మా ఏడుపు.....?
నా తల్లివికదూ! ఏడవకమ్మా. నాన్నగారేమను
కుంటారో అని బాధ పడకు. ‘నాకి సంబంధం
ఇష్టం లేదు నాన్నా’ అని స్పష్టంగా చెప్పేయ్.
అప్పు సప్పు చేస్తే నాసరే నీకు నచ్చినవాడిని
తెచ్చి పెళ్ళి చేస్తాను. సరా!” మంచం మీద
కూర్చుని కూతురి తల నిమురుతూ అంది
వర్తనమ్మ.

వాహిని మాట్లాడ లేదు.

“ఏడవకమ్మా వాహిని! నువ్వలా ఏడుస్తూ
వుంటే నా కడుపు తరుక్కుపోతోంది. ఇంక
ఏడిచావంటే నన్ను చంపుకు తిన్నంత వాట్టు.”

“అమ్మా.....!” ఇటుతిరిగి తల్లి వాళ్ళో తల
దాచుకుంది వాహిని.

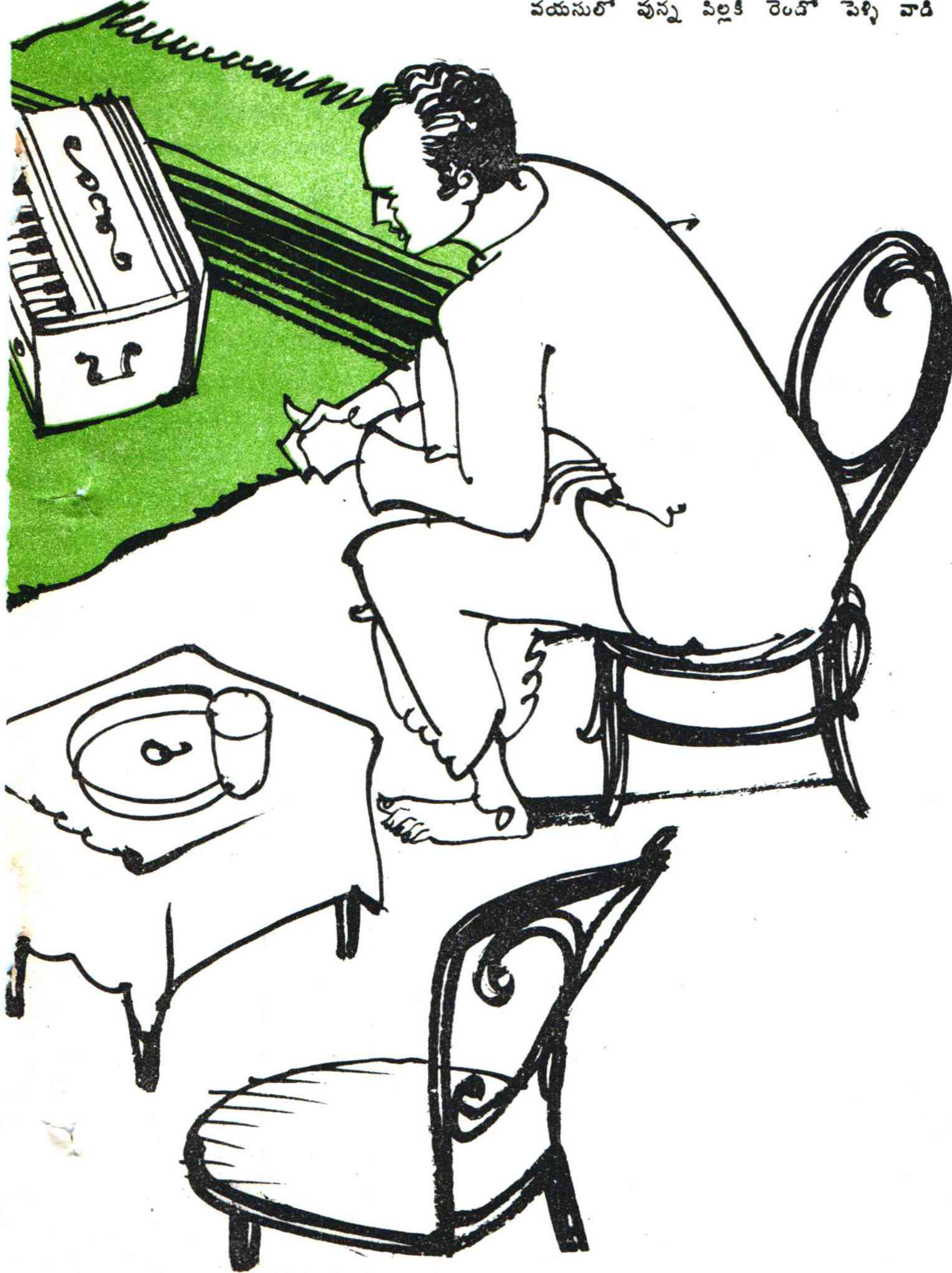
హృదయాన్ని బ్రద్దలుచేస్తున్న ఈ రహస్యాన్ని
తల్లితో ఎలా చెప్పగలదు? తను చేసిన పాపం
తన కడుపులో వూపిరి పోసుకుంటోందన్న
కఠోర సత్యాన్ని వింటే తల్లి భరించగలదా;
అసలే బలహీనమైన ఆమె గుండె, దానికి తట్టుకో
గలదా? ఈ రహస్యం తనతోనే నశించిపోవాలి
కాని పైకి వెల్లడి కాకూడదు - అని నిశ్చయించు
కుంది వాహిని.

“వెళ్ళి పడుక్కో అమ్మా పొద్దు పోయింది.”
మాట మార్చబోయింది వాహిని.

“వెడతా, కాని వెళ్ళే ముందు యింతెప్పుడూ
కంటతడి పెట్టనని నాకు మాట యియ్యి. నేను
నీ కన్న తల్లినే, నీ కష్టం సుఖం నాతోనే చెప్పు
కోకపోతే యిక నీకెవరున్నారే!” అంటూ కళ్ళు
నీళ్ళు పెట్టుకుంది వర్తనమ్మ.

తల్లి చేతిలో చెయ్యేసింది వాహిని. “అలాగే
నమ్మా! ఇక ఎప్పుడూ కంట తడి పెట్టను.”

ఆ మాటలకి తృప్తిపడ్డ వర్తనమ్మ. “లేనిపోని

అలోచనలతో మనస్సు పాడు చేసుకోక హాయిగా నిద్రపో. రేపొద్దుట నాన్నగారితో చెబుదువుగాని," అని వెళ్ళిపోయింది.

ఆ మంచం మీదే పడుకున్న వాణి అక్క నడుము మీద చెయ్యేసి దగ్గరగా లాక్కుని పడుకుంది. 'ఇండాక అమ్మ ఎంత అడిగినా చెప్పిందికాదు. అక్క మనసుకి అంత బాధ కలిగించిన విషయమేమిటో' అనుకుంటూ కన్ను మూసింది వాణి.

వాహిని మనస్సులో తుపాను చెలరేగుతోంది. తను ఈ కళంకాన్ని దాచుకుని బ్రతకలేదు. ఒక్కొక్క నెల గడిచే కొద్దీ తన శరీరంలో వచ్చే మార్పులు, అమ్మలక్కల విసుర్లు, తల్లిదండ్రులు అవమానంతో కుమిలిపోవడం - అన్నీ ఆమె కళ్ళ ముందు నీనిమా రీలులా తిరిగాయి. 'అటు వంటి పరిస్థితి రాకూడదు. తన యీ స్థితికి కారణమైన యీ శరీరాన్ని నాశనం చేస్తే అన్ని సమస్యలూ పరిష్కార మౌతాయి. రెండ్రోజు లేద్దీ పూరుకుంటారు. అదే సరియైన మార్గం,' అని నిశ్చయించుకుంది వాహిని.

వాణి చెయ్యి కాలా వాహినిమీద వేసి చంటి పిల్లలా కరచుకుని పడుకుని వుంది. ఆమె ఉచ్చాస నిశ్వాసాలు బరువుగా వస్తున్నాయి.

చెల్లెల్ని చూసి వాహిని హృదయం ప్రేమతో స్పందించింది. 'పిచ్చిపిల్ల! తనంటే ఎంత ప్రేమో! తను ఏడుస్తోందని దాని మనస్సెంతగా కొట్టుకుపోయింది! వాణి....! నీ కిటువంటి పరిస్థితి ఎన్నడూ రాకూడదని భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తున్నా నమ్మా! నువ్వు వివేకవతివి. పరిస్థితిని ఇంతదాకా ఎప్పుడూ రానివ్వవు. నాకు తెలుసు. నీ జీవితం మూడు పువ్వులూ - ఆరు కాయలుగా వుండాలని భగవంతుడిని సర్వదా కోరుకుంటున్నానమ్మా.'

వాహిని కళ్ళ వెంట అశ్రువులు ధారాపాతంగా ప్రవిస్తున్నాయి. నెమ్మదిగా వంగి వాణి బుగ్గ మీద మృదువుగా చుంబించింది. తనమీద వున్న వాణి చెయ్యి కాలా నెమ్మదిగాతీసి పక్కన పెట్టి. మంచంమీంచి లేచివచ్చి వాణి పుస్తకంలో ఒక తెల్ల కాగితాన్ని చింపి పెన్నుతో గబగబా నాలు గక్షరాలు గొలికింది.

"జీవితం మీద విరక్తి కలిగి ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నాను. నా చావుకెవరూ బాధ్యులు కాదు."

కాగితం మడిచి పుస్తకం మీద పెట్టి పైన

వాత్తుకి పెన్నుపెట్టి మేడ మెట్లు దిగింది. చప్పుడు చెయ్యకుండా పెరటి తలుపు తీసుకుని పెరట్లోకి వెళ్లింది. ప్రకృతి అంతా అతి నిశ్శబ్దంగా వుంది. ఉండుండి కీచరాళ్ళు రొద పెడు తున్నాయి. ఈ ఘోరం చూడలేను అన్నట్లు ఆకాశంలో చంద్రుడు మబ్బుచాటుకి వెళ్ళి పోయాడు. పరిసరాలన్నీ నీడలు నీడలుగా అస్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

గబగబా నూతి దగ్గరికి వెళ్ళింది వాహిని. ఒక కాలు నూతి గట్టుమీద పెట్టింది. రెండవకాలు కూడా పైకి తీసుకునే ప్రయత్నంలో వుండగా వెనుకనించి ఎవరో వాహిని నడుము గట్టిగా వాచేసుకున్నారు.

ఉలిక్కిపడి గిణాయించుకుంది వాహిని.

మరింత గట్టిగా వాచేసుకుని "అమ్మా అమ్మా....త్వరగరావే! అక్కయ్యను చూడు." అంటూ గట్టిగా తేక వేసింది వాణి.

"నువ్వా వాణి! ఒక్క నిమిషం ఆలస్యంగా వస్తే ఎంత బాగుండేది!" నిర్వేదంగా అంది వాహిని.

వాహినిని కౌగలించుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది వాణి.

"ఏం పని అక్కా యిది? మమ్మల్నందర్నీ వదిలి ఎలా వెళ్ళిపోదా మనుకున్నావు? ఏదైనా బ్రతికి సాధించాలి కాని చచ్చి సాధించేదేమిటక్కా- విడితెడు బూడిదవటం తప్ప? నాకు సమయానికి మెలకువ వచ్చింది కాబట్టి సరిపోయింది. లేకుంటే నువ్వు దక్కేదానివా? రాసిన కాగితం మడిచి పెట్టి మెట్లు దిగుతుంటే ఏదో అనుమానం వచ్చి వెంటిందిచాను." అంటూ వాహిని చెయ్యి పట్టుకుని యింట్లోకి లాక్కుపోయింది వాణి.

తల్లిని లేపి జరిగిన విషయం చెప్పింది.

వర్తనమ్మ నెత్తి నోరూ మొత్తుకుని "ఇదంతా మీవల్లే జరిగింది. ఆ రెండో పెళ్ళి సంబంధం గురించి చెప్పినప్పటి నుంచి పిల్లకి మనశ్శాంతి కరువైపోయింది." అంటూ భర్త మీదికి దండెత్తింది. "నీకిదేం పాడు బుద్ధి వాహిని! అంతగా చిలక్కి చెప్పినట్లు చెప్పి నేను వెడితే నువ్వు చెయ్యబోయిన పని యిదా! మా కడుపులో చిచ్చు పెడదా మనుకున్నావటే! 'ఫలానా వారమ్మాయి నూతిలో పడింది. ఏం జరిగిందో' అని లోకం కోడై కూస్తే మేం తలెత్తుకు తిరగ్గలమా? మాకు నువ్వొక్కరినే కాదు. ఇంకా యిద్ద రాదపిల్లలు

న్నారు. వాళ్ళ అక్క యిలా చేసిందీ అంటే వాళ్ళకి సంబంధాలొస్తాయా! వాళ్ళకి పెళ్ళిళ్ళ అవుతాయా! మనమే తప్పు చేయకపోయినా లేని పోని అపవాదులొస్తాయి. నీ చెల్లెళ్ళ గురించి కాస్తయినా ఆలోచించావు కాదేమే తల్లీ...." అంటూ దండకం చదివేసింది.

"అమ్మా వాహిని! పశువును బలిపీఠానికి లాక్కెళ్ళినట్లు నీకిష్టంలేని సంబంధం చేసి నీ గొంతు కోనేటంత నీచుణ్ణి కానమ్మా! 'ఈ సంబంధం నాకిష్టం లేదు నాన్నా!' అని ఒక్క ముక్క చెబితే తీరిపోయే దానికి యింత అపూయిత్యం చేస్తావామ్మా! ఈ వయస్సులో నాకు కడుపు శోకం తెచ్చి పెడదా మనుకున్నావా తల్లీ....?"

అందరి మధ్యా ముద్దాయిలా తలవంచుకుని నిలబడివుంది వాహిని.

"ఎల్లాండి పెళ్ళి చూపులకి వస్తామని రాసారు. ఎందుకూ రేపే ఒక కార్డు రాసిపడేస్తాను. రావద్దు-మరో సంబంధం చూసుకోండని."

"అనారోచితంగా ప్రవర్తించాను. నేన్నే క్షమించండి నాన్నా! ఈ సంబంధానికి నేను ఒప్పు కుంటున్నాను. వాళ్ళని రావద్దని రాయకండి." కంగారుగా మాట్లాడింది వాహిని.

"వద్దమ్మా! నాకు తెలుసు. నాకెక్కడ కష్టం కలుగుతుందో అని నువ్వు నిప్పుల్లో దూకడానికైనా సిద్ధంగా వుంటావు. అంతేకాని పెడవి విప్పి పల్లెత్తుమాట అనవు. నీదంటూ ఒక అభిప్రాయం చెప్పవు. అది నీ తత్వం. చిన్నప్పట్నుంచీ గమనిస్తూనే వున్నాను. ఒకసారి చేసిన పొరపాటు ఘళ్ళీ చేస్తానా?"

"లేదు నాన్నా! నామాట నమ్మండి. ఈ సంబంధమే స్థిరపరచండి. పెళ్ళి చూపులు కూడా అనవసరం. నా పోదో చూసారుగా ఆయన. పెళ్ళి సాధ్యమైనంత త్వరలో జరపండి."

"నిజంగానా తల్లీ! మనస్ఫూర్తిగానే అంటున్నావా అమాట? ఆ తర్వాత మళ్ళీ యిలాంటి పనికి సిద్ధపడి మాకు కడుపుకోత తేవుగదా!" అనుమానంగా అన్నాడు రాఘవయ్య.

"ఇలాంటి పని జీవితంలో యింతెప్పుడూ చెయ్యను నాన్నా! ఇదే మొదటిసారి-ఇదే చివరి సారి కూడా. నాకన్నా చిన్నదైనా చెల్లి చెప్పిన మాట ఎంత సత్యం నాన్నా! ఏదైనా బ్రతికి సాధించాలి కాని ఛస్తే ఏముంది విడితెడు బూడిద

అవడం తప్ప!" అంటూ చిత్రంగా నవ్విన వాహిని వైపు తెల్లబోయి చూశారంతా.

7

అనుకున్నట్లుగానే ఆ సంఘటన జరిగిన మూడో రోజున వాహినిని చూసుకుందుకు పెళ్ళివారు వచ్చారు. పెళ్ళికొడుకుతోపాటు రాఘవయ్య స్నేహితుడు కూడా వచ్చాడు.

వర్తనమ్మ వంటింట్లో కాఫీ టిఫిన్లు తయారు చేస్తోంది. అప్పుడే స్నానం చేసి వచ్చిన వాహిని పడగ్గడిలో జడ అల్లుకుంటోంది. ఆమె మొహంలో కళాకాంతులులేవు. మబ్బుకమ్మిన చందమామలా వుంది. ఆమె తనకోసం అంటూ ఎప్పుడూ బ్రతక లేదు. చిన్నప్పుడు తమ్ముళ్ళనీ, చెల్లాయిలనీ ఆదించడానికే తను పుట్టిందని అనుకునేది. పెరిగి పెద్దయ్యాక తల్లి రోగిష్టికావడంతో యింటి పనితోనే రోజులు ఊణాల్లా గడిచిపోయేవి. రోజులు యాంత్రికంగా, ప్రకాంతంగా గడిచిపోతున్న సమయంలో ప్రకాష్ అనే వలపు దుమారం ఆమె మనస్సులోని శాంతిని చెల్లాచెదరు చేసింది. దాని నుండి తప్పించుకోలేక గిజగిజలాడి చివరికి ఆ దుమారంలో పడి కొట్టుకుపోయింది వాహిని. అది శాశ్వతమనే భ్రమలో వున్న ఆమెకది ఊణకమని తెలిసిపోయింది. ఎప్పుడూ ఒకరి కోసమే బ్రతుకుతున్న తనకు తన కోసం బ్రతకడమనేది సాధ్యమయ్యే పని కాదన్న విరక్తితో ఆత్మహత్యకి పాల్పడింది. అదీ విఫలం కావడంతో భూమి గుండ్రంగా వుందనే సామెతను ఋజువు చేస్తూ తిరిగి తన చుట్టూ వున్న వాళ్ళ కోసం బ్రతకడం మొదలుపెట్టింది వాహిని.

తనకి పెళ్ళి జరగబోతోందనే సంతోషం కాని, 'అయ్యో అది రెండవ పెళ్ళే' అనే విచారం కాని ఆమెలో లేవు. నిండా మునిగినవాడికి చలేమిటన్నట్లు ఏదెలా జరగాలని రాసిపెట్టి వుందో అదలా జరుగుతుందనే దోరణిలో పడింది వాహిని.

జడ అల్లుకుంటున్న వాహిని దగ్గరికి వాణి వచ్చింది.

"అక్కా....! అమ్మ నిన్నీ చీర కట్టుకో మంది." అంది చేతిలో వున్న చీరను చూపిస్తూ.

అది వర్తనమ్మ పెళ్ళినాటి చీర. నాలుగు వేళ్ళ వెడల్పు జరీ అంచుతో వున్న బెంగుకూరు నిల్క చీర. ఆ చీర మీద అక్కడక్కడ పసుపు

పుస్తకాలు

మీరు ప్రేమించలేరు

[రచన: డాక్టర్ ఎ. విజయలక్ష్మి; వెల: రు. 7-00; పేజీలు: 196; ప్రచురణ: సవోదయ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ-2]

'మీరు ప్రేమించలేరు' తో కలిపి ఏడు కథలున్నాయి ఇందులో. "అనురాగమనేది కోమల సుమం. మదిలో దాచుకోవాలేగాని ప్రదర్శించాలనే తపన వుండకూడదు. అలా ప్రదర్శించినప్పుడు దానిలో లాలిత్యం, ప్రత్యేకతా వుండ"దని శ్రీకాంత్ 'మీరు ప్రేమించలేరు' అనే భార్య బృందకి చెప్తాడు.

'నువ్వు+నీ ఎమ్. ఎస్. వెరసి నీ ఖరీదెంత?' పేరు చదవగానే కథ అర్థమవుతుంది. ముగింపు కూడా ఊహించదగ్గదే. అయినా వాస్తవానికి చాలా దగ్గరగా వుంది. ప్రేమలో ఆధికత్యను కాక స్థిరత్వాన్ని వాంఛించే శ్రీలక్ష్మి--ఆడవల్లల జీవితాలతో అటలాడుకొనే వాసూకి బుద్ధి చెబుతూ వ్రాసిన లేఖ - 'ప్రేమలేఖ?' ఈ రెండింటిలోనూ

మరకలు వున్నాయి. వంగవండు రంగులో వున్న ఆ పట్టుచీర పాతబడిపోవడంవల్ల వెంవెలబోతోంది.

వాహినికి దాన్ని చూస్తూంటే నవ్వాచ్చింది.

ఎంత పాతదైనా వెలిసిపోయినా, మరకలున్నా పట్టుచీర విలువ పట్టుచీరదే!

"నేనీ తెల్ల వాయిల్ చీర కట్టేసుకున్నానని అమ్మతో చెప్పు వాణి! దాన్ని విప్పే వోవీక లేదు," అంది జడ అల్లుకోవడం ముగించి.

ఉప్పా ప్లేట్లలో సర్ది, కాఫీ గ్లాసుల్లో పోసి నిద్దం చేసి, వర్తనమ్మ అక్కడికి వచ్చింది. "అదేమిటే వాహినీ యింకా అలాగే వున్నావ్! చీర మార్పుకో త్వరగా!" అంది హడావుడిగా. "వాణి వుప్పా, కాఫీలు వాళ్ళముందు పెట్టిరా," అంటూ పురమా యిందింది.

చీరను తల్లి చేతికిచ్చి వాణి వెళ్ళిపోయింది.

"త్వరగా తెమలాలి. అవతల వాళ్లు వచ్చి

అడదాని జీవితాన్ని మగవాడు ఎంత తేలికగా తీసుకోగలడో చెబుతూ మగవాడి నైజాన్ని స్పష్టంగా చిత్రీకరించారు.

'వైజయంతి' వ్యభిచారిణిగా మారిన ప్రీ జీవితంలో ముందూ, వెనుకల గురించిన కథ. ఇలాంటి కథలు పాఠకులు చాలా చదివివుంటారు కాబట్టి ఇందులో కొత్తదనం ఏమీ కనిపించదు. 'కలసి బ్రతుకుదాం' కెనడాలో రిసెర్చ్ చెయ్యటానికి వచ్చిన స్కాలర్ షిప్ ను, ఫారిన్ ట్రిప్ ను - ప్రేమించే ప్రభాకర్ కోసం త్యాగంచేసి అతన్ని పెళ్ళి చేసుకొని, అతని తల్లి ఋణం తీర్చుకోవాలనుకునే చంద్రకళ కథ.

'మహావీర చక్ర' పేరులోనే దేశభక్తి ఇమిడి వుంది. అందులో ప్రేమకథ కూడా కలిసింది.

'మలుపు' అఖరిది. ఇన్ని కథల్లోనూ పాఠకులు గుర్తు పెట్టుకొనేవి 'నువ్వు+నీ ఎమ్. ఎస్.', 'ప్రేమలేఖ?' రెండే. మ్రిగతావన్నీ కాలక్షేపానికే.

కథలు చదవటం అనేది కాలక్షేపం కోసమే అనుకున్నప్పుడు - దానికి ఏడు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టటం అవసరమా అనిపిస్తుంది. పుస్తకం ధర అందుబాటులో వుంటే అందులోని కథలు కాస్త అసంతృప్తి కలిగించినా పాఠకులు భరించగలరు.

కూర్చున్నారు." అంది వర్తనమ్మ తొందర చేస్తూ.

"ఫరవాలేదమ్మా. ఉండనిద్దూ! ఏదో ఒక ఛీర. ఆ వచ్చినవాడు నన్ను చూస్తాడా? నా చీరను చూస్తాడా?" అంటూ నవ్వింది వాహిని.

"నీతో యిక మాట్లాడలేను. ఎప్పుడూ లేదు. ఏమిటిలా వితండవాడం చేస్తున్నావు?" బుగ్గలు నొక్కుకుంటూ అంది వర్తనమ్మ.

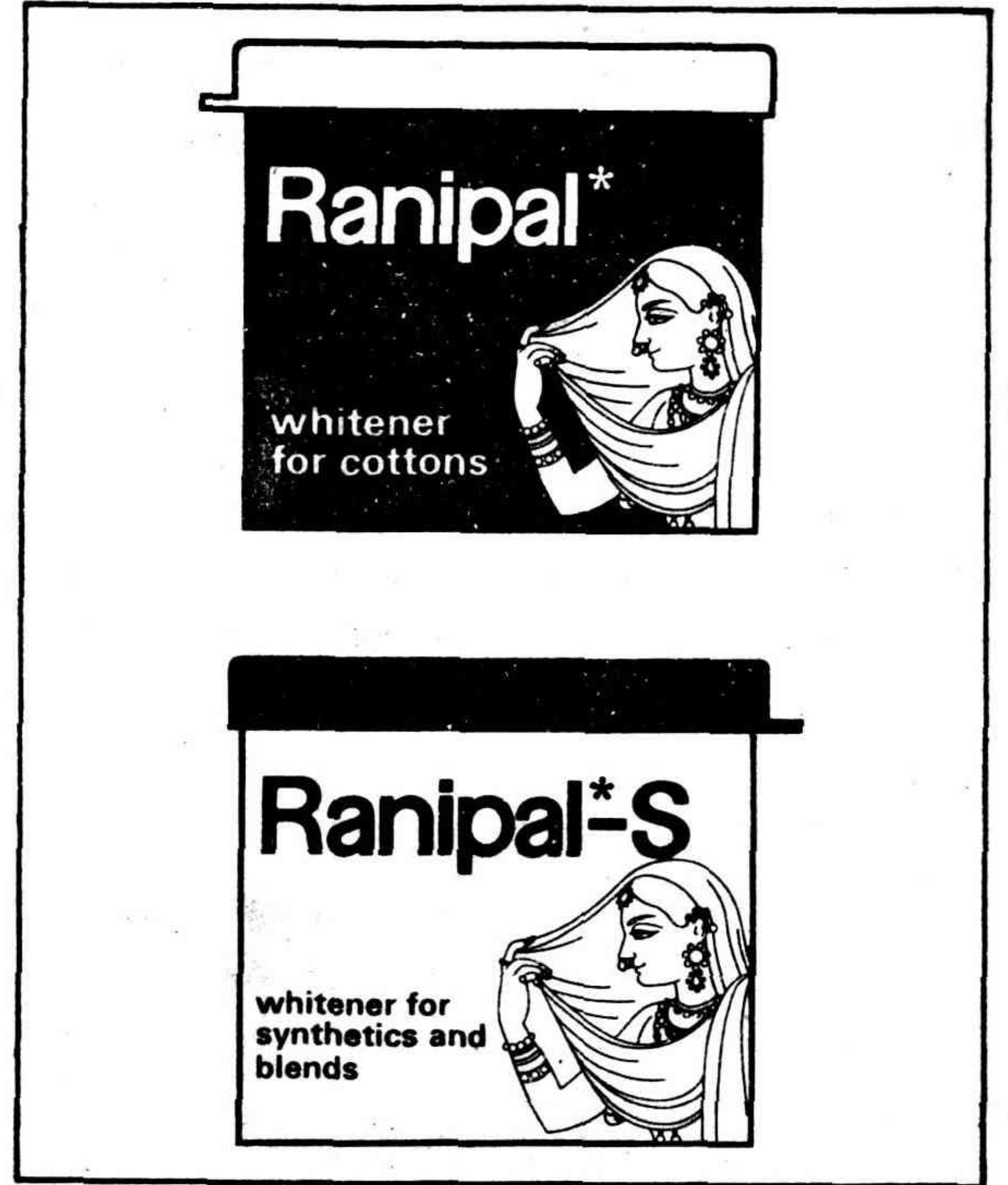
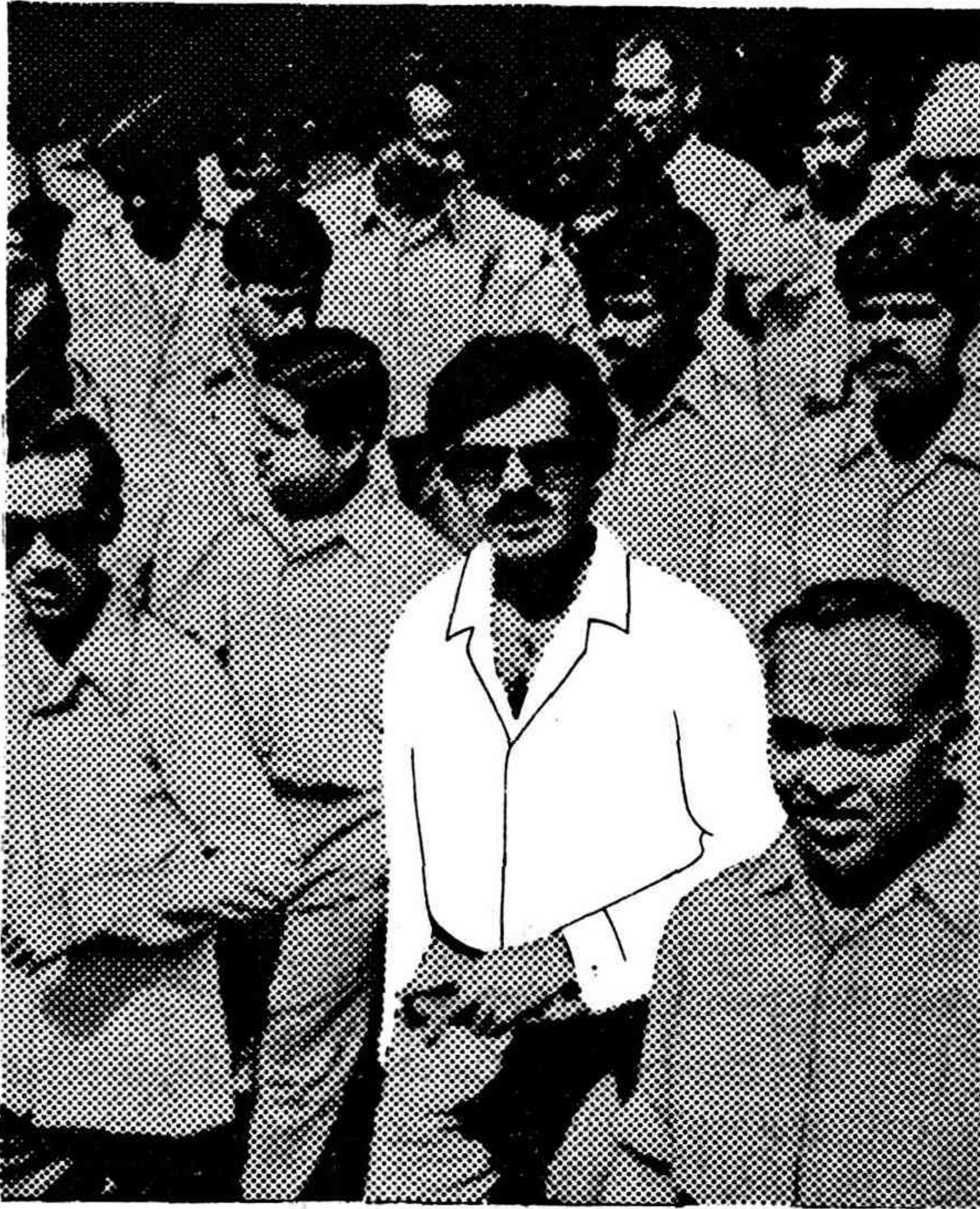
"ఇప్పుడిప్పుడే ఆలోచించడం నేర్చుకుంటున్నానమ్మా!" అంటూ మళ్ళీ నవ్వింది వాహిని.

"ఆ మాటలూ బాగున్నాయి. ఆ నవ్వు బావుంది. ఎవరైనా వింటే నవ్విపోతారు. వేగం తెమలవే! అవతల పెద్ద మనుషులు కూర్చున్నారు. మన మాటలు విన్నారేమోకూడాను. ఖర్మ." విసుగ్గా అంది వర్తనమ్మ.

"ఎన్నిసార్లు చెప్పనమ్మా! నేనిలాగే కూర్చుంటాను. నచ్చే యోగం వుంటే నచ్చుతాను. లేకుంటే లేదు."

రానిపాల్

సర్వోత్తమ తెలుపు కోసం

రానిపాల్ నూలు దుస్తులకు

రానిపాల్-ఎస్ సింథెటిక్ మరియు మిశ్రమ దుస్తులకు

“ఎంతని చెప్పడం! నీ యిష్టం, ఎలాగో అలా రా వేగం....” అంటూ ముందు గదిలోకి దారి తీసింది వర్తనమ్మ.

తల్లి వెనుకే తల వంచుకుని ముందు గదిలోకి వెళ్ళి మధ్యగా వేసివున్న చాప మీద తల వంచు కుని కూర్చుంది వాహిని.

“మా పెద్దమ్మాయి వాహిని!” అన్నాడు రాఘవయ్య.

ఆ వచ్చినాయన మాట్లాడలేదు. ‘బహుశా తనవైపు చూస్తున్నాడేమో!’ అనుకుంది వాహిని.

“ఏదేనా కృతి పాదించమంటారా?” వినయంగా అడిగాడు రాఘవయ్య.

“అహ....అవసరం లేదులేండి. భగవంతుడి దగ్గర వాళ్ళు భక్తితో పాడుకునే పాటలవి,” వాహిని నిగ్గుపడుతుండేమోనని మొహమాట పడుతూ అన్నాడతడు.

“ఈ సందర్భం కూడా పవిత్రమైనదే కదుటండి....మధుసూదనంగాదూ!” అన్నాడు పక్కనున్న ఆయన.

“ఏదమ్మా వాహిని ఒక కృతి పాడు!” అన్నాడు రాఘవయ్య.

“సంగీత జ్ఞానము....భక్తివిద్యా....సన్మార్గము కల్గి ఉమనసా....” అంటూ త్యాగరాజీర్తన ఎత్తుకుంది వాహిని.

అరోహణ అవరోహణలతో....మధ్య మధ్య సంగతులు వేస్తూ మృదు మధురంగా పాడుతున్న వాహినిని చూస్తూ తన్మయత్వంతో వింటున్నా డతడు.

అతడి మొహంలో సంతృప్తి గమనించిన రాఘవయ్య తృప్తిగా నిట్టూర్చాడు.

కిర్రన ముగించి ఒకసారి తలెత్తి అతనివేపు చూసింది వాహిని.

“దాగుంది. చాలా చక్కగా పాడారు,” అన్నాడతడు చిరునవ్వుతో.

నిగ్గుపడుతూ నవ్వి చటుక్కున తలవంచేసు కుంది వాహిని.

‘దానునకాదు. వయస్సు నలభై వున్నట్లు కనిపిస్తుంది. మొహంలో కళ వుంది. అందగాళ్ళలో బహుకట్టవచ్చు. కాని ప్రకాష్ కానప్పుడు యిక ఎవరైనా ఒకటే! మరో అరవై ఏళ్ళవాడిని తీసుకువచ్చినా తను కాదనడు. తనలో రూపు దాల్చున్న పావతలం అక్రమ సంకాసంగా

పరిగణించబడకుండా వుండేందుకు.’

అరోచిస్తున్న వాహిని ఒక్కసారిగా కళ వళపడింది. ఆమె హృదయం వేగంగా కొట్టు కుంది. ‘తన స్వార్థంతో ఒక అమాయకుడిని మోసగించడం లేదుకదా!’ అనే అనుమానం ఆమెకు వచ్చింది.

కాని మరుక్షణం ఆమె వివేకం దానికి సమా దానం చెప్పింది. ‘సంఘం దృష్ట్యా కాకపోయినా మనస్సాక్షిగా నీకిది ద్వితీయమే. అతడికి యిది ద్వితీయమే. అందుచేత యిందులో నువ్వు మోసగించడం అతడు మోసగించబడటమనే ప్రసక్తి లేదు. లోకుల దృష్టిలో మగవాడెన్ని వివాహాలు చేసుకున్నా తప్పు లేదు కనుక అతడు బాహుళంగా తనకిది ద్వితీయమనే విషయం చాటు కుంటున్నాడు. లోకం దృష్టిలో నువ్వు కన్యవి. గాంధర్వ వివాహం చేసుకున్నావు. అందుకు నీ మనస్సు, పైన భగవంతుడు మాత్రమే సాక్షులు. అడిగాక మన సంఘం కన్య గర్భవతి అవడమనేది మహాపాపం క్రింద పరిగణించేది కావటంవల్ల- కన్నవారి దగ్గర కూడా నువ్వీ విషయం దాచవలసి వచ్చింది. లేనిపోని భయాలు పెంచుకుని మనస్సుని డోభపెట్టకు. ఈ తల్లితండ్రులు కాళ్ళతం కారు. అడుగుడుగునా కాలనాగులతోనూ - పెద్ద పులుల తోనూ నిండిన యీ సంఘంలో నీ మనుగడ దుర్భరమౌతుంది. నిన్ను హృదయంలో దాచుకుని జీవితాంతం కంటికి రెప్పలా కాపాడే ఒక పురుషుడి అండ నీకు వుండాలి. నువ్వీ పెళ్ళికి వాస్తవ్యకోవడమే అన్ని విధాలా శ్రేయస్కరం. నువ్వే విధంగానూ కించపడనవసరంలేదు.’

అంతవరకూ తను చేస్తున్నది తప్పేమోనన్న కించ ఏమూలో వున్నది కాస్తా తుడిచిపెట్టుకుపోయి మనస్సు తేలికపడింది వాహినికి.

“వర్తనం....! అమ్మాయిని లోపలికి తీసుకు వెళ్ళు.”

“ఒక నిమిషం ఆగండి....! మీ అమ్మాయిని ఒక ప్రక్క అడుగుదామనుకుంటున్నాను” అన్నాడతడు.

“అయ్యో....తప్పకుండా అడగండి. మీరు మాట్లాడుకుంటూ వుండండి. నేనిప్పుడే వస్తాను” అంటూ లేచి యింట్లోకి వెళుతూ భార్యకి కూడా వైగ చేశాడు లోపలికి రమ్మవి.

జగన్నాథం కూడా లేచి ఏదో పని వున్న వాడిలా వీధిలోకి వెళ్ళాడు.

“అమ్మాయినక్కడ వదిలి వచ్చేయ్యమంటా రేమిటండి! ఆ అడిగేదేదో మనమందే అడగొచ్చుగా!” లోపలికి వెళ్ళాక గదిలో వర్తనమ్మ భర్తతో గుసగుసలాడింది.

“అదికాదే వెర్రి మొహమా! మనమంటే వుండే భయభక్తులవల్ల మనం ఎదురుగుండా వుంటే అతని ప్రక్కలకి అమ్మాయి సరిగా సమాదానం చెప్పలేకపోవచ్చు. వాళ్ళిద్దరూ కాస్తేవు స్వేచ్ఛగా మనసులు విప్పి మాట్లాడుకుంటే మంచిదని అలా చేసాను. ఇలా కూర్చుని వాళ్ళేం మాట్లాడుకుంటున్నారో విందాం” అంటూ గోడవార తలుపు వెనుక కూర్చున్నాడు రాఘవయ్య. వర్తనమ్మ కూడా భర్త పక్కనే కూర్చుని చెవులు రిక్కించి వినసాగింది.

“చూడండి....మీ నాన్నగారు చెప్పేవుంటారు నాకిది ద్వితీయమన్న విషయం” అంటూ ప్రారంభించాడతడు.

‘తెలుసు’నన్నట్లుగా తల వూపింది వాహిని. ‘నాకూ అంతే. కాని ప్రీనవడంవల్ల ఆ విషయం మీతో చెప్పలేని స్థితిలో వున్నాను’ అనుకుంది మనస్సులో.

“నాకుకోభ అనే కూతురుంది. ఎనిమిది ఏళ్ళు వుంటాయి. తల్లిలేని లోటు తెలీకుండా దాన్ని మీ కన్నకూతురిలా చూసుకుంటానని మాట యివ్వాలి. అంతకన్నా మరేంలేదు.” అతని గొంతులో విషాదం ధ్వనించింది.

పిల్ల ప్రసక్తి వచ్చేసరికి వాహిని హృదయం జారితో నిండిపోయింది.

దిగ్గుతో పూడిపోయిన గొంతును సవరించుకుని ఒకసారి నెమ్మదిగా కళ్ళెత్తి అతనివేపు చూసి. అంతలోనే నిగ్గు ముంచుకొచ్చి నేల చూపులు చూస్తూ “నాకు పిల్లలంటే ప్రాణం. మా తమ్ముళ్ళ చెల్లాయిలు అంతా....నా చేతుల్లోనే పెరిగారు. కోభకి ఏలోటూ రానివ్వను. కన్న....కూతురి కన్నా....ఎక్కువగా చూసుకుంటాను” అన్నది. చివరి మాటలు అంటుంటే నిగ్గు ముంచుకొచ్చి మాటలు పలకడం కష్టమైంది.

“మీరు ఆ మాటను నిలబెట్టుకుంటారని విశ్వసిస్తున్నాను. ఇక నా మనస్సులో ఎటువంటి దిగులూలేదు.” తృప్తిగా నిట్టూర్చాడు మధు సూదనం. “మీ నాన్నగారు చెప్పారో లేదో నా పేరు మధుసూదనం. నేను నచ్చానా మీకు? ఒక్కసారి ఇటు చూసి చెప్పండి.” [నశేషం]

వ్యభిచార వృత్తి

'వ్యభిచార వృత్తి' నేరంగా 1956 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం - ఒక చట్టాన్ని అమలు లోకి తీసుకు వచ్చింది. తక్కిన చట్టాలన్నీ మన దేశంలో ఎంత 'సక్రమంగా' అమలు జరుగుతున్నాయన్నది తెలిసినవారికి - ఈ చట్టం ఎలా పనిచేస్తున్నదో తెలియకుండా వుండదు. ఆర్థికపు అసమానతల కారణంగా ఏర్పడిన పేదరికం, తల్లిదండ్రుల పెంపకం సరిగ్గా లేకపోవడం, భర్త తరపు కుటుంబ సభ్యుల అమానుష ప్రవర్తన, భర్త అనాదరణ కారణంగా పుట్టింటికి తిరిగి వస్తే, తల్లిదండ్రులు సరిగ్గా చూడకపోవడం, ప్రేమలో విఫలమైనవారు ఎవరి ఆదరణకూ నోచుకోక పోవడం, జీవితంలో సుఖ భోగాలు, విలాసాలపట్ల మోజు పెంచడానికి, వక్ర మార్గాలను అనుసరించడానికి - దోహదం చేసే సాంఘిక వాతావరణపు విషవలయాల్లో వనితలు చిక్కుకుపోవడం వంటి కారణాల వల్ల - స్త్రీలు వ్యభిచారిణులుగా మారుతున్నారన్న విషయం ఇటీవల ఒక సర్వేలో తేలింది. దేశమంతటా పీడిస్తున్న ఈ సమస్యను ప్రభుత్వం వెంటనే పరిష్కరించాలని, వ్యభిచార వృత్తిని పూర్తిగా నిర్మూలించి, ఆ స్త్రీలందరికీ పునరావాస సౌకర్యాలను కల్పించాలని కొందరి వాదం. ఐతే - ఈ సమస్య అంత తేలిగ్గా పరిష్కరించడం సాధ్యం కాదనీ, వ్యభిచారం వల్ల కలిగే వ్యాధుల ప్రమాదం తీవ్రతరం కాకుండా, ఆ వృత్తిని చట్టరీత్యా అనుమతించి, వ్యభిచారం జరిపే స్త్రీలు ఎప్పటికప్పుడు ఆరోగ్యంగా వుండడానికి ప్రభుత్వం వైద్య సదుపాయాలు ఏర్పాటుచేసి వారికి సమాజంలో సముచిత స్థానాన్ని కల్పించాలని - మరికొందరి వాదం. ఆ విధంగా ఈ సమస్య ఎప్పటికీ

తెగని సమస్యగానే మిగిలిపోయింది! వ్యభిచార వృత్తి కారణంగా - కుటుంబాలలో ఎలాంటి సంక్షోభం ఏర్పడుతుందనడానికి ఉదాహరణగా - కలకత్తా నుంచి 'ఎస్. కె. ఎమ్' పంపిన రచనను ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము.

ఆ ప్రాంతాన్ని 'సోనాగచీ' అంటారు. మరో వాళ్ళో మరో పేరు ఏదైనా వుంటుంది! కానీ ఎక్కడైనా - పతితులు - భ్రష్టుల దీనగాథలు దాదాపు ఒకేలా వుంటాయి. ఎక్కడైనా 'కడుపు దహించుకుపోయే పడుపుకత్తై రాక్షస రతిలో ఆర్ద్రనిమీలిత నేత్రాల భయంకర బాధల పాటల పల్లవులు' ఒకేలా వినిపిస్తాయి.

ఆ ప్రాంతంలో 'రాణీబాల' అనే వేళ్యకు చాలా పేరు వుందని తెలిసింది. ఆమె వయసు 35 సంవత్సరాలు. ఆమెలో ప్రత్యేకత ఏమిటని తెలుసుకున్నాను. రాణీబాల యవ్వనంలో వున్నప్పుడు కేవలం ఐదారుగురు విటుల సమక్షంలో నగ్నంగా నాట్యం చేసేదట! ఆ నృత్య ప్రదర్శన చూడడానికి ఒక్కొక్కరు ఏభై రూపాయలు చెల్లించాలి. నృత్యప్రదర్శన తర్వాత - ఆమెను పొందడానికి ఒకే ఒక విటుడికి మాత్రం అనుమతి లభిస్తుంది. అందుకు ఆ విటుడు మరో ఏభై రూపాయలు చెల్లించాలి. ఇలా ఉండేది ఆమె

పద్ధతి. ఇప్పటికీ ఆమెను ఆ ప్రాంతంలో 'నగ్నరాణి' అనే వ్యవహరిస్తుంటారట!

ఆమె 'సోనాగచీ'లో ఎక్కడ వుంటుందో తెలుసుకుని వెళ్ళాను. ఆమె తలుపుతీసింది.

ఆమె అందంగానే వుంది. వయసు ఆమె అందాన్ని కప్పిపుచ్చుతున్నా. ఒకప్పుడు ఆమె మరింత అందంగా వుండేదన్న భావం కలిగింది. కళ్ళలో హాయిలు కనిపిస్తున్నా. వాటి వెనుక ఏదో విషాదం దాగి వుందని అనిపిస్తూవుంది.

నన్ను నేను పరిచయం చేసుకున్నాను. ఆమె నా ఉద్దేశాన్ని గ్రహించింది. నాకు కావలసిన సమాచారాన్ని అందజేస్తానని చెప్పింది.

"మీరు వ్యభిచారం చేస్తున్నందుకు సిగ్గు పడడం లేదూ?" అని సూటిగా ప్రశ్నించాను. ఆమె నా ప్రశ్నకు బాధపడినట్లు కనబడలేదు.

"నా పేదరికం తీరిపోడానికి ఇంతకంటే మార్గమేదీ నాకు కనిపించలేదు" అన్నది రాణీబాల.

ఆ సమాధానం విన్న తర్వాత ఆమె పేదరికం వివరాలు అడగాలని నాకు అనిపించలేదు.

నిజానికి పేదరికంలో వున్నవాళ్ళందరూ వ్యభిచారం చేయడం లేదు. కానీ 'స్త్రీలు వ్యభిచార వృత్తిలోకి దిగడానికి పేదరికం ప్రధానకారణం' అంటుంది రాణీబాల.

'వేళ్యలు ఎప్పటికీ వేళ్యలుగా వుండిపోవలసిందేనా? పెళ్ళి చేసుకుని గృహ జీవితంలో స్థిరపడే అవకాశం వాళ్ళకు రాదా?' అని అడిగాను.

"ఒకసారి ఈ వూరిలోకి దిగిన తర్వాత ఆ స్త్రీని సన్మార్గంలోకి మళ్ళిద్దామన్న కోరిక సాధారణంగా ఏ పురుషుడికీ రాదు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఆమె బాధ్యతను స్వీకరించినా - ఆ వ్యక్తి చివరివరకూ ఆ స్త్రీని చేరదీస్తాడన్న నమ్మకం వుండదు. ఈ విషయంలో నేనొకసారి మోసపోయాను. అలా మోసపోయి, ఇంకే గత్యంతరమూ లేక మళ్ళీ ఈ వూరిలోకి దిగవలసి వచ్చింది." అని చెప్పింది రాణీబాల.

వార్తలు

రామచంద్రవరంలోని లయన్ రేడిస్ ఆస్టిలియరీ - రూప్సి మహిళా సమాఖ్య ద్వితీయ వార్షికోత్సవాలు ఈ మధ్య జరిగాయి. 1976-77 సంవత్సరానికి కార్యవర్గం ఎన్నిక జరిగింది. కె. సరోజినీదేవి - అధ్యక్షురాలు; డి. రాజేశ్వరి - కార్యదర్శి; వై. రాజకుమారి - కోశాధికారిణి. ఈ సమాఖ్య కుటుంబ సంక్షేమాలయస్సీ, కూచిపూడి నాట్యశాలనూ, పుస్తక భాండాగారాన్నీ నడుపుతున్నది. ఈ మధ్యనే మూడువేల రూపాయల వ్యయంతో, బస్సు ప్రయాణీకులకు 'షెల్టర్' కూడా నిర్మించింది!

అమె కథనం విన్న తర్వాత, తన బ్రతుకు తెరువుకోసమని - వేళ్ళ మరొకరిని ఆకర్షించి నప్పుడు - ఆ 'వ్యక్తి' సంసారజీవితం ఎలా నాశనమై పోతుందో అర్థమైంది. అలా 'అజయ్' అనే వ్యక్తి-ఈమె కారణంగా కలకత్తా వదిలి-ఇప్పుడు అస్సాంలో వుంటున్నాడట.

ఈ అజయ్ కు కలకత్తాలో ఒక నగలదుకాణం వుండేది. అతని భార్య సుజాత సౌందర్యవతి. చాలా సౌమ్యురాలు.

ఒక రోజు-రాణీబాల అతని నగలదుకాణానికి వెళ్ళి ఒక నెక్లెసును ఖరీదు చేసింది. అజయ్ అమె అందానికి దిగ్భ్రమ చెందాడు. రాణీబాల నెక్లెసుకు డబ్బు చెల్లించి, అజయ్ ను కవ్వించాలని, ఆ నెక్లెసును అతనికే ఇచ్చి, తన మెడలో అలంకరించమని కోరింది. అంతే! ఆ క్షణంలో అజయ్-మోహానికి దాసుడయ్యాడు. ఆ మర్నాడే అతను రాణీబాల ఇల్లు వెదుక్కుంటూ ఇంటికి వచ్చాడు.

ఇద్దరూ ప్రేమికుల్లా కలిసిమెలిసి-నినిమాలకు షికార్లకు వెళ్ళడం ఆరంభించారు. రాణీబాల కోసం అజయ్ తన డబ్బును ఇష్టం వచ్చినట్లుగా చేయసాగాడు. వ్యాపారంపట్ల ఆశ్రద్ధ పెరగడంతో - క్రమక్రమంగా అతనికి నష్టం రాసాగింది. కొంతకాలానికి అజయ్ దివాలా తీశాడు. రాణీబాల గర్భవతి అయింది. తన భవిష్యత్తుపట్ల రాణీబాల ఆందోళన కనబరచింది. అమె ఆందోళనను అజయ్ మరోలా అర్థం చేసుకున్నాడు. 'ఎప్పుడూ ఈమె తనను దోచు కోడానికే ఆలోచిస్తూ వుందని' అనుకుని, రాణీబాలను తూలనాడి, ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. అతని భార్య సుజాత అతన్ని చూసి ఏమీ అనలేదు. అమె మౌనం అతన్ని మరింతగా క్రుంగతీసింది.

ఉన్న వూళ్ళో - మొహం చెల్లక - భార్యను తీసుకుని అస్సాం బయలుదేరాడు అజయ్. 'తనకు అన్యాయం చేయవద్దని-ఇంటికి రమ్మని'-నొకరు ద్వారా కబురు పంపించింది రాణీబాల. అజయ్ తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకోలేదు. ఆ దంపతులు అస్సాం వెళ్ళిపోయారు.

"ఇప్పుడు చెప్పండి....వేళ్ళ జీవితం గురించి మీరు ఏమనుకుంటున్నారు?" అని అడిగింది రాణీబాల.

అమెకు నేనేం సమాధానం చెప్పగలను? □

సాంఘిక సంక్షేమ కార్యకర్తల సభ

జూలై 11 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమ సలహా సంఘం అధ్యక్షాన సాంఘిక సంక్షేమ కార్యకర్తల సభ జరిగింది. గవర్నరు శ్రీమతి శారదాముఖర్జీ సంక్షేమ కార్యకర్తలమధ్యేకించి ఉపన్యసించారు. సర్కారు జిల్లాల ప్రణాళిక అభివృద్ధి మండలి అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి భవనం జయప్రద అధ్యక్షత వహించారు.

రాష్ట్ర సంక్షేమ సలహా సంఘం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి పి. వి. చెల్లాయమ్మ కృష్ణయ్య స్వాగతం చెబుతూ, 'దేశానికి యిద్దరు మహిళా గవర్నర్లను ఇదివరలో అందజేసిన మన రాష్ట్రం, ఇప్పుడొక సంఘసేవావరురాలిని గవర్నరుగా పొంది స్వాగతం చెప్పడం అదృష్టంగా భావించాలి' అన్నారు.

అధ్యక్షత వహించిన శ్రీమతి భవనం జయప్రద 'జనాభాలోని స్త్రీలు-బాలల సంక్షేమం గురించి శ్రద్ధ వహిస్తే, సంఘం యావత్తు క్షేమంగా వుంటుంది కనుక, యీ కార్యక్రమాలకే అత్యధిక ప్రాధాన్యత, ఇవ్వాలి' అన్నారు.

రాష్ట్ర గవర్నరు శ్రీమతి శారదాముఖర్జీ ఆనాడు సభకు హాజరైన ప్రముఖ సంక్షేమ కార్యకర్తలను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ-'ఇటీవలి కాలంలో సంక్షేమం అంటే ఆర్థిక క్షేమం అని అర్థం చెప్పకోవలసి వస్తోంది. వా చిన్నతనంలో సంఘసేవ లక్ష్యాలు వేరు. ఇప్పుడు చిన్నతరగతి, మధ్యతరగతి స్త్రీలంతా ఉద్యోగాల్లోకి వస్తున్న సందర్భంలో యివ్వలి సమస్యలు వేరు' అన్నారు. "దేశానికి యిద్దరు మహిళా గవర్నర్లను ఇచ్చినందుకే కాక, దేశంలో సంఘం సంక్షేమానికి ఒక సౌష్ఠవ

స్వరూపాన్ని యిచ్చిన శ్రీమతి దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖ్ ఆంధ్ర వనిత కావడం కూడా మారంతా గర్వించదగిన విషయమే" అన్నారు.

ప్రసంగం కొనసాగిస్తూ అమె-"సంఘ సంక్షేమ సంస్థ అంటే తీరుబాటు వన్న ఏ కొద్దిమంది స్త్రీలో సరదాకి నడిపే విషయం కాదు. విజ్ఞానం, సమర్థత చాలా అవసరం. జమా ఖర్చులు, అడిటు చాలా ముఖ్యం. అందువల్ల తగిన చదువు, శిక్షణ వన్న కార్యకర్తలను జీతాలిచ్చి నియమించి, వారి చేత పని జరిపించాలి. తీరుబాటున్న సంవన్న స్త్రీలు కమిటీల్లో వుండి తమకు చేతవైన పని చేస్తూండవచ్చు. ఐతే జీతం తీసుకుని పనిచేసే వారిలో కూడా సంక్షేమ కార్యక్రమాలంటే అభిరుచి వుండాలి," అన్న అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు.

సంక్షేమరంగం ఎక్కువగా గ్రామాలపై దృష్టిని సారించాలని ఉద్బోధిస్తూ శ్రీమతి శారదా ముఖర్జీ-"అక్కడ ఎన్నో ఆచారాలూ, వద్దతులూ, సమస్యలూ వున్నాయి. మనం ఏ ప్రగతి, అభ్యుదయం దోదించినా కుటుంబ గాంధీకి భంగం కలగకుండా జాగ్రత్త పడాలి. గ్రామాల్లో పని చేయడానికి వెళ్ళే వారు కూడా తమ వేషభాషలు ఎబ్బెట్టుగా లేకుండా చూచుకోవాలి" అన్నారు.

నిర్మోహమాటంగా కానొక మాట అంటానంటూ అమె-భర్తల అధికార హోదాలమబట్టి భార్యలను కమిటీల్లో నియమించడం మనం తరచుగా చూస్తుంటామనీ, అది ఒకవాడు సమంజసంగానే కమపించినా యిప్పుడు స్వయంశక్తి, సమర్థతా వన్నవారే పదవుల్లోకి రావడం సబబని గుర్తించాలనీ అన్నారు.

రాష్ట్ర సంక్షేమ సలహా సంఘం ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి బి. కస్తూరబాయి కృష్ణంరాజు వందన సమర్పణ చేశారు. కుమారి గీత జాతీయగీతం పాడారు. జె. ఆర్.

పాడుగున దబ్బులతో డాబ్బింగ్ డాబ్బు

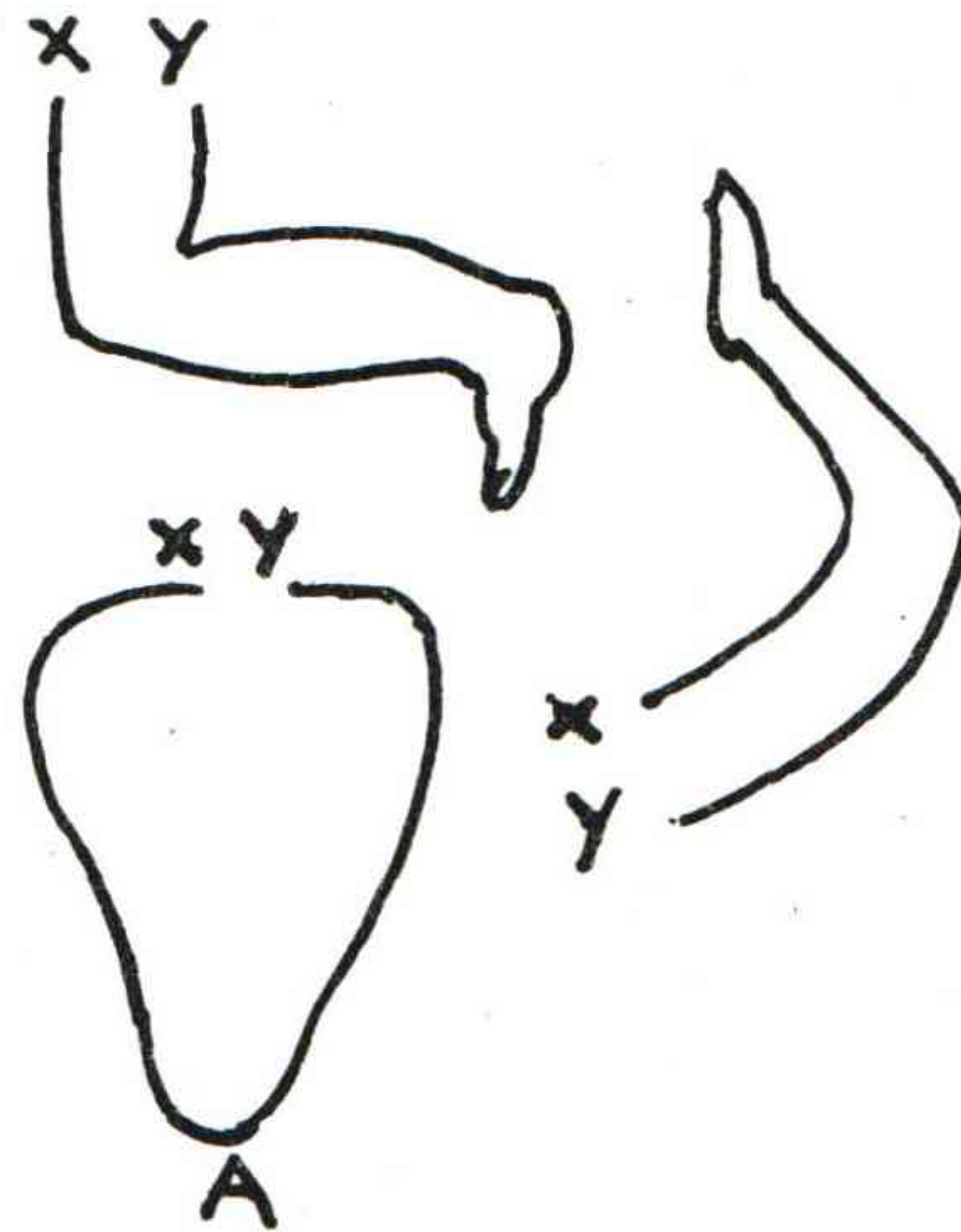
పొడుగు వుండే డబ్బులతో అందమైన నాట్యం చేసే అందమైన బొమ్మలను చేయొచ్చు.

కావలసినవి:- బాళి పాడుగు డబ్బు; అందమైన ఫేస్ (ఇది బజార్లో గాజుల దుకాణాల్లో దొరుకుతుంది); ఫేస్ యే రంగులో వుంటే ఆ రంగు బట్ట $\frac{1}{4}$ మీ; హాయిర్ (మూడు పాయలు రెండు బొమ్మలకి వస్తాయి); రంగు రంగుల నన్నని పూసలు; చమ్మిలు; దూది; నల్లబట్ట-చిన్న ముక్క.

బొమ్మలో మదిరిగా బట్టను రెండు మడతలు మీద చేతులు, మొండెము గీసి మిషన్ మీద ఈ గీతమీదుగా రెండేసి కుట్టు వేయాలి. (మూడుగా చేతులకు $1\frac{1}{2}$ అం. మొండెమువకు $2\frac{1}{2}$ అం. అయినా మొహానికి తగ్గ లావు చూసుకోవాలి) కుట్టను వదిలి కాస్త ఎడంగా దేవికది కత్తిరించాలి. X. Y ల దగ్గర ఓపెన్ వుండాలి. ఓపెను (X. Y.) ల గుండా కొద్ది కొద్దిగా దూదిని తీసుకొని ఎక్కించాలి. బాగా గట్టిగా కూరాలి. ఇదేవిధంగా చేతులు, మొండెము తయారుచేసుకొన్నాక X. Y. లు మూసేసి గట్టిగా కుట్టాలి.

తలకి నల్లబట్ట 2 అం. బట్ట తీసుకొని మెడ పై బాగంనుంచి మొహం (అంచు వుంటుంది) చుట్టూ కుట్టాలి. తర్వాత వెనక కొనలు కొద్దిగా క్రాస్ గా కుట్టాలి. మెడ దగ్గరికి వచ్చేసరికి కొద్ది నన్నంగా వుండాలి. మెడ రెండు కొనలు కలిపి కుట్టాలి. మెడ కింద ఓపెన్ వుంటుంది. దీని ద్వారా దూదిని కూరాలి. మొహానికి వాళ్ళిచ్చిన అంచు దగ్గర కుట్టాక మదురు ఎత్తుగా వుంటుంది. నన్న నల్లబట్ట పీలిక తీసుకొని నదురు వదిలి వైన వంపులుగా కుట్టాలి. 5 అం. జట్టు తీసికొని ఒక అంగుళం

నల్లబట్ట మీదికి వచ్చేలాగున మిగతాది ఇవతలికి వదిలి కుట్టాలి. ఇలా కొద్దికొద్దిగా జట్టు తీసుకొని

తలచుట్టూ కుట్టి ఈ అంగుళం జట్టు తలపై అదిమి పెట్టి గట్టి కుట్టేయాలి. మదుటి వైవంపులు కూడా జట్టుతో కుట్టుకోవాలి. ఇప్పుడు మిగిలిన 4 అం. జట్టును వెనక్కి దువ్వి నల్లబట్ట పీలికలు చుట్టులుగా పెట్టి ఈ జట్టు కప్పుతూ ముడి అమర్చాలి. మొండెనికి X. Y. ల దగ్గర మెడని గట్టిగా అదిమి తల కుట్టేయాలి. తెల్లబట్టతోనే చెస్టు కుట్టి దూది కూరాలి. జాకెట్ కుట్టి తొడగాలి.

శుభ్రపరచిన పాడుగు డబ్బు తీసికొని అందులో పనికిరాని బట్టలు కుక్కాలి. అంటే బదువుగా వుండి నిలబడటానికి అన్నమాట. మొండెమును అందులో దూర్చి లంగా కొలతలు తీసికొని లంగా కుట్టాలి. లంగా, జాకెట్ ఒకే రంగు అయితే బావుంటుంది.

లంగామీద జాకెట్ మీద చెమ్మిలతో పూలు కుట్టాలి. ఇప్పుడు అలంకరణ చేతులకి నన్న పూసలతో గాజులు వేయాలి. మెడ అతుకు తెలికుండా పూసల గొలుసులు వేయాలి. తెల్లని నన్నని పూసలతో వెనక ముడి చుట్టూ అలంకరించాలి. ఇవే పూసలతో పాపిట బిళ్ళ కుట్టి ముందువేపు చెమ్మిలు కుట్టాలి. చెవులకు పూసలు కుట్టాలి. పూసలతో చెమ్మిలతో ఇష్టమయిన అలంకరణ చేయొచ్చు. ఇవి చేసేటప్పుడు ఇవి పూడకుండా అక్కడక్కడ టాకాలు వేస్తే అవి కదలకుండా వుంటాయి. చేతుల కొనల దగ్గర ఎర్ర దారంతో టాకాలు వేయాలి (గోళ్ళన్నమాట).

అలంకరణ చేశాక డబ్బులో బొమ్మ (మొండెం ఎ) ను దూర్చి గట్టిగా వుండటానికి కాస్తంత దూది తీసికొని మొండెం చుట్టూ కూరి గట్టి చేయాలి. ఇప్పుడు లంగా వేసి వల్లె తీసికొని రెండు కొనలు రొమ్ముల మధ్య పూస, చెమ్మి వేసి కుట్టాలి. దీని మధ్య దాన్ని కొప్పు దగ్గర టాకా వేయాలి. (బొమ్మలో చూడండి.) లంగా, జాకెట్ ఎరువుని అయితే వల్లె తెల్లనిది. ముందే లంగా తొడిగి పూసలు కుడుతుంటే అది డబ్బులోంచి పూడి వస్తుంటుంది. అలంకరణ పూర్తి అయిన తర్వాత లంగా వల్లె వేస్తే సులువుగా వుంటుంది. చెయ్యటానికి కష్టంగా వున్నట్లే కదూ? కాని చాలా తేలిక. ఇవి అద్దాల బీరువాల వుంటే కొన్న బొమ్మలనుకుంటారంటే నమ్మండి. ఇవే డబ్బులు ఉపయోగించి లుంగీ తొడిగిన అమ్మాయి బొమ్మలను, చీర సింగారించిన అమ్మ బొమ్మలను కూడా చేసుకోవచ్చు.

—దేవులపల్లి కామేశ్వరీశర్మ

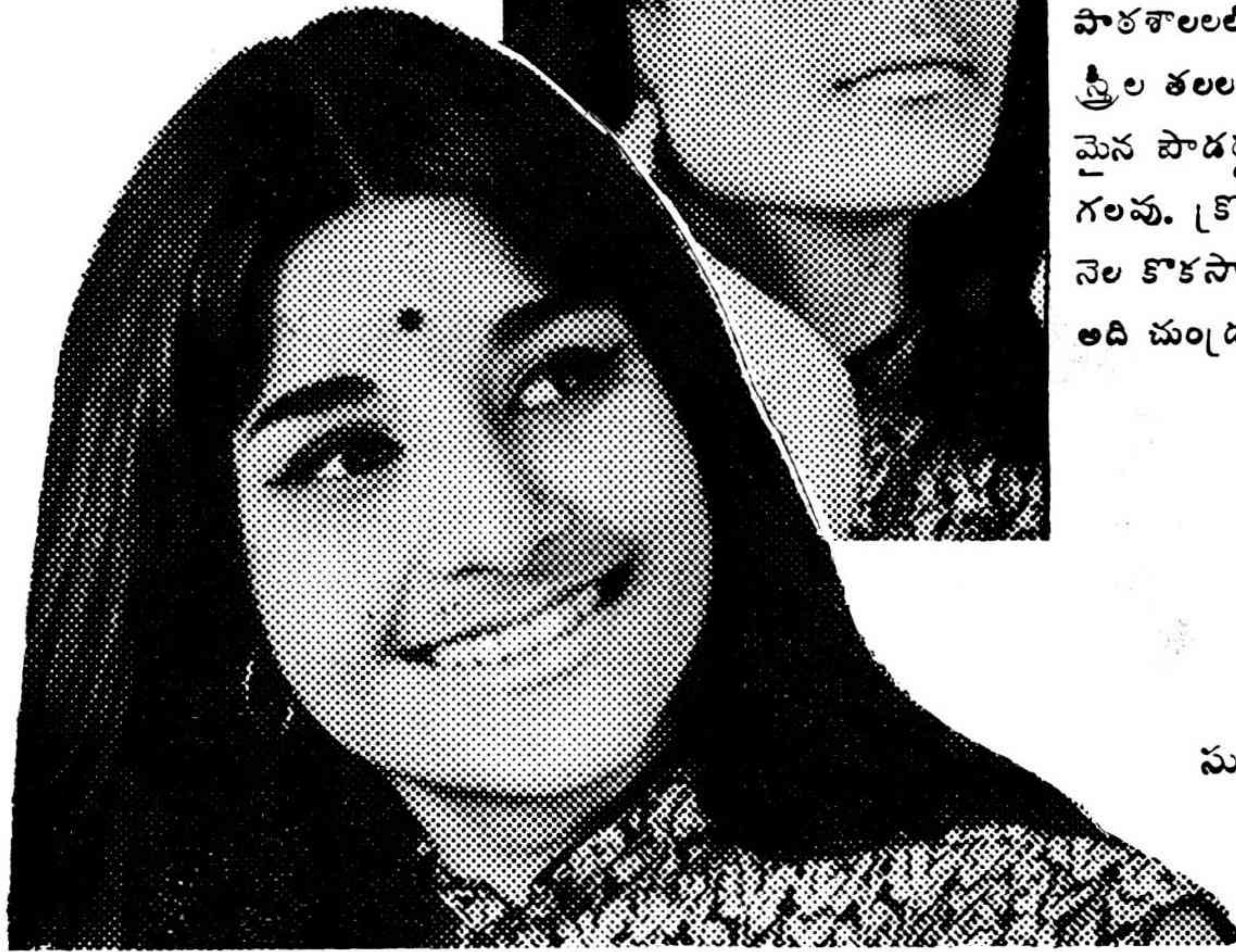

నూలు చీరలు

నూలు చీరలు కట్టుకుంటే హాయిగా ఉంటుంది. ఏ పండగో పబ్బమో వస్తే పట్టు చీరలు కట్టుకున్నా, మామూలుగా నూలు చీరలు కట్టుకుంటేనే బావుంటుంది. 'ప్రింటెడ్' నూలు చీరలు ఇటీవల రకరకాల డిజైన్లలో వస్తున్నాయి. ఆధునికయువతులు ఈ చీరలను తమకు నచ్చిన దుస్తులుగా మలచుకోవచ్చును. ఇక్కడి వర్ణ చిత్రాలలోని మాడల్స్ ప్రింటెడ్ చీరలలోనూ, వాటిని ఉపయోగించి రూపొందించిన దుస్తులలోనూ ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తున్నారు.

పేల వలన మీ
ఆనందానికి
భంగం
కలిగించకండి.

పేలు సాధారణముగా పిల్లలను, స్త్రీలను
బాగా పీడిస్తాయి. అవి దుర్భరమైనవే కాని
వాటి నిర్మూలనకు విషపూరితమైన పొడర్లు
మరీ దారుణమైనవి.

మీరు శుభ్రంగా ఉన్నంత మాత్రన పేల భార నుండి రక్షించుకోలేరు.
పాఠశాలలో పిల్లల తలలలోనికి పేటీ తేలికగా ప్రవేశిస్తాయి. అవి
స్త్రీల తలలలో కూడా తేలికగా ప్రవేశిస్తాయి. గుర్తుంచుకోండి. విషపూరిత
మైన పొడర్లు మీ జాట్లు, మాడ మరియు మృదువైన చర్మానికి హాని గల్గించ
గలవు. క్రొత్త, పేల వినాశని యగు సువాసన గల తెలం 'లైసెల్'
నెల కొకసారి రాస్తే పేలు, ఈపి నుండి అద్భుతమైన రక్షణ నిస్తుంది.
అది చుండు కూడా తొలగిస్తుంది.

లైసెల్

సువాసితమైన పేల వినాశని

సుజానిల్ కెమో ఇండస్ట్రీస్, పూనా -33

EXPRESSO/SCI/77

బిటెక్స్
సౌందర్య సాధనములు

ARAVIND LABORATORIES MADRAS-600 033

సాధారణంగా చాలామంది వ్యక్తులు తమకు కావలసిన సుఖాలు, సౌకర్యాలు, వసతులు.... వీటినే అన్వేషిస్తూ-జీవిత గమ్యాన్ని చేరుకోవాలని అనుకుంటారు. ఇవన్నీ తమ జీవితానికి సరిపడా వున్నవారు, ఇంకా సుఖ భోగాలను పొందాలని, మరిన్ని విలాసాలను అనుభవించాలని ఆశిస్తారు. ఐతే, సుఖ జీవితానికి సరిపడే సౌకర్యాలు గలవారు, విలాసాలు అనుభవించడానికి తగిన స్తోమత వున్నవారు, వాటిని కాలదన్ని, నిస్వార్థంగా ప్రజాసేవ చేయాలన్న ఆశయంతో, అందుకు తాము ఎంత శ్రమపడవలసి వచ్చినా లెక్క చేయనివారు ఎక్కడైనా చాలా కొద్దిమందే

గ్రామ సేవిక మూలకం

వుంటారు. అటువంటివారిని మనం విశిష్ట వ్యక్తులుగా గౌరవిస్తాము. అలా-ప్రజాదరణను, కేంద్ర ప్రభుత్వ గౌరవాన్ని పొందిన వనితలలో ఒకరు-గ్రామ సేవిక కుమారి మాణిక్యం.

1974-75లో 'భారతదేశపు విశిష్టమైన గ్రామ సేవిక'గా జాతీయ స్థాయిలో అవార్డ్, ఐదువేల రూపాయల నగదు బహుమతి పొందిన కుమారి మాణిక్యం అక్షరాలా విశిష్టమైన గ్రామ సేవికగా కనిపిస్తారు. ఆమె కాంచీపురానికి సమీపంలో వున్న 'వశత్తోట్లం' గ్రామంలో ఒక వ్యవసాయ కుటుంబంలో పుట్టారు.

అప్పట్లో-అంటే దాదాపు 37 సంవత్సరాల క్రితం-ఆ గ్రామంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలంటూ ఏమీ కనిపించేవికావు. 'ఆడపిల్లలకు చదువెందుకు?' అనే ఆలోచనలు కొందరు పెద్దవాళ్ళలో వుండేవి.

మాణిక్యం పుట్టిన కుటుంబంలోని పెద్దలూ ఆమె గురించి ఆ విధంగానే ఆలోచించారు. కానీ చదువుకోడానికి వెళ్తున్న పిల్లలను చూస్తున్న మాణిక్యానికి-ఆ చిన్న వయసులోనే చదువువల్ల కలిగే ప్రయోజనం ఏమిటో అర్థమైంది. తననూ బడికి పంపించమని పెద్దవాళ్ళను కోరింది-అల్లరి చేసింది. ఏడ్చింది....ఏడిపించింది! ఎలాగైతేనే-తను అనుకున్నది సాధించింది.

బడిలో-పిల్లలందరూ ఒకేలా వుండకపోవడం, కొందరు పిల్లలు ఖరీదైన దుస్తులతో ఆదంబరంగా

కనిపించడం, మరికొందరు దీనంగా కనిపించడం చూసింది. ఆ పరిస్థితిలో ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు తలెత్తాయి. మాణిక్యం-పేదపిల్లలతో నేస్తం కట్టింది. వాళ్ళకు చిన్న చిన్న సహాయాలు చేయడం ఆరంభించింది. 'దీనస్థితిలో ఉన్నవారికి సహాయం చెయ్యాలన్న భావన' అలా మాణిక్యంలో మొలకెత్తింది. ఆ భోరణి ఆమెతోపాటే పెరుగుతూ వచ్చింది.

మాణిక్యం ఎన్. ఎన్. ఎల్. సి. పానైంది. 1962 లో తమ గ్రామంలో ప్రారంభించబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలలో కొంతకాలం ఉపాధ్యాయినిగా పనిచేసింది. ఐతే-గ్రామంలో నివసించే పేద ప్రజలు చాలాకాలంగా అనేక సమస్యలకు లోనవుతూవుండడం చూస్తున్న మాణిక్యం-తను ఉపాధ్యాయినిగాకంటే గ్రామ సేవికగా వారికి ఎక్కువ సేవ చేయడానికి అవకాశం వుంటుందని గ్రహించింది. అందువల్లే-కోయంబత్తూరుకు సమీపంలో వున్న భవానీ సాగర్ కు వెళ్ళి, అక్కడ 'గ్రామ సేవిక'గా శిక్షణపొందింది.

శిక్షణానంతరం నెలకు ఇరవై రూపాయల పారితోషికంతో గ్రామ సేవికగా మాణిక్యం తన సేవా జీవితాన్ని ఆరంభించింది. చాలా కొద్ది కాలంలోనే ఆమె పేద ప్రజలందరి ఆదరాభిమానాలనూ సంపాదించింది.

"గ్రామ సేవికగా మీరు నిర్వహించవలసిన

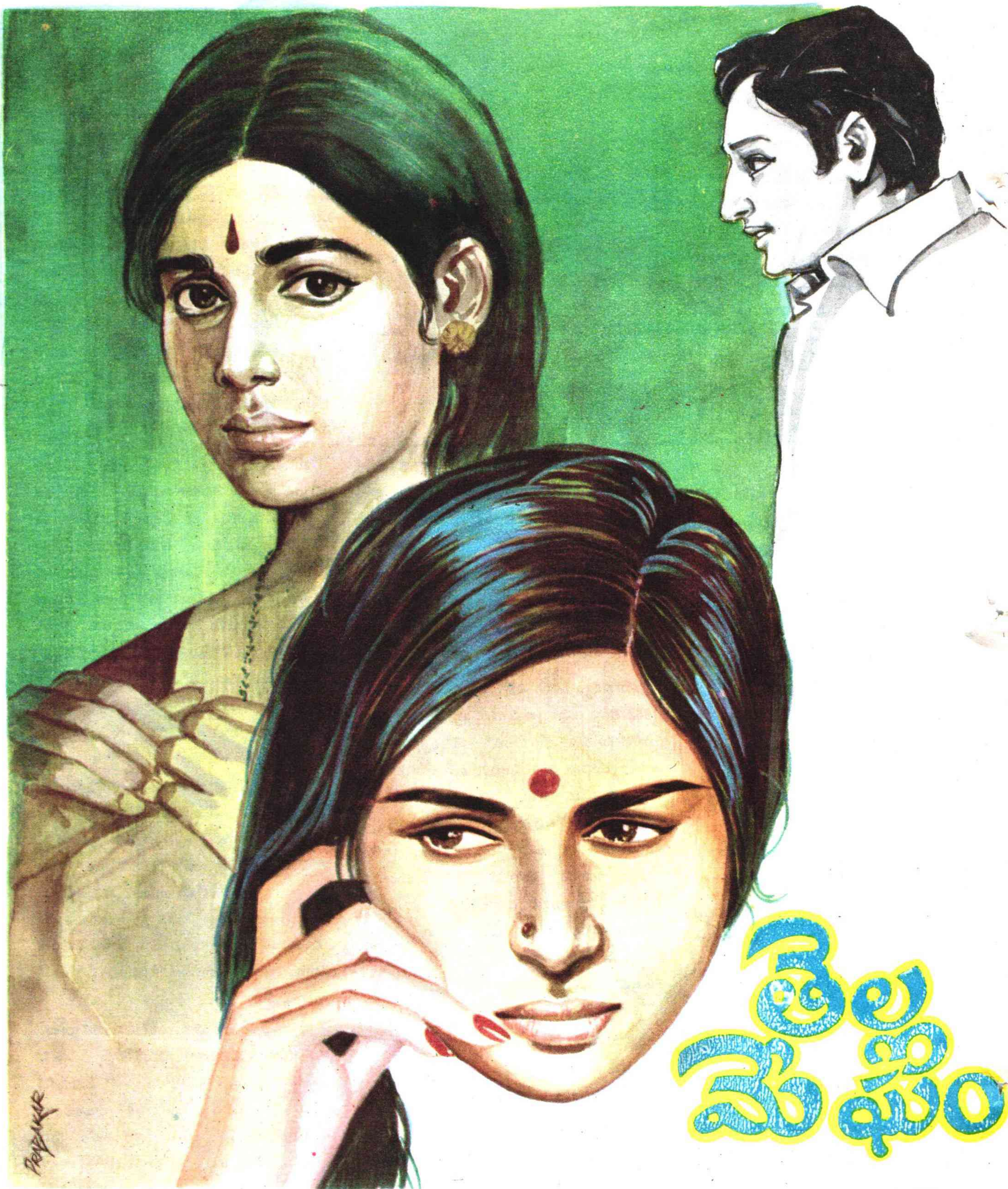
బాధ్యతలు ఏమిటి?" అన్న ప్రశ్నకు సమాధానంగా కుమారి మాణిక్యం తన కార్యక్రమాలను గురించి విశదంగా చెప్పారు.

"గ్రామ సేవికలు-గ్రామంలో ఉన్న ప్రజల సంక్షేమం కోసం కృషిచేయాలి. ముఖ్యంగా మాతా, శిశు సంక్షేమ కార్యక్రమాలను గురించి ప్రిలకు వివరంగా చెప్పడం, గృహ నిర్వహణ, పరిశుభ్రత, పొదుపు పథకాలు, వ్యవసాయంలో వస్తున్న నూతన విధానాలు....ఇలా గ్రామాభివృద్ధికి దోహదం చేసే పలు విషయాలను ప్రజలకు బోధిస్తూ, వాటిని ఆచరణలో పెట్టడానికి వారికి సహకరించాలి. మనదేశంలో ఎన్నో వెనుకబడిన ప్రాంతాలు వున్నాయి. సేవ చెయ్యాలన్న భావం వుండాలే కాని ప్రజల అభివృద్ధి కార్యక్రమాల కోసం గ్రామ సేవికలు చేయవలసిన కృషి ఎంతైనా వుంది" అన్నారు కుమారి మాణిక్యం.

మాణిక్యం మధ్య తరగతి కుటుంబంలోంచి వచ్చింది. గ్రామ సేవికగా ఆమెకు నెలకు జీతం వస్తున్నా. నిజానికి ఆ జీతం కోసమనే ఆమె పనిచేయనక్కరలేదు. తనకు సుఖవంతమైన జీవితమే కావాలని కోరుకుంటే, అందుకు అవసరమైన అన్ని వసతులు, సౌకర్యాలు కల్పించగల స్తోమత-ఆమె కుటుంబ సభ్యులకు వుంది. కానీ మాణిక్యం వాటిని నిరాకరించింది. "విలాసాలు, సుఖభోగాలు-స్తోమరితనానికి, వక్రమార్గాలకు దారి తీయిస్తాయి. మా వాళ్ళతో కలిసి వుంటే-నేనూ వాటి ప్రలోభానికి గురవుతానేమోనని నా అనుమానం. అంచేతే నేను నిరంతరం గ్రామ సేవలోనే-పూరూరూతిరుగుతూ వుంటాను. ఒక్కో గ్రామంలో నేను బస చేసే ఇంటి యజమానులు-నా ఉద్యోగ బాధ్యతలు గురించి, నా గురించి విన్న తర్వాత-నేనెంత బ్రతిమాలినా అద్దె తీసుకోరు. ప్రతి గ్రామంలోనూ పేద ప్రజలు నన్ను 'అక్కా' అని ఎంతో అభిమానంతో పిలుస్తుంటారు. వాళ్ళ సహృదయత, ఆప్యాయత నన్ను కదిలించి వేస్తాయి" అంటారు మాణిక్యం.

మాణిక్యం వయసు 37 సంవత్సరాలు. 'మీరెందుకు వివాహం చేసుకోలేదు?' అని ప్రశ్నిస్తే-ఆమె సమాధానం: "వైవాహిక జీవితం-నా జీవిత ధ్యేయానికి అటంకంగా పరిణమించవచ్చు. ప్రజలకు నిరంతరం సేవ

[46 వ పేజీ చూడండి]

వంటింట్లోంచి అంట గిన్నెలు పనిమనిషికి వేదామని వాకిట్లోకి తెస్తున్న కారదకు సన్నగా ఏదో ప్రశ్న వినవస్తే వీటి గేటువైపు చూసింది.

“రామ్మూర్తిగారిల్లు ఇదేనాండీ?” ఒక చేత్తో పెట్టె పట్టుకుని అడుగుతోంది ఎవరో ఒకామె. సన్నగా వుంది. వయసు ఇరవై వుండొచ్చు. అప్పుడే ఆమెని తీసుకువచ్చిన రిక్షా వాడు వెళ్ళిపోతున్నాడు.

“ఇదే. రండి రోపలికి!” ఆహ్వానం పలికి చేతిలోని గిన్నెలు పనిమనిషికి వేసేందుకు వెళ్ళింది కారద.

ఆమె మెల్లగా రోపలికివచ్చి పెట్టె ఒకవారగా వుంచి కుర్చీలో కూర్చుంది. కారద చేతులు తుడుచుకుంటూ గదిలోకివచ్చి “అయన స్నానం చేస్తున్నారు కూచోండి” అని చెప్పి వంటింట్లోకి వెళ్ళి కాఫీ తయారుచేసే పనిలో పడింది. ‘ఎవరబ్బా, చుట్టమో స్నేహితురాలో’ అనుకుంటూ భర్తవంక చుట్టాల గురించి ఆలోచించడం మొదలెట్టింది. అయినా ఈమె ఆచూకీ ఆమెకేమీ అంతు దొరకలేదు. ‘సరే అయన స్నానం కాఫీ’ అనుకుంది.

మొలకి తువ్వలు చుట్టుకుని గదిలోకి విసురుగా రాబోయి ఎవరో ‘జవరాలు’ వుండటం గమనించి వెనక్కితగ్గి అటుంచి ఆటే వంటింట్లోకి పరిగెత్తి నట్టు దూరి “వచ్చింది ఆడవాళ్ళని చెప్పక్కర్లే. వెళ్ళి ఆ పంచ, బనీసు ఇలా తీసుకురా!” అని కసురుకున్నాడు రామ్మూర్తి.

ఆ అమ్మాయి నిలబడి గదిలోని పోటోలకేసి చూస్తోంది. మూర్తి వచ్చిన సవ్వడికి ఇటు తిరిగి చూసింది.

“నాపేరు కమల-ఖమ్మంనించి వస్తున్నాను. మీ రామారావు బాబాయిగారు మాకు తెలుసు” పరిచయం చేసుకుంటూ నమస్కారం పెట్టింది.

“ఇదేరావడమా-” నమస్కారం అందు కుంటూ అన్నాడు.

“అవునండీ-మూడురోజులయింది. త్రైనింగ్ కి అర్హులవచ్చి-నిన్నా మొన్నా ఆ సర్టిఫికేట్లు అవీ

సంపాదించేందుకు అయిపోయింది. పైగా ఈ హైద్రాబాద్ లో ఎవరూ తెలిసినవాళ్ళు లేరంది. మీ బాబాయిగారు నా అవస్థ చూసి ఈ చీటీ ఇచ్చి పంపారండి!” కొత్త లేకుండా చెప్పకుపోతోంది.

కారద కాఫీకప్పుతో అలాగే నిలబడివుంది. పులుస్తాపు కామాల లేకుండా పడ్యం అప్పచెప్పి నట్టు ఆమె వల్లిస్తూంటే ‘గడుసు ఏడమే’- అనుకుని కాఫీ అందిచ్చింది.

“థాంక్స్!” అందుకుంటూ కారదకి మంచి నవ్వుకటి బహూకరించింది.

మూర్తి చీటీ చూసుకున్నాడు. బాబాయిగారికి బాగా తెలిసున్న స్నేహితుడి కుమార్తె ఈమె. తండ్రిపోయి రెండేళ్ళయిందట-పెద్ద కుటుంబం- అందులో ఈమే పెద్దమ్మాయి. పది, ఏడు క్లాసుల్లో ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు. చిన్న క్లాసుల్లో ముగ్గురు తమ్ముళ్ళు వున్నారు. బాంక్ లో నెలక్షన్ వచ్చింది. ముందు త్రైనింగ్ వుండటం-‘ఎవరూ ఈ అమ్మాయికి తెలిసినవాళ్ళు లేరు. నీ యింట్లో వుంచుకొని జాగ్రత్తగా చూడు’ అని వ్రాశారు బాబాయి.

మూర్తి ఆమెవేపు చూశాడు. అప్పటికి ఆమె కాఫీ ముగించి అతనికేసే చూస్తోంది.

“ఎన్నాళ్ళు త్రైనింగ్?”

“ఆరు నెలలు వుంటుందండీ. ఈ సంవత్సరం ఏప్రిలందరూ సగం సగం చదువుల్లో వున్నాను. పైగా అక్కడ వ్యవహారాలున్నాయండీ. ఈ ఏడాది గడిస్తే అమ్మ ఏల్లలు ఇక్కడికే వచ్చేస్తారండి.”

కారదకి అయోమయంగా తోచి రోపలికి జారుకుంది ఆమె తాగిన కాఫీకప్పు అందుకుంటూ.

రోపలికివచ్చి కారదతో అంతా చెప్పాడు.

ఆమె ఏం మాట్లాడలేదు. ఇబ్బందిగా మొహం పెట్టింది.

వాదోపవాదాలకి తగిన సమయం కాదు. ఎలా అయితే అలా అవుతుందని-“సరే, నాకు ఆఫీసుకి తైమవుతోంది. భోజనం వద్దించు!” అన్నాడు మూర్తి.

గదిలోకి వచ్చి ఆఫీసుకి పోయేందుకు అన్నీ సర్దుకున్నాడు.

“అయితే మీరెప్పుడు జాయినవ్వాలి-”

“రేపు జాయినవుతానండీ-”

“సరే ఇవాళ రెన్టీకదా-సాయంకాలం మాట్లాడుకుందాం-నాకు ఆఫీసుకి తైమయింది. వస్తాను”

భోజనం ముగించి ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు.

సాయంకాలం ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి ఆడ వాళ్ళిద్దరూ ఆప్తమిత్రుల్లాగ కబుర్లలో పడ్డారు. కారద మూర్తిని చూసి లేవబోతే, “మీరుండండి అక్కా, నే తెస్తాను కాఫీ-” అని కమలే లేచి వెళ్ళింది రోపలికి.

కారదకి తనని కమల ‘అక్కా’ అనడం అంత బాగ నివించలేదు - అంత కంటే అతన్ని ‘అన్నయ్యా’ అంటే బాగుండిపోను - అనుకుంటోంది!

ఇంతలో ప్లాస్కు, గ్లాసు పట్టుకుని కమల వచ్చింది.

“ఎలా వుంది మావూరు? బజారికి వెళ్ళారా?” పలకరించాడు, కమలను.

“ఎక్కడకి వెళ్ళలేదండీ - రాత్రంతా నిద్దర లేదు - కుత్రంగా స్నానం చేసి పడకేశాను. పగలంతా-” ప్రిగా మాట్లాడేస్తోంది అప్పుడే- అనుకుంది, కారద.

మూర్తి కాఫీ తాగి, “కారదా, అలా వెడదామా-” అన్నాడు.

“ఓ అరగంటాగండి-” అని చెప్పి కారద రాత్రి భోజనాల ఏర్పాటుకి తుది మెరుగులు దిద్దడానికి లేచింది.

రోజూ మూర్తి ఆఫీసునించి రాగానే ఆరున్నరా ఏడు అయ్యాక, ఇంటికి దగ్గర్లోనే వున్న పబ్లిక్ గార్డెన్స్ లో అలా ఓసారి తిరిగి ఇంటికి చేరుకోడం వాళ్ళకి ఆలవాటు. శనివారం అయితే నీనిమాకి పోతారు. పెళ్ళయిన ఈ ఏళ్ళుగలం నుంచీ ఇలాగే సాగుతోంది; ఏల్లలు పుట్టుకొస్తే మనకవన్నీ కుదుర్తాయా ఏమన్నానా - అంటూ హడావుడి చేస్తాడు మూర్తి. తను ఏమీ చదువుకోకపోయినా, పల్లెటూరునించే వచ్చినా ఈ ఏళ్ళుగలంలోనే తనను పూర్తిగా మార్చేశాడు. ఇప్పుడు తనని చూసిన వాళ్ళెవ్వరూ తను చదువుకోలేదంటే నమ్మరు. మూర్తికి జీవితం ప్రసాదించిన మొదటి వరం ఏమిటంటే ప్రతి దాన్ని తేలిగ్గా తీసుకోగలగటం. అతనికి ఈ ముప్పై యేళ్ళ జీవితంలోనూ దేని గురించీ నీరియన్ గా ఆలోచించాల్సిన అవసరం రాలేదు.

భక్తిమీసాటి హైమవతి

కమల కూడా లేచి వచ్చింది. “అంతా అయింది కదమ్మా-మీరు వెళ్ళిరండి - పోవు వేయించే కలిపేస్తే పచ్చడి అయిపోయినట్టే కదా” అంటూ పని కల్పించుకోడం మొదలెట్టింది.

కారదకి ఎలాగో అనిపించినా ఏమనలేక టాయిలెట్ అవడానికి లేచింది.

అంతా అయ్యాక మూర్తి “వాక్కూరు వుంటే ఏం తోస్తుంది? మీరూ రండి-” అన్నాడు.

“ఒక్కతేనే వున్నప్పుడే నాకు బాగా కాలం గడుస్తుందండీ - మీరు వెళ్ళిరండి-” అంది కమల వీడ్కోలు ఇస్తూ.

*

పచ్చికలో మోచేతుల మీద అనుకుని పడుకున్న మూర్తి-అతనికి ఎదురుగా మోకాళ్ళ మీద తల పెట్టి అతని మాటలు వింటున్న కారద-కూడా అదే ఆలోచిస్తున్నారు.

“బాబాయిగారు పంపినప్పుడు కాదనడం ఎలాగే-అందులోనూ ఈమె శాశ్వతంగా వుండి పోయేదా నీమన్నా-నీ యిబ్బంది నాకు తెలుసనుకో. కాని మనం ఇంత చిన్న విషయంలో తేలిపోవడం అంత బాగా తోచదు!”

“నేననేది అదికాదు-” అని ఆమె భర్త ముఖంలోకి చూసింది.

దూరం నించి సన్నటి వెన్నెలలాగా కురు స్తోంది నియోన్ లైటు కాంతి. ఆకుల నీడల్లో సహా మూర్తి ముఖం మీద ఆడుతోంది. అంత అమాయకమైన ముఖం. ఆ మనస్సులోని స్వచ్ఛ తను అద్దంలా ఎత్తి చూపుతూంటే-కారద తనలో రగులుతున్న ఆలోచనలకి సిగ్గుపడుతోంది.

ఎలా చెప్పడం-తమ మధ్య ఓ మూడోమనిషి. అందులోనూ వయస్సులో వున్న ఆమ్మాయి-జరగరానిది ఏదైనా జరిగితే? - ఏదెలా వున్నా చుట్టూవున్న పాళ్ళేమనుకుంటారు? ఈ ఆఖరు పాయింట్ బయటికి అంది.

మనసుకీ మనసుకీ ఎంత దూరం!

మూర్తి హాయిగా నవ్వేడు. తేలిగ్గా తీసి పారేస్తూన్నట్టు.

“చుట్టూవున్న వాళ్ళు ఎవరు కారదా. నువ్వే. నువ్వే. వేరు వేరు రూపాలు ధరించి నీమనస్సుని ప్రశ్నించుకుంటావు తప్ప-ఈ వూళ్ళో నిన్నూ నన్నూ అంత పట్టంపుగా చూస్తూ టైం వేస్టు చేసుకోడానికిది ఆరుమూరుకాదు. అయిద్రాబాదు. అలాంటి పిచ్చి పిచ్చి వూహలు మానేసి - నీకు

ప్రత్యేకంగా ఇదీ అనిపించేంతటి అభ్యంతరం వుంటే చెప్పు - ఆలోచిద్దాం. ఆమెకేం, ఇవాళ వుంటుంది. రేపు పోతుంది” అన్నాడు.

అతను నేర్చిన సంస్కారం ఆమెచేత “నాకు అభ్యంతరమే-” అనబోతున్న మనస్సుని నొక్కివేసింది.

*

“అక్కా, ఈ చీరె ఎలా వుండి చెప్పండి!” కమల ఓ రోజు సాయంకాలం ఆఫీసునించి వస్తూ అంది పేకెట్టు అందిస్తూ.

“చాలా బావుంది-” అంది చూస్తూ. రైట్ బ్లూలో ప్లేన్ జాకెట్.

“అయితే ఇది ఈ చెల్లెలి కానుక, మీకు-” సరదాగా తేలిగ్గా అనేసింది, కమల.

“నాకా!” నిర్ఘాంత పోయినట్టు, తుళ్ళిపడింది కారద ఏమిటిది-అన్నట్టు చూస్తూ.

“అవునక్కా-మీకే-మీ మంచితనం వల్లే నేనీ వూళ్ళో నిలబడగలిగాను. మీ ఆదరణ వల్లే బ్రయినింగులో అప్పుడే ఓ నెల హాయిగా గడిచి పోయింది. నా మొదటి నెల జీతం లోంచి మీకు నచ్చిన చీర తీసి యివ్వాలనుకున్నాను. కాదన కండి అక్కా-”

కారద కమలవేపు చూసింది. ఎంత దీనంగా అర్థిస్తోంది, తనను! అనునయంగా అంది: “అదికాదమ్మా, అక్కడ మీ అమ్మ వాళ్ళు అంత బాధల్లో వుండగా నూరూ, నూటపాతికాపెట్టి వాక్కసారిగా ఇప్పుడు నాకు ఈ చీర తియ్యకపోతే ఏమొచ్చింది-నువ్వు నేనూ ఎక్కడికిపోతాము? జీతం అంతా అమ్మగారికి పంపితే ఎంత సంతోషిస్తుంది చెప్పు - మొదటి నెల తీసేయాలా. నాకు చీర?” అంది కొంచెం మందలింపు కలిపి.

“కాని, నాకు ఇప్పుడు లభించే అనందం ఇంకోసారి తీస్తే రాదక్కా - దేవుడికి అనుకున్న రోజు తప్పించి వేరే రోజు కొబ్బరికాయ కొడితే ఎలా వుంటుంది చెప్పండి-”

“ఛ, దేవుళ్ళతో ఎందుకు పోలుస్తావు కమలా. మనం మనుషులం!”

“దేవుళ్ళంటే గుళ్ళల్లో వుండేవాళ్ళే కాదక్కా! ఇళ్ళలో, వూళ్ళల్లో వుండేవాళ్ళు కూడానూ-పైగా మాలాంటి వాళ్ళ రూపాల్లోనే వుంటారు.”

కారద నిజంగానే సిగ్గుపడింది. ఈ అమ్మాయితో ఇంకేం వాదించగలడు, తను!

ఆమె చేతిలో చీర వుంచి గబుక్కున ఆమె కాళ్ళపై పడింది, కమల.

“చఛ-ఏమిటమ్మా యిది-” అని కమలని లేపి, తల మీద చెయ్యేసి నిమిరింది, లాలనగా. ఆమెకీ మాటలు రావడం లేదు. తనకి మాత్రం ఏమంత అనుభవం వుందని, దండాయ పెట్టించు కోడంలోనూ, పొగ దులు స్వీకరించడంలోనూ!

కమల లేచి నిలబడి చెమ్మగిల్లిన కాళ్ళని వొత్తుకుందోంది, కారద కాపీ తేవడానికన్నట్టు వెళ్ళింది.

కమల ఆమె కూడా వెళ్ళి “అక్కా!” అంది ఏదో అభ్యర్థిస్తున్నట్టు.

కారద చూసింది ఏమిటన్నట్టు.

“రేపణ్ణుంచి పొద్దున్న వంట నే చేస్తానక్కా!”

“అదేమలాగ?”

“రాత్రి వంటయితే నాకు కుదరదు!”

“అసలు ఏపూట వంటయినా నువ్వు చెయ్యడం ఎందుకూ? నాకేమీ కష్టం లేదు. ఇద్దరికీ వొండ గలిగినదాన్ని మూడోదానివి నీకు వేరే వార్తాలా ఏమన్నానా-అయినా ఇప్పుడెందుకు, ఆ సమస్య?”

“అది కాదక్కా-నాకు వూరికే కూచో బుద్ధి వెయ్యడం లేదు. పైగా నాకు చాతవును కూడా-” అంతకంటే చెప్పలేకపోతోంది, కమల.

“నీకు చాతకాదనికాదు-అయినా పై పనులన్నీ రోజూ నువ్వే చేస్తున్నావుగా-”

కమల మరేమీ మాట్లాడలేదు. ఏదో గొంతు లోకి దిగని మందుని నోట్లో వుంచుకున్నట్టుగా బాధపడింది.

ఆ రాత్రి కమల అన్న మాటలు తెలుసుకుని మూర్తి అన్నాడు - “తనకి తాను కల్పించుకుని ఏదన్నా చేస్తే ఆమెకి తృప్తిమో-”

కారద చీకట్లోకి చూస్తూ వూరుకుంది.

*

మరోనెల గడిచింది.

ఈసారి జీతంలోంచి కమల కొంత డబ్బు తీసి కారదకు ఇవ్వబోయింది.

“ఈసారి ఏమయింది నీకు?” అన్నది కారద, తీసుకోకుండా.

“వూరికే-ఇంట్లో ఖర్చులు వుంటాయికదా అని!” నసుగుతూ అన్నది, కమల.

“నీకేమన్నా ఏదైనా ఏమిటి కమలా—నీవల్ల మాకు అదనంగా ఖర్చయితే అది నువ్వీచ్చినా మేం తీసుకున్నా అర్థం వుంది. మాకేమీ అటు వంటిది లేదు. ఇదిగో, నువ్వీలా మాటిమాటికీ మొహమాటపడితే ఏం బాగుండదమ్మాయ్—” ఖండితంగా అన్నట్టున్న ఆమె స్వరాన్ని కొత్తగా వింటున్నట్టు పీరియ బేరగా చూసింది. కమల.

గంటి పద్మశ్యామల

వదన తరగతి ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాస్ అయిన గంటి పద్మ శ్యామల (విజయవాడ) కూచిపూడి, భరత నాట్యాలను జోన్యంల సీతారామశాస్త్రిగారి దగ్గర అభ్యసిస్తూ—చాలాచోట్ల చాలా ప్రదర్శనలు కూడా ఇచ్చింది. గుంటూరులో ‘వ్రథమ బహుమతి’ కూడా పొందింది. వీణ కూడా వేర్చుకుంటున్న పద్మ శ్యామలకు, కేంద్ర ప్రభుత్వపు స్కాలర్ షిప్—వున్నది.

ఇది చాలా సున్నితమైన విషయం. ఏమన దానికి తోచడంలేదు, కమలకి.

“అదేదో ఆయనోనే చెప్పు!” అంది కారద. కమలనించి జవాబు రాకపోవడం చూసి.

“ఆయనో నేనెలా చెప్పేదక్కయ్యా! — ఆయనా ఖర్చు కాకపోవటం ఏమిటి? ఇదివరకు

ముప్పైకిలోలు తెచ్చేవారు. బియ్యం. ఇప్పుడెన్ని తెస్తున్నారు? ఇదివరకు పాలు ఎన్ని తీసుకునే వారు? ఇంకా ఇతర వెచ్చాలమాటేమిటి? ఎలా చూసినా నా గురించి ఖర్చు కొంచెమైనా ఎక్కువ అయివుంటుందే — ఇన్నెందుకక్కయ్యా. నన్ను మీ స్వంత కుటుంబంలో చేర్చుకొని అదరిస్తున్నది చాలక...” మూర్తి రాకతో చటుక్కున అగి పోయాయి. కమల నోట్లోంచి వస్తున్న మాటలు.

“ఏమండోయ్, మాట!” కారద గట్టిగా విలిచింది. భర్తని.

“వాద్దక్కా. పుచ్చుకోపోతే మానెయ్యండిగానీ ఆయనతో అనకండి. మీకు పుణ్యం వుంటుంది” అని గొణిగింది కమల. అప్పటికే వాళ్ళంతా చెమటలు కారిపోతుండగా.

మూర్తి బట్టలు మార్చుకొని వచ్చాడు.

“కమల మనల్ని సినిమాకి తీసికెడతానంటోందండీ!” అన్నది కారద స్లేటు మార్పి. నిజానికి ఆమెకి అదోలానే వుంది. ఆయనా తాపీగా అతనితో కదపవచ్చులే అనుకొంది.

“పెరిగుడ్—నేను రడీయే—”

ముగ్గురూ టాయిలెట్ ఆయి బయల్దేరారు.

దారిలో అన్నాడు మూర్తి—“కమలా మీ అక్కకయితే అంత మంచి చీర తీశావుకదా. మరి నాకేదీ, బహుమతి?”

“చాలాలు వూరుకోండి ఆ అమ్మాయి నిజమనుకోగలదు!” అంది కారద సీరియస్ గానే.

“బాగుంది. నువ్వు చెప్పేది. అవిడ నిజం అనుకోవాలనేగదా. నేనూ చెపుతా? — ఆయనా నువ్వు చెప్పు — ఇంటి పెద్దను నేనై వుండగా ముందు నీకు బహుమతి ఇవ్వడం ఏమిటి?”

కమలకోసక్క సిగ్గు ఇంకోసక్క అనందమూ కలుగుతున్నాయి. ఏమీ అనలేకపోతున్నది.

“ఏం కమలా. ఏ పాట ఆయనా విన్నాక వెంటనే రెండోసారి అదే వినడం అలవాటా. నీకు?” తెచ్చిపెట్టుకున్న చొరవతో అన్నాడు.

“అః! మీరు ఇలాంటి పాటలు పాడితే ఎన్నిసార్లన్నా వింటారు!” కారద గదమాయిస్తూ అన్నది.

“ఏం. ఎందుకు వూరుకోవాలంట — ఇంతకీ నా మాట ఏమంటుందిటా, మీ కమల?” కొంచెం ఎబ్బెట్టుగా వున్నా. అదేదో తెచ్చిపెట్టుకొని అంటున్నట్టు అంటున్న అతన్ని చూసి కమలకి నవ్వాగింది కాదు.

“చెప్పండి. మీకేం కావాలో?” అంది. మెల్లగానే.

“వోహో. అక్కడికి మీ అక్కయ్యని అడిగే ఇచ్చినట్టు!”

“అక్కయ్యకి అంటే నాకు తెలుసు. ఏమి వ్వాలో — మీరు....మీకు ఏదిష్టమో నాకెలా తెలుస్తుంది?” అంది కొంచెం కొంచెంగా మాటల్ని ఏరుతుంటూ. రైల్వాన్ని కూడా దీసుకుంటూ.

“చూశావా. కారదా. కమలంటే ఏమనుకున్నావ్. వెనక్కి తగ్గిపోతుందనుకున్నావుకదా?” అన్నాడు, ‘ఎంత నాటకం అదేనో చూడు!’ అన్నట్టుగా.

కారదకి ఏమిటో ఎబ్బెట్టుగా తోచినా “నేనేం అనుకోలేదలాగ!” అని మాత్రం అంది. రుచించని పదార్థం ఏదో గొంతులోంచి దిగుతున్నట్టుగా అనిపించింది ఆమెకి.

దగ్గర్లోనే వున్న సినిమా చూసి ఇంటికొచ్చారు.

బోజనాలయి, పడుక్కొబోయే ముందు కారద అన్నది: “కమల నూటయాలై రూపాయలివ్వబోయిందండీ. సాయంత్రం — నాకేమిటో పుచ్చుకోవాలనిపించలేదు. ఏదేదో చెప్పింది తను — ‘దానికవడం లేదా, దీనికవడం లేదా, నా వల్ల మీ ఖర్చులు అంతో యంతో పెరుగుతున్నాయి కదా’ అంటూ — నాకేమిటో ఎబ్బెట్టుగా తోచి వద్దనేశాను.”

“అలా వద్దనకూడదు. వ్యవహారం వ్యవహారమే. తను వూరికే కూచుని తింటున్నట్టు పీరియితే ఆమెకు మాత్రం ఏం సుఖం? పైగా మనకీ తనకీ ఏం సంబంధం వుందని మనింట్లో వూరికే తినడానికి? అంచేత ఆ విషయంలో నిరుత్సాహపరచకు. ఆమెకి వేరే పోవాలన్నా ఎవరున్నారు చెప్పు. వంటరిగా ఎక్కడ వుంటుంది? అందులోనూ వాళ్ళ కుటుంబాన్ని ఇక్కడికి తరలించడానికి ఎలా లేదన్నా ఇంకో అర్రెల్లయినా పడుతుంది.” అన్నాడు.

భర్త వాదంలో నిజం వున్నా కారద వుద్దేశం వేరు—ఇలా రెండు మూడుసార్లు నిష్కర్షగా పుచ్చుకోకుండా వుంటే ఆమె గత్యంతరం లేక వేరే వెళ్ళిపోతుందని. కాని మూర్తి ‘ఆమెకి మాత్రం ఎవరున్నారు, ఎక్కడికి పోతుంది.’ అంటున్నాడు—అంటే ఈ సాహచర్యం ఇలా కొనసాగాల్సిందేనా—అందులోనూ ఆరేడు నెలలట.

ఇప్పటివరకూ ఏమీ జరగలేదుగాని, రాబోయే సుదీర్ఘమైన ఆరు నెలల కాలం తను లోలోపలి సంఘర్షణతో ఎలా నెట్టుకు రావడం? తన ఆలోచనలు సంకుచితంగా వుండవచ్చును. కాని నిజంగా వొక్కలాగే వుంటాయా రోజులు - భర్త మీద తనకి నమ్మకమే - ఆ అమ్మాయి కూడా వెకిలి మనిషి కాదు. ఆ యి నా.... శారద మథన పడిపోతోంది.

భర్త ముఖంలోకి చూసింది.

అమాయకంగా తృప్తిగా నిద్రపోతున్నాడు.

*

కమల ఆ మర్నాడు వూరుకోలేదు. పాలవాడు వస్తే డబ్బు లెక్క చూసి తనే ఇచ్చింది. ఆ రోజు ఇంట్లోనే వుండి మధ్యాహ్నం గేవసలిందరు వస్తే తనే బిల్లు చెల్లించింది. నేతివాడు, చాకలి, వాళ్ళ లెక్కల్ని కూడా నెటిల్ చేసింది. ఇలా మొత్తానికి తను ఇవ్వదల్చుకున్న మొత్తానికి కాస్త యిటూ అటూగా ఇచ్చేసింది. శారద చూసి చూడనట్టు వూరుకుంది.

ఇప్పటికిప్పుడే మూడు నెలలు గడిచాయా - వ్యక్తుల్లో కనిపించని మార్పులు వ్యక్తిత్వాల్లో స్పష్టంగా గోచరిస్తున్నాయి తనకి - శారద స్వతహాగా మందంగా వుండే మనిషి. వందమందిలో వున్నా వొంటరిగా వున్నట్టు కనిపిస్తుంది. తనెంత స్నేహంగా, స్వచ్ఛంగా వున్నా ఆమె కొన్ని గీతల్ని గీసుకుని కూర్చుంటోంది. ఆ గీతలు తను చూడగలగడం ప్రారంభించినప్పటినుంచీ కమలకి దిగులు పట్టుకుంది. పోనీ చెల్లెళ్ళ తమ్ముళ్ళ చదువులు పాడైపోతే పోనీ, మరో యేడాది ఎక్కువైతే అవనీ తేల్చేసుకుని వేరే పోదామా అనిపిస్తుంది. ఇంతలోకే ఏం జరిగిందనీ అంత అర్థాంతరంగా వాళ్ళని కదపడానికి అనీ అని పిస్తుంది.

మూర్తి నిజంగా రామచంద్రమూర్తి! కమల మనస్సు అతన్ని తచ్చుకుంటే ఎంతో తృప్తిగా నిట్టార్చ కలుగుతుంది. భార్య ఎంత సాధారణ మనస్తత్వం కలదైనా వో దేవతలా పూజిస్తాడు. మగాళ్ళలో యింత దైవత్వం కలిగిన వాళ్ళుంటారని తనెప్పుడూ వూహించలేదు. వొక్కసారి కూడా తనకేసి వికారమైన దృష్టితో చూసి ఎరగడు. మళ్ళీ మనిషి ఎంత సరదాగా, స్నేహంగా, ఆప్యాయంగా వుంటాడో - ప్రతి చిన్న విషయానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చి తన జీవనం

ఈ ఏడాది ఫిబ్రవరిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి విద్య, సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖకు చెందిన సెంట్రల్ హిందీ డైరెక్టరేట్ హిందీ పరిచయ పరీక్ష జరిపింది. అందులో ఉత్తీర్ణులైన 187 మందిలో మొదటి స్థానం ఒక విదేశ యువతికి లభించింది! నార్వే దేశానికి చెందిన ఆమె పేరు కుమారి ఎని షీల్.

కనుక్కుంటాడు. తన తల్లి, తోబుట్టువుల గురించి గంటల తరబడి జ్ఞాపకం చేస్తూ మాట్లాడ తాడు. నిజానికి ఆయన చూపే ఆ వాత్సల్యం వల్లనే తల్లిని, తోబుట్టువుల్ని వాదిలి ఇంత దూరంలో వున్న వారందరికీ ఎంతో దగ్గరగా వున్నట్లే తను భావించగలుగుతోంది!

ఇంత మానసిక ఖోబలోనూ, కమల భగవంతుడు సృష్టించిన ఈ సృష్టిలో అతి ఉన్నతమైన మానవ జన్మలోగల స్వచ్ఛతనూ కాలు ప్యాన్లీ బేరీజు వేసుకొంటూ నవ్వుకుంటుంది.

ఆ నెల అలాగే గడిచింది, మూర్తికి చాలా సహజంగా, శారదకి భయంగా, కమలకి భారంగా.

ఏదేనా సంఘటనలాంటిది - తనకి అనుకూలమైన సంఘటన జరిగితే బాగుండునని శారద తహతహలాడడం మొదలెట్టింది. తనలో మొలకెత్తిన భయం - కమల మీద భయం - తను ఎంత సమాధానపడ్తున్నా పెరుగుతోంది తప్ప మాయం కావటంలేదు. తను బయట పడిపోకుండా కమలని బయటికి పంపేందుకు వీలుగా - చిన్న సంఘటన జరిగితే బాగుండును అనిపించసాగింది.

ఆలోచించడం చాతకాని శారద ఆలోచిస్తోంది.

తను పుట్టింటికి కొన్నాళ్ళు వెడితే? కొన్నాళ్ళ భర్తని వొంటరిగా వాదిలి వెడితే? అన్నీ అసంపూర్ణంగానే తెగిపోతున్నాయి ఆమె ఆలోచనలు. అవును! అప్పుడు కమల గత్యంతరంలేక బయటికి పోతుంది. కాని - ఆ కారణంగా ఎలా వెడుతుంది? తను బయటపడిపోయినట్టు అవదూ?

శారద అలసటగా చీకట్లోకి చూస్తోంది.

*

ఓరోజు ఉదయానే కమల పెద్దై సర్దుకుంటోంది. తన వస్తువులూ, బట్టలూ అన్నీ ఏరి పెద్దైలోనూ సంచీలోనూ సర్దుతోంది. శారద

గమనిస్తూనే వుంది; గమనించనట్టుగానూ వుంది.

"అక్కా! ఇవాళ అమ్మవాళ్ళ దగ్గరకు వెడుతున్నానమ్మా!" అన్నది కమల చాలా సహజంగా.

"అహో! అలాగా. ఏమిటా పెద్దై సర్దుతున్నావని చూస్తున్నాను!"

కమల నవ్వింది.

"అమ్మనీ వాళ్ళనీ ఓసారి చూదామని" కమలే అన్నది.

"అవును మరి చాలా రోజులయింది కదూ!"

"మూర్తిగారు రాత్రి రానట్టుంది. వూరికి వెళ్ళారా?"

"అ. క్యాంపు వెళ్ళారు నిన్ననే. రేపో ఎల్లుండ్ వస్తారు!"

"మళ్ళీవచ్చి ఆయనతో చెబుతానక్కా. నేను ఇవాళే వెళ్ళాలి!"

"సరేలే దాండేముంది? భోంచేసి వెళ్ళు!"

"అలాగే అక్కా."

మర్నాడు మూర్తి వచ్చాడు.

మరో రెండు రోజులకి కమల వచ్చింది సాయంకాలం పూట.

"ఎప్పుడు రావడం, కమలా!" మూర్తి ఆ ప్యాయంగా పలకరించాడు. శారద వంటింట్లోంచి వచ్చింది.

"ఉదయాన్నే వచ్చాను."

"మరి సామానేదీ?"

"కేరాఫ్ పర్కింగ్ వుమన్స్ హాస్టల్!" తేలిగ్గా అనేసి నవ్వేసింది.

"ఏమంటుందీ?" అంది శారద.

"అ. ఏం లేదూ, అఫీసుల్లో పన్నేనే అమ్మాయిలకి ఇక్కడ ఓ హాస్టలుందిలే. అందులో చేరానూ అని చెబుతోంది!" అని మూర్తి వివరించాడు.

"అ. హా!" అని వంటింట్లోకి వెళ్ళింది శారద. కమలకి కాఫీ తేవడానికి. తన శరీరం తలంటి పోసుకున్నట్టు ఎంతో తేలికయినట్టు - తోచిందామెకి.

కాఫీ తాగి వెళ్ళింది కమల.

శారద మెరిసే కళ్ళని చూశాడు మూర్తి. ఆ కళ్ళల్లోంచి కనబడని తెల్లని మేఘం ఒకటి మాయమైంది. □

'వనిత మాటల కొలువు'లో ప్రీతి మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'వనిత మాటల కొలువు - 27' చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 026 చిరునామాకు నెట్టెంబర్ నెలాఖరులోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కొలువు కూపను తప్ప మరేదీ ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క చిట్టే ఉండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు శుభ్రంగా, తెలిసేలా ఉండాలి. కొట్టివేరలూ దిద్దు బాట్లూ ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, ఫలితాలూ 1977 నవంబర్ 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింప బడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 150 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, బహుమతి మొత్తం సమానంగా పంచ బడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం లోనూ 'వనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరపబడవు.

అధారాలు-అర్థం

1. వెన్నెల
2. ఒక సంవత్సరము
3. చిన్న పిల్లే తిరుగుబాటు చేసింది!
4. కలగావులగమైన కారాగారము
5. ఒక ఆయుధము
6. రెండవ అక్షరానికి దీర్ఘం ఇస్తే-మాజీ నాడెం పలుకుతుంది. (అది ఏ భాషయినా అగుగాక, తెలుగులోనూ ఆ మాటే!)
7. చేతినీ తోకనూ కలపకండి-ఆయురమవుతుంది!
8. గుడిసె
9. ముందొక అక్షరం వుండి వుండే-గార్డరమే!
10. అమ్మ
11. ఆడేది
12. ఒక చెట్టు

అధారాలు-నిలువు

1. లక్ష్మి
6. అలసిపోవుట
7. ఎనుగు
10. ప్రక్క
13. ఒకానొక జాషర వృక్షం కన్య కూడా కావచ్చు.
14. ఒక తిథి
15. ప్రీతి అలంకారం అన్నాడు!
16. ఇదుమ
17. పాములవాడు ఈదుబుర్ర
18. ధరియించుట
19. ఉచ్చారణము

వనిత మాటల క్రాలున్న-27

రూ 150 లు బహుమతి

1		13		2	14		15
చం	తు	క		హ	వి	లం	జి
చ		3	16		ది		ఓ
		ల	చ				
4	17		ము	18			మం
ల	న	లం		ధ	తు		
	5					19	
	క	ద		ర		ప	
			6				
	స		ల	చ		లి	
7			వా	ల	ము		8
క	ర					కు	టి
9	ము			స		10	
ర					లం	చ	
		11			12	ది	మ
క		క	ట		క	ది	మ

పేరు

చిరునామా

.....

.....

వనితా

సారీ సెంటర్

ప్రత్యేక జో రూమ్

(శ్రీ లక్ష్మీ క్లాత్ షోర్స్ ఎదురుగా)

కొత్తగూడెం

*

18-8-77 న ప్రారంభింపబడినది

ప్రాచీన — సాంప్రదాయ — సౌందర్యమునకు

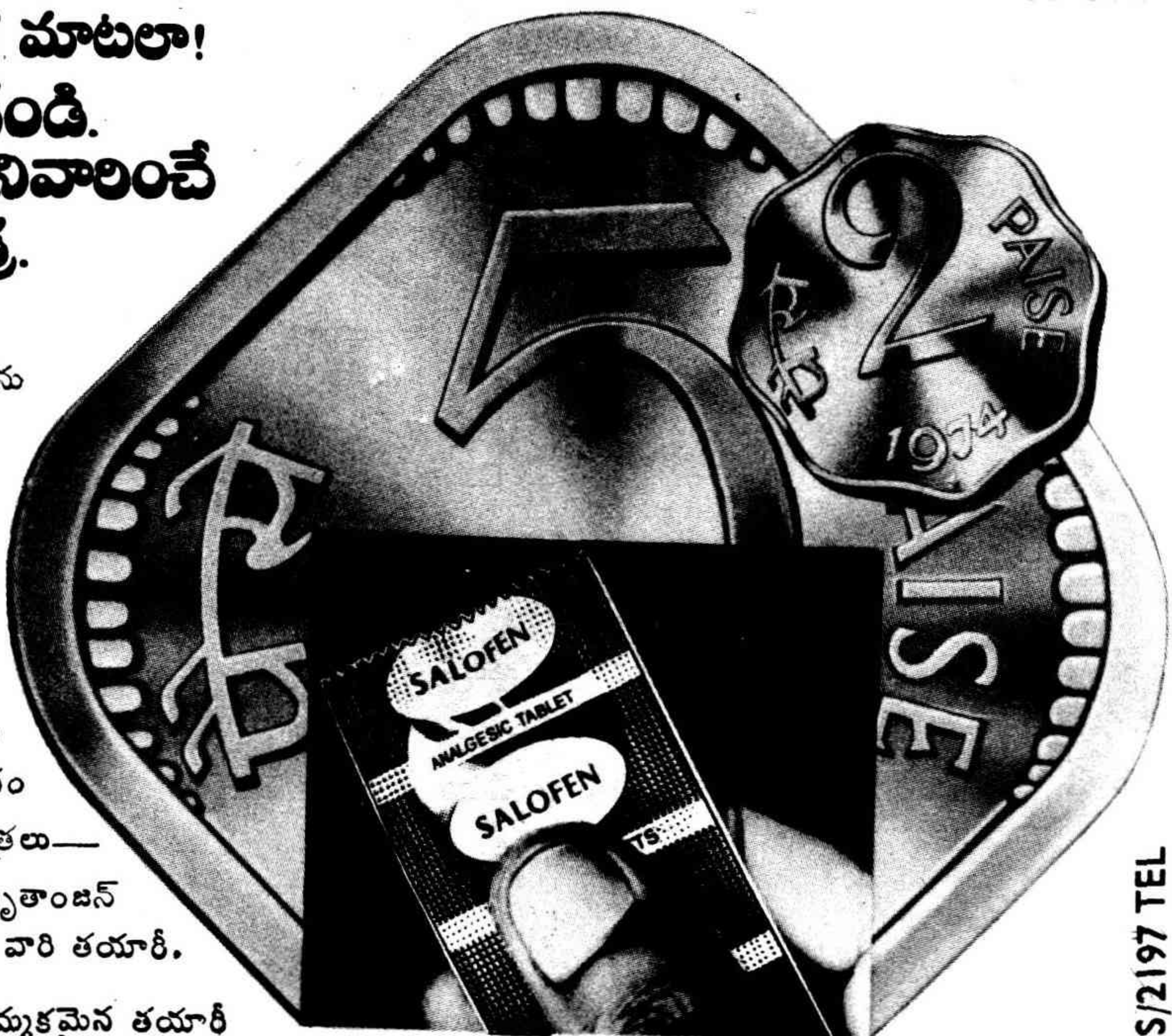
అధునా తనమైన భారతీయ నాగరికతకు చిహ్నము

B. A. P

ఈ రోజుల్లో తలనొప్పి అంటే మాటలా!
సాలోఫేన్ ను వాడండి.
అమోఘంగా నొప్పులను నివారించే
విశిష్టమైన మాత్ర.
వెల అతిచౌక

మంచి నొప్పుల నివారిణి సాలోఫేన్ ను
గమనించండి. దీనిలో రెండు మందులు
అమోఘంగా నొప్పులను పోగొట్టేవి
చేరివున్నాయి—అస్పిన్, ఫెనాసిటిన్—
అయినప్పటికీ వెల మాత్రము 7 పైసలే
ఒకమాత్ర. సాలోఫేన్ అతిశీఘ్రంగా,
తలనొప్పులకు జలుబులకు వండ్లనొప్పి,
స్థూ జ్వరాలకు కండలనొప్పులకు ఉపశమనం
కల్గిస్తుంది. సాలోఫేన్ నొప్పుల నివారిణి మాత్రలు—
వీళ్లతరబడి ఇంటింటా ప్రసిద్ధిపొందిన అమృతాంజన్
లిమిటెడ్ వారి తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి నమ్మకమైన తయారీ

సాలోఫేన్ - అమోఘమగు నిరపాయకరమైన నొప్పుల నివారిణి

SAA/AMS/2197 TEL

ఎన్నికలు ఎక్కడ జరిగినా ప్రపంచం ఆసక్తితో చూస్తూవుంటుంది. గత కొద్ది నెలలలో భారత ఉపఖండంలోని మూడు ప్రధాన దేశాలలో ఎన్నికలు జరిగాయి. మొదట పాకిస్తాన్ లో ఎన్నికలు జరిగాయి. ఆ ఎన్నికలు జరిగిన వాతావరణం ఎన్నికలు జరగవలసిన వాతావరణం కాక పోవడంతో నైన్యం అధికారంలోకి వచ్చింది అక్కడ. పాకిస్తాన్ లో ఎన్నికలు మళ్ళీ జరుగుతాయి. భారతదేశంలో ఎన్నికలు జరిగి సుస్థిర ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఇటీవలే శ్రీలంకలో ఎన్నికలు పూర్తయ్యాయి. అక్కడ అధికార పక్షం-శ్రీలంక ప్రీడమ్ పార్టీ ఘోరంగా ఓడిపోయింది. ఈ పార్టీ నాయకురాలు శ్రీమతి సిరిమావో బందారనాయకే.

శ్రీలంకలో శ్రీలంక ప్రీడమ్ పార్టీని ఓడించి యునైటెడ్ నేషనల్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది. భారతదేశంలో రాజకీయ పరిస్థితులు ఏవిధంగా మారాయో శ్రీలంకలోనూ ఆ విధంగా మారడం కొంత ఆశ్చర్యం కలిగించకమానదు. శ్రీమతి గాంధీ, శ్రీమతి సిరిమావో బందారనాయకే అనుసరించిన రాజకీయ విధానాలలో ఎంతో సామ్యం కనిపిస్తుంది.

శ్రీలంకలో ఆర్థికపరిస్థితులు అతి దారుణంగా వున్నాయనీ, గడచిన సంవత్సరాలలో నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు 200 శాతం పెరిగాయనీ, దీనికి తోడు నిరుద్యోగులయిన విద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుతోందనీ వీటి ప్రభావం ఎన్నికల మీద కనిపించి ఫలితాలు ప్రతిపక్షానికి అనుకూలంగా వచ్చాయనీ రాజకీయ పండితులు సమీక్షిస్తున్నారు.

శ్రీలంకలో శ్రీలంక ప్రీడమ్ పార్టీ, యునైటెడ్ నేషనల్ పార్టీ ఈ రెండే ప్రధాన రాజకీయ పక్షాలు. ఒకసారి ఆ పార్టీ మరొకసారి ఈ పార్టీ అధికారంలోకి రావడం శ్రీలంకలో అనవాయితీగానే వస్తున్న దృష్ట్యా ఈ ఎన్నిక ఫలితాలు సంచలనం కలిగించలేదు.

పాకిస్తాన్ లో

పాకిస్తాన్ లో అక్టోబర్ 18న ఎన్నికలు జరుగుతాయని అక్కడి నైనిక ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. నైన్యం, న్యాయవ్యవస్థ-ఆ ఎన్నికలను పర్యవేక్షించి ఆరోపణలకు అతీతంగా ఎన్నికలు జరిగేటట్లు చూస్తాయి. నేషనల్ అసెంబ్లీకి, నాలుగు రాష్ట్ర శాసన సభలకు ఓటర్లు

ప్రతినిధులను ఎన్నుకుంటారు. వివిధ రాజకీయ పక్షాలు తమ కార్యకలాపాలు సక్రమంగా జరుపుకోడానికి నైనిక ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది.

నైప్రస్ అధ్యక్షుని మరణం

మధ్యదరాసముద్రంలోని పెద్ద దీవి నైప్రస్. సిసిల్, కార్నినియా కూడా చెప్పుకోదగ్గ మరీ రెండు దీవులు. 1925 బ్రిటన్ అధిపత్యంలోకి వచ్చిన నైప్రస్ లో గ్రీక్, టర్కిష్ వర్గాలు బ్రిటన్ పాలనను ఎదిరిస్తూ వచ్చాయి. అయితే ఈ రెండు వర్గాల మధ్య పచ్చగడ్డి వేస్తే భగ్గుమని మండుతూనే వుండేది. 1959లో ఇద్దరి మధ్య మైత్రి ఒక 'విచిత్ర ఒప్పందం'లో ఏర్పడింది. సర్వస్వతంత్ర నైప్రస్ కి గ్రీక్ జాతీయుడు అధ్యక్షుడుగా వుండాలని, టర్క్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా వుండాలనేది ఆ ఒప్పందం. అలా ఆర్చబిషప్ మకారియోస్ III ను నైప్రస్ మొదటి అధ్యక్షుడుగా 1959 డిసెంబర్ లో ఎన్నుకున్నారు. 1960 ఏప్రిల్ లో నైప్రస్ రాజ్యంగాన్ని ఆమోదించారు. అయితే 1963లో రెండు వర్గాలకూ తీవ్రమైన పోరాటం ప్రారంభం కావడంతో 1964 ఏప్రిల్ లో ఐక్యరాజ్యసమితి నైప్రస్ లో శాంతిస్థాపనకై ఒక మధ్యవర్తిని నియమించింది.

1974 లో నైప్రస్ లో జరిగిన నైన్యం తిరుగుబాటులో మకారియోస్ పదవీచ్యుతుడయి లండన్ పారిపోయాడు; అయితే అయిదు నెలలు తిరగకుండానే నైప్రస్ తిరిగివచ్చి అధ్యక్షపదవి తిరిగి చేపట్టాడు. ఇది ఆశ్చర్యమయిన విషయం. అగస్ట్ మూడవ తేదీన మకారియోస్ మరణించాడు.

నైప్రస్ లో రాగి పుష్కలంగా లభిస్తుంది. ఆ పేరు మీదే ఈ దీవికి నైప్రస్ అనే పేరు వచ్చింది. నైప్రస్ జనాభా ఏడు లక్షలు.

చైనా వైఖరి

చైనాలో చైర్మన్ మావో మృతి తర్వాత చైర్మన్ హువా అధికారంలోకి వచ్చాడు. మావో మృతి తర్వాత భారతదేశంలో చైనా స్నేహం పెంచుకుంటుందని అందరూ ఆశించారు. అయితే

చైనా ఏదో నెపంతో భారత దేశాన్ని దూరంగా వుంచుదామనుకునే దోరణి ప్రదర్శిస్తున్నట్లుంది. దక్షిణభారతంలోని టిటెట్ శరణార్థులని చూసి పోదామని దలైలామా ఆ మధ్య ఢిల్లీ వచ్చారు. దలైలామాతో భారత ప్రధాని సంభాషించారు. చైనా దృష్టిలో ఇది పెద్ద నేరం అయిపోయింది. బహుశా సోవియట్ రష్యాతో భారత దేశానికి వున్న మైత్రి దృష్ట్యా చైనా ఈ 'వైఖరి' అవలంబిస్తున్నదని ఊహించవచ్చు.

బ్రిటన్ లో ఆసియా వనితల పోరాటం

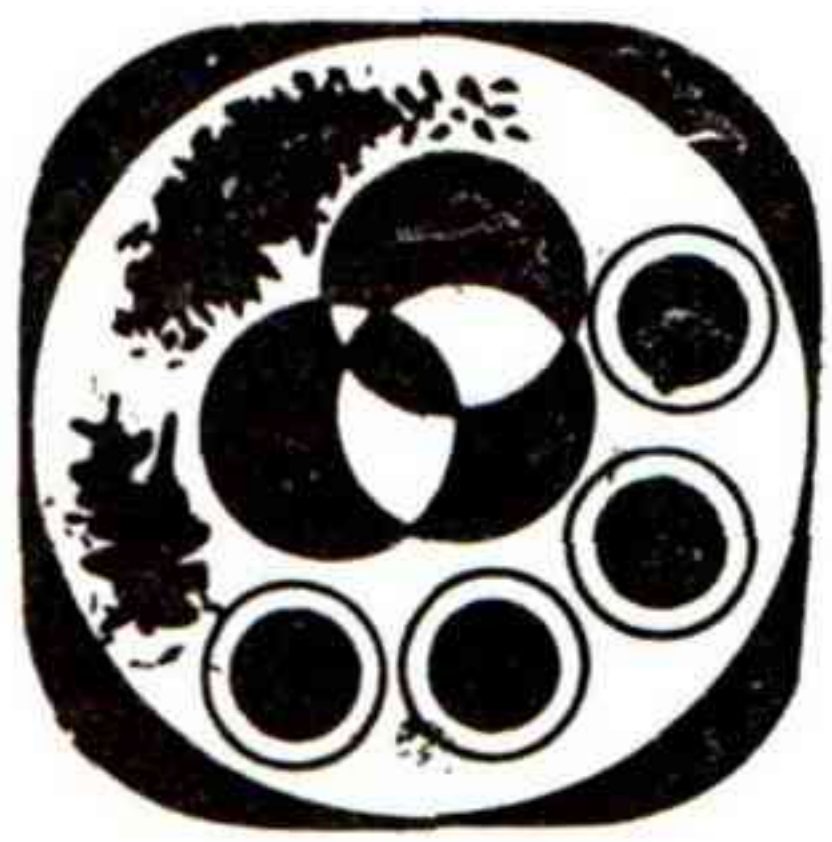
బ్రిటన్ లో భారతదేశం, పాకిస్తాన్ తదితర ఆసియా దేశాలకి చెందిన ఎందరో స్థిరపడ్డారు. వీరి కుటుంబాలలోని వనితలు విద్యార్హతలు వున్నా ఇంట్లో గోళ్ళుగిల్లుకుంటూనే కూర్చోవలసి వస్తోంది. ఏ ఉద్యోగం చేయడానికి తమకు అర్హత వుందో ఆ ఉద్యోగం తమకు లభించేటట్లు చూడాలని ఆసియా వనితలు పోరాటం ప్రారంభించారు.

బ్రిటిష్ కాబినెట్ లో మంత్రి శ్రీమతి షిర్గీ విలియమ్స్ ఆసియా వనితలు విజయం సాధించాలని కోరడమే కాక ఈ విషయంలో ఇతర దేశాల వనితలకు వీరు మార్గదర్శకత్వం వహించగలరనీ ప్రశంసించారు.

రొడీషియాకు స్వాతంత్ర్యం

రొడీషియాలో ప్రజలందరికీ సమానమైన హక్కులు, స్వాతంత్ర్యమూ లభించేటట్లు రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించడానికి ఒక సమగ్ర పథకాన్ని బ్రిటన్, అమెరికాలు రూపొందించినట్లు అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి శ్రీ నైరస్ వాన్స్ ఈ మధ్య వెల్లడించారు.

1978లో రొడీషియాలో స్థానికులే పరిపాలన స్వీకరిస్తారనీ, ఐక్యరాజ్యసమితిలోని అమెరికా ప్రతినిధి శ్రీ ఆండ్రూ యంగ్-రొడీషియా వెళ్ళి ఈ పథకాన్ని అందరికీ వివరిస్తారని శ్రీవాన్స్ వెల్లడించారు. రొడీషియాకి జాతీయ నామం జింబాబ్వే.

గోవా మాంసాహార వంటకాలు

గోవా వారి వంటకాల్లో ఒక ప్రత్యేకత కనిపిస్తుంది - ముఖ్యంగా మాంసాహారాల్లో. వంగరేణియులు, ఎక్కువగా 'అవ' వాడినట్లుగా - పిళ్ళు 'వినిగర్' వాడతారు. ఇక్కడ వున్న ఐదు మాంసాహార వంటకాలను పరిశీలిస్తే ఆ విషయం తెలుస్తుంది.

సర్పెతార్ :

'సర్పెతార్' అన్నది 'పోర్క్' (పంది మాంసం)తో చేసే వంటకం. దీనికి కావలసినవి: 340 గ్రాములు పోర్క్; 115 గ్రా. 'లివర్' (కాలేయం); 30 గ్రా. ఉల్లిపాయలు; 5 గ్రా. ఎండు మిరపకాయలు; మిరియాలు కాసిన్ని;

ఈ వర్ణ చిత్రాలలో కనిపిస్తున్నవి :

వైన : పోర్క్ విందాలా

ఆ చివర : ఫిష్ కరీ

వక్కన : ఫిష్ వై

ఆ చివర : ప్రాన్ విందాలా

వక్కన : సర్పెతార్

జీలకర్ర చిటికెడు; పసుపుపొడి కాస్తంత; 10 గ్రా. అల్లం; వెల్లుల్లి నాలుగైదు తొనలు; 1 టీ స్పూన్ గరమ మసాలా; చిన్న టీ స్పూనుడు వినిగర్; 15 గ్రా. చింతపండు; $\frac{1}{2}$ టీ స్పూన్ చక్కెర; చిన్న స్పూన్ మంట నూనె; కాస్త ఉప్పు.

ఇది చెయ్యడం ఎలా అంటే—

1. పోర్కనూ, రివర్నూ విడివిడిగా ఉడికించాలి. తర్వాత ముక్కలుగా తరగలి. 2. ఉల్లి పాయలు 'చెక్కు'లా తరగలి. అలాగే అల్లం, వెల్లుల్లి కూడా ముక్కలుగా తరగలి. పసుపుపొడి, ఎండు మిరపకాయలు, మిరియాలు, జీలకర్ర-అన్నీ కలిపి ముద్దగా నూరాలి. 3. నూనె మరిగించి, ఉల్లిముక్కలు వేయించాలి. ఆ తర్వాత నూరిన మసాలా ముద్దను కూడా అందులో వేసి, బాగా వేయించాలి. అప్పుడు, ఉడికించిన పోర్క, రివర్ ముక్కలను కలపాలి. 4. ఆ తర్వాత వినిగర్, చింతపండు రసం, ఉప్పు, చక్కెర, గరమమసాలా అన్నీ వేసేసి, మాంసం ముక్కలు మెత్తబడేంతవరకూ ఉడికించాలి. అవసరమైతే కాసిన్ని నీళ్ళు పోయ్యవచ్చు. 5. దించేసిన తర్వాత రెండు గంటలసేపు మూతపెట్టి ఉంచి, తర్వాత వడ్డించాలి.

పోర్క విండాలూ :

దీనికి - 500 గ్రా. పోర్క; ఒక టీ స్పూన్ జీలకర్ర; 450 గ్రా. బొమాటాలు; 225 గ్రా. ఉల్లిపాయలు; $\frac{1}{4}$ టీ స్పూను పసుపు; 2 టీ స్పూన్లు అవాలు; 10 గ్రా. వెల్లుల్లి; 10 గ్రా. అల్లం; 5 గ్రా. ఎండు మిరపకాయలు; (ఎండు మిరప కాయలకు గింజలు తీసేసి, వినిగర్ లో నానవెయ్యాలి) 5 గ్రా. రవంగం, దాచిన చెక్క, మిరియాలు; ఒక టీ స్పూన్ వినిగర్; మసాలా అకు; కాస్త ఉప్పు; కాస్త నూనె - కావలసిన వస్తువులు.

ఇదెలా చెయ్యాలి ?

1. వినిగర్ లో కాసిన్ని నీళ్ళు కలపాలి. పోర్క బాగా కుభ్రం చేసి, ముక్కలుగా కోసి, ఈ వినిగర్ నీళ్ళతో బాగా కడగాలి. 2. మసాలా దినుసులన్నీ కలిపి, ముద్దగా నూరాలి. దాంట్లో వినిగర్ కలపాలి. 3. ముక్కలుగా కోసిన మాంసం ముక్కలకు నూరిన మసాలా బాగా

పట్టించాలి. పట్టించిన తర్వాత రెండు మూడు గంటలసేపు అలా వుంచేయాలి. 4. ఆ తర్వాత నూనె వేడి చేసి, అందులో ఆ ముక్కల్ని వేసి కలపాలి. అప్పుడే కాస్త వినిగర్ కూడా వెయ్యాలి. 5. కాస్తేపు కలియబెట్టిన తర్వాత, ముక్కలుగా కోసిన బొమాటాలను కూడా పడేసి, కలిపి, తక్కువ మంటమీద, ముక్కలు మెత్తబడే వరకూ వుంచి, దించెయ్యాలి.

ప్రాన్ విండాలూ :

దీనికి కావలసిన వస్తువులు: 5 గ్రా. రొయ్యలు (ప్రాన్) 225 గ్రా. బంగాళదుంపలు; 225 గ్రా. బొమాటాలు; 5 గ్రా. జీలకర్ర, అవాలు కలిసి; నాలుగైదు తొనలు వెల్లుల్లి; కాస్త అల్లం ముక్క; 5 గ్రా. గింజలు తీసేసిన ఎండు మిరపకాయలు; చిటికెడు పసుపుపొడి; 115 గ్రా. ఉల్లిపాయలు; టీస్పూన్ వినిగర్; రెండు టీస్పూన్లు నెయ్యిగాని, నూనెగాని; తగినంత ఉప్పు.

ఇది చేసేవిధానం ఏమిటంటే—

1. రొయ్యల పైపొట్టు తీసేసి, రోపలంకా కూడా బాగా నీళ్ళల్లో కడుగుతూ కుభ్రం చెయ్యాలి. 2. వినిగర్ కలిపి, మసాలా వస్తువులన్నీ మెత్తగా నూరాలి. ఆ ముద్దను రొయ్యలకు కలిపి, రెండు గంటలసేపు అలా వుంచాలి. 3. నూనె వేడి చేసి, ముందుగా ఉల్లిపాయ ముక్కల్ని వేయించి, తీసేయాలి. 4. ఆ తర్వాత రొయ్యలను వేయించాలి. మిగిలిన వినిగర్ ను కూడా కలిపేసి, తక్కువ మంట మీద ఉడికించాలి. రొయ్యలు కాస్త మెత్తబడ్డ తర్వాత, తరిగిన బొమాటా ముక్కలు, సగం ఉడికించిన బంగాళదుంప ముక్కలూ వేగిన ఉల్లిపాయ ముక్కలూ అందులో పడేసి, కలపాలి. అవసరమైతే, కాసిన్ని నీళ్ళు పోసి, తక్కువ మంట మీద ఉడికించాలి. రొయ్యలు, బంగాళదుంప ముక్కలూ మెత్తగా ఉడికిపోయిన తర్వాత, దింపేయాలి.

గోవా ఫిష్ కరీ :

ఈ 'ఫిష్ కరీ'కి (చేపలకూర) కావలసిన వస్తువులు: 500 గ్రా. చేపలు; 55 గ్రా. ఉల్లి పాయలు; 115 గ్రా. తురిమిన కొబ్బరి; 55 గ్రా. బొమాటాలు; ఐదారు ఎండు మిరపకాయలు; టీస్పూనుడు పసుపుపొడి; టీస్పూనుడు జీలకర్ర;

10 గ్రా. దనియాలు; 5 గ్రా. పచ్చిమిరపకాయలు; కరివేపాకు రెమ్మ; 10 గ్రా. చింతపండు; 10 గ్రా. ఉప్పు; 15 గ్రా. నూనె.

ఈ 'ఫిష్ కరీ' చేసే విధానం :

1. ముందు ఎండుమిరపకాయలు, జీలకర్ర, దనియాలు, పసుపుపొడితో కలిపి వేయించి, పొడి చేసి పెట్టుకోవాలి. 2. కొబ్బరి కూడా మెత్తగానూరి, దాన్ని మసాలాపొడితో కలిపేయాలి. చింతపండును నీళ్ళలో నానవేసి వుంచాలి. 3. చేపల్ని కుభ్రం చేసి, ముక్కలుగా తరిగి, బాగా కడగాలి. తర్వాత ఉప్పు, కాస్త పసుపు ముక్కలకి పట్టించాలి. 4. నూనె వేడి చేసి, ముందు ఉల్లిపాయ ముక్కల్ని వేయించాలి. వేగిన తర్వాత కొబ్బరి కలిపిన మసాలా ముద్దను, పచ్చి మిరపకాయ ముక్కల్ని అందులో పడేసి, కలపాలి, రెండు మూడు నిమిషాలపాటు కలియ బెట్టాక, బొమాటా ముక్కల్ని కూడా వేసి, ఉదక దానికి తగ్గట్టుగా కాస్త నీరు పోయ్యాలి. 5. అప్పుడే చేప ముక్కలూ కరివేపాకు, కావలసినంత ఉప్పు, చింతపండు మగ్గు కూడా పడేసి, తక్కువ మంట మీద ఉడికించాలి. ముక్క మెత్తపడినట్టు అనిపించగానే దింపెయ్యాలి.

ఫిష్ ఫ్రై :

500 గ్రా. చిన్న చేపలు; 225 గ్రా. ఉల్లి పాయలు; చిటికెడు పసుపుపొడి; 5 గ్రా. ఎండు మిరపకాయలు; 5 గ్రా. అవాలు; 5 గ్రా. జీలకర్ర; 5 గ్రా. వెల్లుల్లి; 15 గ్రా. నూనె; తగినంత ఉప్పు-'ఫిష్ ఫ్రై' (చేపల వేపుడు) చేయడానికి కావలసినవి.

ఇది చేసే విధానం ఏమిటంటే :

1. చేపల్ని కుభ్రం చేసి, బాగా కడగాలి. పసుపుపొడి, ఉప్పుతో బాగా రుద్దాలి. 2. అవాలూ జీలకర్ర, వెల్లుల్లి, సగం ఉల్లిపాయలు, మిరప కాయలు కలిపి ముద్దగా నూరి పెట్టుకోవాలి. 3. తక్కిన ఉల్లిపాయల్ని ముక్కలుగా తరిగి ఉంచుకోవాలి. 4. నూనె మరిగించి, ముందు-అందులో ఉల్లిపాయ ముక్కల్ని వేసి కాస్తేపు వేయించి, తర్వాత చేపల్ని వేసి వేయించాలి. కాస్త మగ్గిన తర్వాత మసాలా ముద్దను వేసేసి, కొద్దిగా నీళ్ళు పోయ్యాలి. 5. దాని మీద మూత పెట్టి 15, 20 నిమిషాలపాటు తక్కువ మంట మీద ఉంచితే, చేప ఉడికిపోతుంది. □

అలా నిర్ణయించిన ప్రసవకాలం ఒక వారం అటూ ఇటూ అయితే ఫరవాలేదు. నిర్ణయించిన రోజు తర్వాత వారం పది రోజులు గడిచినా ప్రసవం రాకపోతే ప్రమాదం లేదు. కాని అలా అని ఊరుకోవడమూ మంచిదికాదు. కొన్ని సందర్భాలలో గర్భ ద్వారం స్థితిగతులనుబట్టి, గర్భస్థ శిశువు స్థితిని బట్టి 'సీజేరియన్ శస్త్ర చికిత్స' అవసరం కావచ్చును.

ప్రసవం ఎప్పుడవుతుందో తెలుసుకోవడం ఎలా? ఈ ప్రశ్నకు ఇదమితమైన సమాధానం చెప్పడం కష్టం. గర్భకాలంలో తొమ్మిదవ మాసం ప్రారంభం కాగానే గర్భ ద్వారం మార్పులకు గురికావడం ప్రారంభమవుతుంది. అలాగే గర్భస్థ శిశువు శిరసు కిందికి దిగడం ప్రారంభమవుతుంది. తొలిసారిగా గర్భవతులైన వారిలో ఇలా శిశువు శిరసు దిగి పొత్తికడుపు (పెల్విస్) భాగంలో నిలబడడం అన్నది గర్భం 28వ వారంలో ఉన్నప్పుడు జరగ వచ్చును; అయితే

వనిత మాటల కొలుపు-25

సరైన సమాధానం :

1 స	13 ర	స్వ	14 తి	2 సు	15 మ	తి
3 ర	మా	స	త్య	వ	తి	
5 థ	కు	వ	ద	ను	స్సు	
7 రూ	ప	సి	బా			
9 మ	ధి	ర	వి			
11 స	ని	మ	య	న	ము	
13 వి	ద్య	హం	త	రు	ణి	
15 త్రి		స	ఖి	గు		

ఈ సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు పంపినవారు తొమ్మిదిమంది. వారు :

1. జి. కస్తూరి ప్రసాద్, విశాఖపట్నం-1
2. ఎమ్. వరలక్ష్మి, మొలగవల్లి (కర్నూలు జిల్లా)
3. ఓ. అరుణకుమారి, నెల్లూరు
4. ఎన్. సరస్వతి, హైదరాబాదు-29
5. సి. జయప్రద, విశాఖపట్నం-2
6. ఆర్. పద్మా శ్రీనివాసన్, హైదరాబాదు-32
7. సి హెచ్. కస్తూరి ప్రసాద్, రాజమండ్రి-3
8. ఎన్. లలితాంబ, గూడూరు
9. ఆళ్లచెర్వు అన్నపూర్ణ, గుంతకల్లు

బహుమతి మొత్తం రూ. 150 లను ఈ తొమ్మిది మందికి సమానంగా పంచి అందజేస్తున్నాము.

తర్వాత కాన్పులు వచ్చినప్పుడు ఇలా శిశువు శిరసు దిగడం అన్నది కాస్త ఆలస్యంగా జరుగుతుంది.

కాలక్రమాన శిశువు శిరస్సు మరింత కిందికి దిగుతుంది. ప్రసవం మరింత దగ్గర పడేసరికి

శిశువు శిరస్సు పొత్తికడుపు భాగాన బాగా కిందికి దిగిపోతుంది. అప్పుట్లో గర్భశయద్వారం కొద్దిగా (దాదాపు ఒక అంగుళం మేరకు) తెరచుకొంటుంది.

—[నశేషం]

[మాణిక్యం 35 వ పేజీ నుంచి]

చేయాలనే నా ఆశయానికి ప్రతిబంధకాలు ఏర్పడవచ్చు. అందువల్లే నేను వివాహం చేసుకోలేదు." అన్నారు మాణిక్యం.

నేనా కార్యక్రమాల నిర్వహణలో ఏ మాత్రం కాలాన్ని వృథా చేయడం ఆమెకు ఇష్టం వుండదు. ఒక్కొక్కప్పుడూ తిరగడం, అందుకు బస్సులకోసం ఎదురు చూడడంలో కొంత సమయం వృథా అవుతుందని ఆమె సొంతంగా ఒక మోపెడ్ - (మోటార్ వైకిల్) కొనుక్కుంది. ఆ వైకిల్ మీదే ఆమె ప్రతి గ్రామాన్నీ పర్యటిస్తూ వుంటుంది!

గ్రామ సేవికలు తమ బాధ్యతలను విధిగా, సక్రమంగా నిర్వహించడం కోసమని - ప్రభుత్వం కొన్ని లక్ష్యాలను నిర్దేశించింది. కానీ - కుమారి మాణిక్యం నిర్వహించిన కార్యక్రమాలు ఆ లక్ష్యాల రికార్డును ఎప్పుడో అధిగమించాయి.

ఉదాహరణకు ఒక గ్రామంలో ఇళ్ళల్లో కూరగాయల పెంపకం కనీసం 120 ఇళ్ళల్లోనైనా జరగడానికి కృషి చేయాలన్నది ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన లక్ష్యం. కానీ కుమారి మాణిక్యం 2,100 ఇళ్ళల్లో

వాటిని ఏర్పాటు చేయించింది. ఒక-వల్లెలో కనీసం ఏభైమంది వనితలకైనా విద్యాబోధన జరగాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం అయితే, ఈమె 350 మందికి విద్యాబోధన చేసింది. ఇలా అన్నిటిలోనూ ఆమె 'రికార్డు' లక్ష్యనికంటే ఎన్నో రెట్లు అధిగమించి - ఆ విధంగా ప్రజల అభిమానమూ, ప్రభుత్వ ప్రశంసలూ చూరగొన్నది.

ఆమెకు కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల బహుమతులు లభ్యం కావడంతోపాటు, లయన్స్ క్లబ్ వంటి సంస్థలు కూడా ఆమె సేవను ప్రస్తుతించాయి.

"రామ రావణయుద్ధమునకు కారణము సీత. రామ వనవాసమునకు కారణము కైక. కైకయొక్క దుర్బుద్ధికి కారణము మంధర - ఇట్టి శ్రీ సముదాయమువలన రామాయణగాథ పెరుగుటయు, తత్ యుద్ధ మూలముగ మానవమండలి విరుగుటయు కలిగెను."

—కాడి వాగమృ

"అభిమానంతో నన్ను అందరూ మెచ్చుకుంటున్నారే కాని నేనేదో ఘనకార్యం చేశానని అనుకోవడం లేదు. నా బాధ్యతను నేను నిర్వహిస్తున్నాను" అంటారు మాణిక్యం తనకు లభించే అభినందనలకు సమాధానంగా....

గ్రామ సేవికలను మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి - ఇతర ప్రాంతాలకు బదిలీ చేయడం ఆనవాయితీ. సాధారణంగా కొత్త ప్రాంతాలకు బదిలీ కావడం అంటే, చాలామంది 'తాము బదిలీ అయ్యే ప్రాంతం అన్ని సౌకర్యాలకూ అనుకూలంగా వుంటే చాలు' అని అనుకుంటారు.

కానీ ఈ విషయంలో కుమారి మాణిక్యం తన అధికారులను ఇలా అర్థించింది. "దయ చేసి నేను బాగా వెనుకబడిన వల్లెలకు బదిలీ అయ్యేలా చూడండి. అప్పుడే నాకు పని ఎక్కువగా వుంటుంది. పేద ప్రజలకు వీలైనంత ఎక్కువగా సేవ చేయడానికి అవకాశమూ వుంటుంది!"

ఆమె అభ్యర్థన అధికారులకే కాదు - ఎవరికైనా ఆశ్చర్యం కలిగించక మానదు! □

క్రొత్తది!

అమృతాంజన్
లిమిటెడ్‌వారి
విశిష్టమైన

ఆముదము

శుద్ధిచేసినది.
వాసనలేనిది.

అమృతాంజన్ ఆముదము
సుప్రసిద్ధ అమృతాంజన్ కంపెనీ వారి
మరో విశిష్టమైన ఉత్పత్తి.

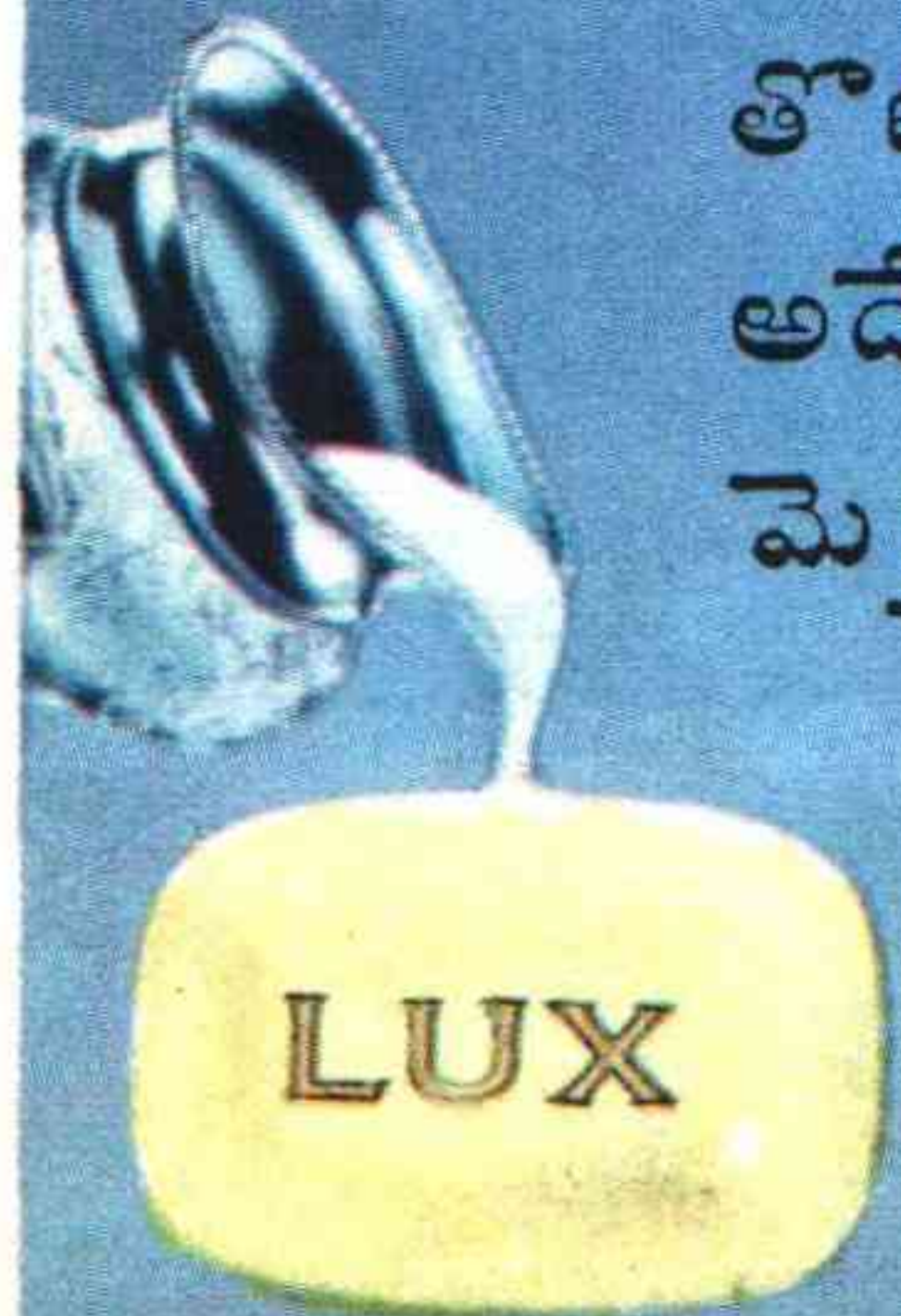
అమృతాంజన్ ఆముదము

మూడు
సైజులలో
లభిస్తుంది:
50 మిలి
100 మిలి
200 మిలి

దేనితోనూ సరిపోల్చలేని ఆ లావణ్యం.
మృదువైన. సుకుమారమైన. సహజ సౌందర్యం.

అవునుమరి! లక్ష్మీ సుప్రీమ్ తో మీ లావణ్యం
తొణికిసలాడుతుంది. మీలోని అనుభూతి కూడా
అదే. మనోహరమైన పరిమళం. సమృద్ధియైన,
మెత్తటి నురుగు మీ చర్మంపై పట్టులాగ
పరుచు కుంటుంది. లక్ష్మీ సుప్రీమ్ లోని
బ్యూటీ క్రిమ్ మీ లావణ్యాన్ని కోమలం
గాను, మృదువుగాను, సహజ
సౌందర్యంతోనూ వుంచుతుంది.

మీరు తిరిగి
మరేదీ వాడలేరు